

Agenda Algemeen Bestuur

Subtitel	Algemeen bestuur 23 februari 2026
Datum	23-02-2026
Tijd	15:30 - 17:30
Locatie	Bravo (Hanzepand)
Voorzitter	J. van Oostrum

1 **Opening**

Presentatie Zeer zorgwekkende stoffen (ZZS) en de Kaderrichtlijn Water (KRW) door de heer J. Berentsen en mevrouw B. Otten.

2 **Vaststelling agenda**

3 **Vaststelling verslag d.d. 24 november 2025 (bijlage 1)**

4 **Begrotingswijziging 2026 (bijlage 2 en 3)**

Uw bestuur wordt voorgesteld de begrotingswijziging 2026 vrij te geven voor zienswijze van de gemeenteraden en Staten.

5 **Begroting 2027 (bijlage 4 en 5)**

Uw bestuur wordt voorgesteld de begroting 2027 vrij te geven voor zienswijze van de gemeenteraden en Staten.

6 **Interbestuurlijk programma versterking VTH (bijlage 6.a, 6.b, 7 en 8)**

Uw bestuur wordt voorgesteld:

- vast te stellen van de eindrapportage IBP;
- kennis te nemen van het PVTH-beleid;
- het PVTH-beleid voor te leggen aan alle colleges ter vaststelling voor 1 april 2026.

7 **Jaarverslag klachten tegen bestuurders en medewerkers ODA 2025 (bijlage 9)**

Het jaarverslag is door het dagelijks bestuur op 21 januari 2026 vastgesteld en wordt ter kennisgeving aangeboden aan het algemeen bestuur.

8 **Mededelingen**

9 **Rondvraag**

10 **Sluiting**

CONCEPT Verslag vergadering Algemeen Bestuur ODA
d.d. 24 november 2025

Aanwezig:	de heer J. van Oostrum	Gemeente Berkelland (voorzitter)
	de heer T. Kok	Gemeente Aalten
	de heer W. Pelgrom	Gemeente Bronckhorst
	de heer H. Bulten	Gemeente Doetinchem
	mevrouw M. Eggink	Gemeente Lochem
	de heer M. Bennink	Gemeente Oude IJsselstreek
	de heer G. Nijland	Gemeente Montferland
	de heer G. Teselink	Gemeente Oost Gelre
	de heer J. Verstand	directeur ODA (secretaris)
	de heer R. Reinders	manager Toezicht en Handhaving
	de heer E. Jansen	manager Vergunningen en Advies
	de heer R. Woestenenk	manager Bedrijfsvoering
	de heer G. Groot Roessink	notulist

Afwezig:	de heer R. Verschure	Gemeente Zutphen
	de heer G. Visser	Gemeente Winterswijk
	de heer D. Vreugdenhil	Provincie Gelderland

Verslag

1. Opening

De voorzitter opent de vergadering.

De heer Kok vertegenwoordigt naast gemeente Aalten ook gemeente Winterswijk.
De heer Pelgrom vertegenwoordigt naast gemeente Bronckhorst ook gemeente Zutphen.

2. Vaststellen agenda

Het bestuur stelt de agenda vast.

3. Vaststelling besloten verslag 10 september 2025

Het bestuur stelt het verslag vast.

4. Voortgang fusie met Omgevingsdienst Veluwe

De voorzitter geeft een korte toelichting op het voorstel om het dagelijks bestuur te mandateren voor de incidentele fusiekosten.

De heer Teselink vraagt aandacht voor het afstemmen van de gezamenlijke communicatie richting gemeenteraden en andere stakeholders.

De heer Pelgrom benadrukt dat met dit mandaat geen onomkeerbare besluiten genomen kunnen worden zoals eerder is besproken in het bestuur. Het gaat hier puur om de incidentele fusiekosten en er moet nog een duidelijk overzicht komen van de efficiency voordelen van de fusie. Belangrijk daarbij is de communicatie richting de raden met de nieuwsbrief die wordt opgesteld vanuit de organisatie.

De voorzitter geeft aan dat deze vraag van de heer Pelgrom verder gaat dan waarin het mandaat voorziet. De vraag omtrent onomkeerbare besluiten heeft betrekking op het feitelijke fusieproces zelf, daar is aandacht voor maar valt buiten de incidentele fusiekosten die gemaakt gaan worden. De heer Verstand vult daarbij aan dat de raadsinformatiebrief zal worden uitgebreid met een omschrijving van het proces en de feitelijke beslismomenten die volgen.

De heer Bulten heeft vragen over de toegevoegde financiële bijlage uit het verkenningsdocument. Met name gaat het om de onderbouwing van de structurele kosten van de fusie en waarom we willen gaan fuseren, maar ook wat er op dit moment al is geregeld bij OD Veluwe en dus niet apart door ODA hoeft te worden ingericht.

De heer Kok ondersteunt de woorden van de heer Bulten, ook namens gemeente Winterswijk. In de financiële bijlage wordt bijvoorbeeld genoemd dat om te komen tot een gelijk speelveld de arbeidsvoorwaarden moeten worden geharmoniseerd voor medewerkers

CONCEPT Verslag vergadering Algemeen Bestuur ODA
d.d. 24 november 2025

die er op achteruit dreigen te gaan. Het uitgangspunt zou moeten zijn dat medewerkers er in het fusieproces juist nooit op achteruit zouden moeten kunnen gaan. Belangrijk is dat gemeenten een goed overzicht krijgen van de daadwerkelijke voordelen van de fusie.

De heer Nijland vraagt naar de opmerking in de financiële bijlage waarin wordt aangegeven dat de kosten enkel zijn gericht op ODA. Dit wekt de verwachting dat de kosten aan de kant van OD Veluwe vergelijkbaar zijn, maar de vraag is of dat wel klopt. In de bijlage staan verschillende onderdelen genoemd die of incidenteel zijn of structureel zouden worden ondergebracht in de begroting van de nieuwe organisatie; dit beeld moet concreter worden.

Mevrouw Eggink vult hierbij aan dat er nu kosten worden geraamd voor de huisvesting, maar ODA is redelijk recent verhuisd naar de nieuwe locatie.

De voorzitter reageert op de vragen en stelt daarbij dat veel nog uitgezocht moet worden, dit omdat de financiële bijlage bij het verkenningsdocument hoort en deze op hoofdlijnen is opgesteld. Dit zal concreter worden in het vervolgtraject. Wel duidelijk is dat een belangrijk punt voor nu al heel scherp is neergezet vanuit OD Veluwe. Zo stelt OD Veluwe de kosten die nodig zijn voor ODA om op een gelijkwaardig niveau te komen door de ODA zelf gedragen zullen moeten worden.

De voorzitter vervolgt dat het belangrijk is om investeringen die nu nodig zijn voor de ODA niet meer kunnen worden uitgesteld omdat we gaan fuseren, dit hoort bij het onderdeel om toe te groeien tot een gelijkwaardige fusiepartner in dit fusieproces.

De heer Verstand vult daarbij aan dat de verkenning in relatief korte tijd heeft moeten plaatsvinden, daarom zijn de kosten ook hoogover opgesteld en moeten verder worden uitgezocht. We weten dat OD Veluwe het voornemen heeft om in te trekken binnen het zogenoemde nieuwe Veiligheidshuis van VNOG dat gebouwd zal worden in Apeldoorn. Daarnaast blijft de vestiging in Doetinchem behouden. Het voornemen is om ICT vanuit beide organisatie zelf te organiseren en niet meer via de gastheerconstructie zoals deze nu nog wordt afgenomen. Later zal dit nader worden uitgewerkt in het nog op te stellen implementatieplan met OD Veluwe samen. Hiervoor dient eerst de intentieverklaring tussen beide organisaties te worden getekend.

De voorzitter geeft aan dat juist ook deze verkenning in de zomer en de voorliggende intentieverklaring nodig zijn om een beroep te kunnen doen op de subsidie vanuit het Rijk en vanuit de provincie Gelderland.

De heer Teselink vult aan dat de kosten dus hoger of lager kunnen uitvallen. De voorzitter geeft aan dat dit correct is en dat de financiële doorvertaling van de fusiekosten uiteindelijk terecht moet komen in de begroting voor zowel de korte als lange termijn.

De heer Kok herhaald zijn vraag hoe de betreffende passage in de financiële bijlage moet worden geïnterpreteerd: *'Om tot een gelijk speelveld te komen, moeten deze voorwaarden worden geharmoniseerd. Dit kan leiden tot compensatieregelingen voor medewerkers die erop achteruit dreigen te gaan.'* De voorzitter vraagt de heer Kok of hij bedoelt dat wanneer medewerkers er op achteruit zouden dreigen te gaan, dat dit in de praktijk niet het geval zal zijn omdat het huidige salaris behouden blijft. De heer Kok geeft aan dat dit klopt. De voorzitter stelt dat de heer Kok zijn weergave correct is, maar dat het bedrag doelt op alle situaties die daar niet op van toepassing zijn. Dit houdt echter niet in dat er sprake is van deze situaties, het is een onzekere factor en daarom staat de reservering er. Het gaat niet alleen om het salaris, maar ook om individuele toelagen, werktijden, thuiswerkregelingen en -vergoedingen, etc. Het is een indicatieve inschatting.

Besluit: Het algemeen bestuur mandateert het dagelijks bestuur incidentele fusiekosten (tot aan € 500.000) aan te gaan die rechtstreeks samenhangen met de voorbereiding en implementatie van de fusie met Omgevingsdienst Veluwe.

De voorzitter vervolgt het agendapunt met de bijlage intentieverklaring tussen Omgevingsdienst Achterhoek en Omgevingsdienst Veluwe.

De heer Pelgrom deelt mee namens de gemeente Zutphen dat zij akkoord zijn met de aantekening dat de formele terugkoppeling volgt na besluitvorming in het college.

De heer Bulten geeft aan dit proces nog niet goed te begrijpen en deelt zijn zorgen dat OD Veluwe de rekening straks bij ODA zal neerleggen. De voorzitter refereert naar eerdere gesprekken met OD Veluwe en dat het heel scherp en duidelijk is dat zij niet gaan betalen voor die onderdelen die ODA nog moet actualiseren om een gelijkwaardige fusiepartner te worden. Andersom zou ODA ook die kosten niet dragen als dit het geval is bij OD Veluwe. In de praktijk is dit ook het geval geweest bij de eerdere fusie tussen ODNV en OVIJ, waarbij ODNV het been nog voor de fusie heeft bijgetrokken.

De voorzitter vervolgt dat iedere dienst het eigen deel van de daadwerkelijke fusiekosten betaalt, maar niet dat deel om een gelijkwaardige fusiepartner te worden ten opzichte van elkaar. ODA zal dat zelf op onderdelen moeten doen, maar mogelijk OD Veluwe ook. Dit volgt uit de nulmeting en het implementatieplan.

De heer Bulten stelt nog niet overtuigd te zijn. De voorzitter maakt de vergelijking tussen de organisaties scherper. OD Veluwe zal stellen dat zij per 1 april 2026 een robuuste organisatie zijn en ODA daarvoor niet nodig hebben, maar gezien de toekomst en de positie binnen Gelderland kiest OD Veluwe ervoor om met ODA samen te willen werken. Dit met als doel uiteindelijk te fuseren als een groter dienst in Gelderland die toekomstbestendig en robuust is, maar tegelijkertijd ook evenwicht brengt binnen Gelderland. OD Veluwe is daarom niet bereid om hun begroting te laten stijgen om daarmee ODA robuust te maken. OD Veluwe verwacht dat ODA het been bijtrekt voor de fusie om uiteindelijk als gelijkwaardige fusiepartners te fuseren.

De heer Bulten geeft aan dat in de eerdere financiële bijlage bedragen zijn genoemd die ook aan de kant van OD Veluwe worden geraamd. Maar hoe concreet zijn die kosten en worden die kosten niet op een later moment toch doorberekend aan ODA.

De voorzitter herhaalt dat de financiële bijlage een inschatting blijft die in zeer korte tijd tot stand is gekomen. Het is een inschatting, een indicatie en het is niet een concreet vaststaande zekerheid. Dit zal moeten blijken uit de nulmeting en het implementatieplan, daarna worden de kosten concreet.

De heer Bulten spreekt de verwachting uit dat OD Veluwe de fusiekosten volledig bij ODA zal neerleggen.

De heer Verstand informeert het bestuur dat dit niet de inhoud is van die worden gevoerd tussen de organisaties en ook niet tussen beide voorzitters en directeuren. De voorzitter vult aan dat beide organisaties zich ook zullen moeten blijven doorontwikkelen tot het moment van de fusie. Beide organisaties zullen daarin kosten maken voor zichzelf met uiteindelijk het doel om een gelijkwaardige fusiepartner te zijn in dit proces. Zonder de nulmeting en zonder het implementatieplan blijft hetgeen onderaan de streep door iedere partij in de eigen organisatie geïnvesteerd moet worden nog enigszins onduidelijk. Aan de kant van ODA zijn echter bepaalde zaken wel duidelijk, zo dient de begroting te worden geactualiseerd en zullen stappen moeten worden gezet in de capaciteit op die op hetzelfde niveau te krijgen als OD Veluwe en daarmee een gelijkwaardige fusiepartner te worden.

De voorzitter vervolgt dat het grote voordeel van de fusie voor OD Veluwe is dat bijvoorbeeld het aantal specialisten toeneemt op de specifieke en cruciale onderdelen. Het team wordt mogelijk zelfs verdubbeld door samenvoeging van de OD Veluwe collega's en de ODA collega's. Investerings in datasystemen of andere activiteiten vanuit bedrijfsvoering kunnen direct samen worden opgepakt. Dit zal mogelijk een voordeel opleveren ten opzichte van de situatie dat beide organisaties afzonderlijk van elkaar verder gaan en dus ook afzonderlijk van elkaar deze bedrijfsvoering moet inrichten en borgen. Dit gezegd hebbende stelt de voorzitter dat het bestuur niet direct grote verwachtingen moet hebben van deze efficiencyvoordelen. Zeker op het gebied van data en informatieveiligheid gaan de ontwikkelingen zo snel dat het voordeel vooral ziet op de gezamenlijk investering hierin en dit niet afzonderlijk van elkaar gedaan hoeft te worden. Dat er kosten zullen worden gemaakt is een feit en dat beide organisatie en de nieuwe organisaties zich hier blijvend op moeten doorontwikkelen ook.

CONCEPT Verslag vergadering Algemeen Bestuur ODA **d.d. 24 november 2025**

De heer Bulten stelt niet overtuigd te zijn, omdat we weten dat OD Veluwe robuust is en ODA niet nodig heeft zullen zij straks stellen dat de voltallige rekening wordt doorgeschoven naar ODA omdat wij het nodig hebben om te fuseren en zij niet.

De voorzitter en de heer Verstand geven aan dat dit niet het geval is en geven aan dat OD Veluwe niet op deze manier in de gesprekken aan tafel zit. In de voorbereidende gesprekken inzake de intentieverklaring is dit evenmin het standpunt van OD Veluwe.

De voorzitter stelt dat de geraamde kosten aan de zijde van OD Veluwe voor de fusie ook slechts een indicatie zijn. Deze indicatie is nog meer hoog over dan aan de zijde van ODA. Maar er is op geen enkele manier gesproken dat ODA de kosten voor het deel van OD Veluwe dient te voldoen omdat OD Veluwe reeds robuust is.

De heer Verstand vult de voorzitter aan dat juist beide organisaties ook samen de verschillende subsidies zullen aanvragen. Voorwaarden bij die subsidies is dat het alleen kan gaan om fusiekosten. OD Veluwe ziet juist veel voordelen in de fusie en dan met name op de langere termijn.

De voorzitter vat het gesprek samen en concludeert dat duidelijk is dat de fusiekosten aan de zijde van OD Veluwe niet zullen worden neergelegd bij ODA, maar dat de kwaliteitsimpuls die ODA nodig heeft om een gelijkwaardige fusiepartner te worden niet door OD Veluwe zullen worden betaald.

De heer Pelgrom vraagt aandacht voor duidelijke go en no-go momenten, juist omdat dit helpt in de gesprekken over de governance.

De heer Verstand geeft aan dat het proces is opgeknipt in verschillende fasen en dat dit ook de momenten zijn waarop de voortgang wordt gemarkeerd.

Mevrouw Eggink vraagt wat er 17 december op de agenda staat voor de algemene besturen samen en wat er verder mogelijk besproken gaat worden. De voorzitter geeft aan dat het een kennismaking tussen beide besturen betreft, waarin beide organisaties zich presenteren en uiteindelijk de intentieverklaring bestuurlijk wordt besproken en mogelijk getekend.

De heer Bulten geeft aan dat op gemeentelijk niveau met elkaar wordt gesproken en dat niet alle gemeenten binnen de OD Veluwe zouden willen instemmen.

De heer Nijland stelt dat we niet moeten afgaan op geruchten.

De heer Verstand vult daarbij aan dat op 11 december het algemeen bestuur van OD Veluwe de intentieverklaring bespreekt en ODA daarna hoort of zij gaan instemmen. Op dit moment is er geen enkele reden aan te nemen dat zij niet zullen instemmen.

Besluit: Het bestuur stemt in met de intentieverklaring.

De heer Verstand neemt het bestuur mee in een presentatie over de voorbereidingen op de vervolgstappen rondom de fusie waarin allereerst de begroting 2026 zal worden geactualiseerd. In het verkenningsdocument staan de te nemen stappen opgenomen. Enerzijds om de begroting te actualiseren en deze daarmee in overeenstemming wordt gebracht met de huidige uitgaven. Anderzijds om de organisatie door te laten groeien tot een gelijkwaardige fusiepartner voor OD Veluwe.

ODA ziet al langere tijd dat gemeenten steeds meer opdrachten inbrengen. Ook is de impact na de invoering van de Omgevingswet nu veel duidelijker. Tevens vragen actuele onderwerpen zoals bijvoorbeeld zeer zorgwekkende stoffen (ZZS) en de Kaderrichtlijn Water veel meer tijd van ons. Terugkijkend zien we eveneens een stijging van klachten en meldingen die inhoudelijk complexer worden en meer tijd vragen. Daarnaast zijn er vanuit het Interbestuurlijk programma robuustheidscriteria opgelegd waaraan moet worden voldaan. Tegelijkertijd heeft de organisatie gekeken waarin zij kan bezuinigen, processen kan verbeteren en heeft zij alle beschikbare subsidies aangewend voor de doorontwikkeling. Dit allemaal met een begroting die nagenoeg alleen is geïndexeerd afgelopen jaren.

CONCEPT Verslag vergadering Algemeen Bestuur ODA **d.d. 24 november 2025**

De heer Nijland constateert dat sommige onderdelen wensen lijken, maar dit zijn allemaal wettelijke verplichtingen en eisen. Daarom het verzoek dit ook zo te benoemen. Daarnaast stelt de heer Nijland dat extra opdrachten vanuit de gemeenten moeten worden gezien als omzet en niet als extra kosten.

De voorzitter vult daarbij aan dat het soms lijkt alsof extra opdrachten incidenteel zijn maar kijk je terug in de afgelopen jaren dan blijkt dat deze extra opdrachten steeds terugkomen en dit dus regulier werk is.

De heer Bennik vraagt om aanvullende informatie over de milieuleges. De heer Verstand geeft aan dat de organisatie nu voor de gemeenten een onderzoek uitvoert over de mogelijkheid tot het heffen van milieuleges. Zodra dit is afgerond zal het worden teruggekoppeld aan de ambtelijk opdrachtgevers. De heer Reinders vult daarbij aan dat naast de milieuleges ook wordt gekeken naar de mogelijkheden om kosten door te berekenen via de zogeheten anterieure overeenkomsten of eventuele subsidies die hiervoor beschikbaar zouden zijn.

De voorzitter geeft aan dat de stukken (begroting en begrotingswijziging) worden voorbereid voor het eerstvolgende algemeen bestuur. Het bestuur stelt dat dit proces zorgvuldig moet worden doorlopen.

De heer Verstand geeft aan dat de heer Woestenenk een ronde maakt om individueel per gemeente de financiële consequenties te bespreken met de financieel specialisten.

De heer Kok stelt dat het goed is dat dit inzicht er is. Dit inzicht komt niet als een verassing en de afgelopen twee jaar heeft het bestuur hier ook al veel over gesproken. De heer Kok stelt dat het erg wenselijk is dit rondje te maken langs de financieel specialisten.

Mevrouw Eggink geeft aan dat de financieel specialisten inmiddels zijn bijgepraat door de heer Woestenenk, maar vraagt waarom de jaarlijks terugkerende begrotingsuitgangspunten nog niet zijn aangeleverd. De heer Verstand geeft aan dat dit is omdat de begrotingswijziging 2026 en begroting 2027 in het eerstvolgende algemeen bestuur van 23 februari 2026 worden geagendeerd. Dit is veel eerder dan voorgaande jaren, daarom zijn er geen begrotingsuitgangspunten.

Het bestuur neemt hierover geen besluit en agendeert de stukken in het algemeen bestuur voor 23 februari 2026.

5. Berap T2 2025

De heer Pelgrom vraagt namens de gemeente Zutphen aandacht voor de kostendekkendheid ten opzichte van de begroting.

De heer Pelgrom vraagt namens de gemeente Bronckhorst aandacht voor de aanlevertijd van de Berap.

De heer Teselink vraagt in een volgende Berap aan te geven dat de aankomende jaren flinke stappen zullen moeten worden gezet. Zo kunnen de bestuurders de Berap ook delen met de raden en daarbij een winstwaarschuwing meegeven.

De heer Kok vraagt om in het rondje langs de financieel specialisten hier ook aandacht voor te vragen zodat een ieder dit concreet kan opnemen in de eigen risicoparagraaf.

De heer Nijland vraagt om scherp te definiëren welke onderdelen inmiddels als structureel werk moeten worden beschouwd en daarmee geen extra werk zijn.

Besluit: Het bestuur stelt de Berap T2 2025 vast.

6. Controleprotocol inclusief normenkader ODA 2025

De heer Woestenenk geeft een toelichting op de stukken. Er zijn geen inhoudelijke vragen.

Besluit: Het bestuur stelt het controleprotocol, inclusief het normenkader ODA 2025 vast.

7. Mededelingen

De voorzitter informeert het bestuur over het werkbezoek van directeur mevrouw Elsinghorst (ministerie IenW). Zij heeft het vertrouwen uitgesproken over de procedure en de doorlooptijd voor de fusie met Omgevingsdienst Veluwe.

De heer Verstand merkt in de gesprekken dat het beeld vanuit IenW positief aan het veranderen is, juist door deze nieuwe koers.

De heer Verstand informeert het bestuur over de tweede ronde langs de gemeenteraden. De bijeenkomsten worden als zeer positief ervaren, waarbij opvalt dat de raadsleden erg geïnteresseerd zijn over de inhoud van het werk van ODA.

De heer Kok complimenteert de heer Verstand voor de tijd die is gestoken in deze raadsbijeenkomsten en ervaart dit als zeer waardevol. De heer Nijland sluit zich hierbij aan.

8. Rondvraag

Er zijn geen rondvragen.

9. Sluiting

De voorzitter sluit de vergadering om 16:23 uur.

CONCEPT Verslag vergadering Algemeen Bestuur ODA
d.d. 24 november 2025

Besluitenlijst Algemeen Bestuur

Agenda punt	Onderwerp en Besluit	Besluit-nummer
1.	Opening	
2.	Vaststellen agenda <i>Het bestuur stelt de agenda vast.</i>	2025.04.01
3.	Vaststellen besloten verslag 10 september 2025 <i>Het bestuur stelt het verslag vast.</i>	2025.04.02
4.	Voortgang fusie met Omgevingsdienst Veluwe <i>Het algemeen bestuur mandateert het dagelijks bestuur incidentele fusiekosten (tot aan € 500.000) aan te gaan die rechtstreeks samenhangen met de voorbereiding en implementatie van de fusie met Omgevingsdienst Veluwe. Het bestuur stemt in met de intentieverklaring ...</i>	2025.04.03 2025.04.04
5.	Berap T2 2025 <i>Het bestuur stelt de Berap T2 2025 vast.</i>	2025.04.05
6.	Controleprotocol inclusief normenkader ODA 2025 <i>Het bestuur stelt het controleprotocol, inclusief het normenkader ODA 2025 vast.</i>	2025.04.06
7.	Mededelingen <i>Geen besluitvorming</i>	
8.	Rondvraag <i>Geen besluitvorming</i>	
9.	Sluiting <i>Geen besluitvorming</i>	

Aldus vastgesteld in de besloten vergadering van het Algemeen Bestuur Omgevingsdienst Achterhoek d.d. 23 februari 2026.

de voorzitter,

de secretaris,

J.H.A. van Oostrum

J. Verstand

Voorstel aan het Algemeen bestuur

Datum voorstel:	8 januari 2026
Datum DB-vergadering:	21 januari 2026
Datum AB-vergadering:	23 februari 2026
Behandeld door:	R. Fijman
Manager ODA:	R. Woestenenk

Onderwerp: 1^e Begrotingswijziging 2026

Voorstel:

Het bestuur wordt voorgesteld de 1^e Begrotingswijziging 2026 voor zienswijze voor te leggen aan de gemeenteraden en Staten.

Bijlage(n):

- 1^e Begrotingswijziging 2026

Advies directeur Omgevingsdienst:

Het advies van de directie van de ODA is om de begrotingswijziging 2026 na zienswijze van de gemeenteraden en Staten door het algemeen bestuur te laten vaststellen. De begrotingswijziging 2026 is gebaseerd op de realisatie van de afgelopen jaren en de huidige formatie. De afgelopen jaren zijn er veel verzoeken van de gemeente buiten de begroting om gegaan en deze taken zijn ondertussen structureel in het werk opgenomen, denk aan specialistische adviezen, RO-adviezen en ander specialistisch werk. Om aan die vraag te kunnen voldoen heeft de ODA haar organisatie hierop aangepast. De afgelopen jaren is dit financieel al zichtbaar geweest in de jaarrekening(en) met overschrijdingen op zowel de baten als de lasten.

Inleiding/aanleiding

Voor u ligt de 1^e begrotingswijziging van de begroting van 2026 van de Omgevingsdienst Achterhoek. Deze begrotingswijziging is nodig om verschillende redenen. Die worden hieronder uiteengezet. De cijfers met toelichting zijn daaronder opgenomen.

De begrotingen van de ODA zijn al een aantal jaar niet meer actueel. Dat wil zeggen dat er over een kalenderjaar structureel meer wordt uitgegeven dan is opgenomen in de vastgestelde begroting. Dit zorgt ervoor dat gemeenten achteraf altijd bij moeten betalen. Nadeel van een onvolledige begroting die regelmatig wordt overschreden is dat het de ODA veel tijd en moeite kost om aan gemeenten uit te leggen waarom zij moeten bijbetalen aan het einde van een jaar terwijl het meestal om regulier werk gaat. De toename van deze begrotingswijziging betekent dus niet dat gemeenten meer gaan betalen voor diensten van de ODA. De begroting wordt alleen geactualiseerd zodat die correspondeert met de uitgaven die gemeenten nu al doen.

Dat de begroting van de ODA niet actueel is, heeft een aantal oorzaken. De belangrijkste is dat gemeenten de ODA gedurende het jaar meer advies en ondersteuning op VTH-taken en op het gebied van ruimtelijke ordening vragen dan vooraf is geprogrammeerd. Ook zijn afgelopen jaren en worden nog steeds meer taken van gemeenten overgedragen aan de ODA. Dit zorgt voor hogere kosten bij de ODA en tegelijkertijd voor lagere kosten bij de desbetreffende gemeenten.

Verder zien wij in de nabije toekomst een extra vraag van de gemeenten op ons afkomen. Dit komt vooral door de ambitie om extra woningen en/of bedrijventerreinen te gaan bouwen in de Achterhoek.

Daarnaast heeft de ODA te maken met belangrijke inhoudelijke ontwikkelingen die zorgen voor meerwerk. Denk daarbij aan de invoering van de Omgevingswet die ervoor gezorgd heeft dat de medewerkers van de ODA meer handelingen moeten verrichten t.b.v.

ingediende meldingen en vergunningen en het toezicht en handhaving daarop. Onderzoek voorafgaande aan de invoering van de Omgevingswet heeft uitgewezen dat de kosten voor omgevingsdiensten met maximaal 10% kunnen stijgen.

Ook ontwikkelingen rondom Zeer Zorgwekkende Stoffen zoals PFAS, de Kaderrichtlijn Water, stikstof, energiebesparing etc. zorgen ervoor dat onze medewerkers veel meer uren moeten maken.

Een andere belangrijke oorzaak is dat het Rijk afgelopen jaren de eisen (de robuustheidscriteria) heeft aangescherpt. Elke omgevingsdienst moet per 1 april 2026 aan die eisen voldoen. Die eisen komen voort uit het Interbestuurlijke Programma dat is vastgesteld naar aanleiding van de commissie Van Aartsen. Hierdoor stijgen bijvoorbeeld de kosten voor opleidingen, innovatie, arbeidsvoorwaarden en moet er een informatie-infrastructuur opgebouwd worden binnen elke omgevingsdienst.

De robuustheidscriteria geven ook aan dat een omgevingsdienst een bepaald minimumaantal toezichthouders en vergunningverleners in dienst hoort te hebben. De ODA voldoet hier niet aan. Het gebrek aan aantallen toezichthouders en vergunningverleners komt vooral tot uiting in het feit dat de ODA niet voldoet aan het belangrijkste robuustheidscriteria; het omzetcriterium. De begroting van de ODA zou namelijk minimaal 16,5 miljoen euro moeten bedragen. Daar zit de ODA nu ongeveer 4,5 miljoen onder. In de praktijk bedragen de kosten voor gemeenten echter al een aantal jaren meer dan 14 miljoen euro. Door dit nu te actualiseren in de begroting betalen gemeenten dus niet meer, maar klopt de begroting weer met het te verwachten resultaat aan het einde van het jaar.

Om omgevingsdiensten te toetsen aan de robuustheidscriteria wordt eens per vier jaar een visitatie uitgevoerd door Omgevingsdienst NL. Deze visitatierapporten leveren aanbevelingen en verbeterpunten op voor de werkwijze van de ODA. Uit het recentste visitatierapport van ODNL blijkt dat ODA zich verder moet ontwikkelen in capaciteit om de VTH-taken ook op de langere termijn op een robuuste en duurzame wijze te kunnen blijven uitvoeren. Het rapport maakt duidelijk dat het huidige capaciteitsniveau onvoldoende meegroeit met de omvang, complexiteit en kwaliteitsvereisten van de taken die aan ODA zijn opgedragen. Om te kunnen blijven voldoen aan de geldende robuustheidscriteria en de verwachtingen van gemeenten en ketenpartners, is een structurele versterking van de organisatie noodzakelijk. Deze doorgroei betreft met name de operationele capaciteit binnen vergunningverlening en toezicht, zodat de samenhang tussen beschikbare middelen, werklust en taakuitvoering duurzaam in balans kan worden gebracht.

Door de groei van het aantal medewerkers van de ODA groeit ook de bedrijfsvoering mee. Bijvoorbeeld voor grotere kantoorruimte, meer informatiemedewerkers, extra leidinggevenden en meer ICT-kosten. Ook kost de professionalisering van de organisatie extra geld. Denk daarbij aan het invoeren van een goede tijdschrijfregistratie zodat het voor gemeenten beter inzichtelijk wordt waar de ODA-medewerkers hun tijd aan besteden. Maar ook aan het verbeteren van procesmatig- en projectmatig werken (eveneens een aanbeveling uit het visitatierapport).

Om aan alle bovenstaande eisen te voldoen en een toekomstbestendige uitvoeringsorganisatie neer te zetten, heeft het Algemeen Bestuur een verkenning laten uitvoeren naar een mogelijke fusie met de OD Veluwe. Op basis van die verkenning heeft het AB besloten deze fusie op termijn aan te gaan. Onderdeel van de verkenning en het bestuursbesluit is dat de ODA in drie jaar tijd eerst gaat doorgroeien naar een organisatie

waar voldoende financiële middelen worden besteed aan de uitvoeringsdienst om zo ook een gelijkwaardige fusiepartner te zijn. In de verkenning is hiervoor een indicatief bedrag berekend voor een begroting van 18,1 miljoen euro. Om dit te bereiken is ervoor gekozen om in drie jaar de begroting stapsgewijs te verhogen, waarbij nog wel kritisch gekeken moet worden of dit indicatieve bedrag niet gereduceerd kan worden (bijvoorbeeld door de voorgenomen fusie).

De eerste stap zou moeten zijn om de huidige begroting in lijn te brengen met de daadwerkelijke jaarlijkse kosten die worden gemaakt. Daarvoor ligt deze begrotingswijziging nu voor.

Op 1 april 2026 moet de ODA aan de Kwaliteitscriteria 3.0 voldoen. Dat gaan wij niet halen. Het ministerie heeft echter aangegeven dat omgevingsdiensten die een plan inleveren om op termijn wel aan de criteria te voldoen, niet op 1 april 2026 aan de eisen van de Kwaliteitscriteria gehouden zullen worden. Wel wil het ministerie dat er duidelijke

stappen worden gezet om er op termijn wel aan te voldoen. Als dat het geval is, dan is het ministerie bereid bij te dragen aan de fusiekosten met de OD Veluwe. Ook heeft de provincie een bijdrage aan de fusiekosten toegezegd.

Het Algemeen Bestuur van de OD Veluwe heeft voorts aangegeven dat ze ook graag ziet dat de ODA stappen zet om kwantitatief en kwalitatief te verbeteren en daar hoort bij dat de ODA meer financiële middelen beschikbaar gaat stellen. De tekorten op de begroting van de ODA mogen namelijk niet ten koste gaan van de robuustheid van de OD Veluwe.

Om deze stappen ook daadwerkelijk te zetten leggen wij deze begrotingswijziging nu al aan u voor en niet zoals in het Verkenningsdocument staat pas in 2027. Hiermee halen we de planning van het Verkenningsdocument iets naar voren. De volgende stap wordt gezet met de begroting 2027. Hiermee hopen we het fusieproces te versnellen en versoepelen.

Conclusie: Om meerdere redenen is het nu nodig en verstandig een begrotingswijziging voor een zienswijze voor te leggen aan de gemeenteraden. Niet alleen om belangrijke en noodzakelijke stappen te zetten om ervoor te zorgen dat de ODA op een professionele en adequate manier kan blijven werken aan een schone, duurzame, gezonde en veilige Achterhoek, maar ook om het fusieproces voorspoedig te laten verlopen.

1^e Begrotingswijziging 2026

Omgevingsdienst
Achterhoek

1^e Begrotingswijziging 2026

Datum: 4 december 2025

© Omgevingsdienst Achterhoek

Hanzestraat 3
7006RH Doetinchem

info@odachterhoek.nl
www.odachterhoek.nl
www.gelderseomgevingsdiensten.nl

Inleiding

Voor u ligt de 1^e begrotingswijziging van de begroting van 2026 van de Omgevingsdienst Achterhoek. Deze begrotingswijziging is nodig om verschillende redenen. Die worden hieronder uiteengezet. De cijfers met toelichting zijn daaronder opgenomen.

De begrotingen van de ODA zijn al een aantal jaar niet meer actueel. Dat wil zeggen dat er over een kalenderjaar structureel meer wordt uitgegeven dan is opgenomen in de vastgestelde begroting. Dit zorgt ervoor dat gemeenten achteraf altijd bij moeten betalen. Nadeel van een onvolledige begroting die regelmatig wordt overschreden is dat het de ODA veel tijd en moeite kost om aan gemeenten uit te leggen waarom zij moeten bijbetalen aan het einde van een jaar terwijl het meestal om regulier werk gaat. De toename van deze begrotingswijziging betekent dus niet dat gemeenten meer gaan betalen voor diensten van de ODA. De begroting wordt alleen geactualiseerd zodat die correspondeert met de uitgaven die gemeenten nu al doen.

Door deze actualisering van de begroting betalen gemeenten per saldo niet meer, maar is de begroting gelijkgetrokken met het inmiddels opgelopen jaarlijkse verschil in resultaat.

Dat de begroting van de ODA niet actueel is, heeft een aantal oorzaken. De belangrijkste is dat gemeenten de ODA gedurende het jaar meer advies en ondersteuning op VTH-taken en op het gebied van ruimtelijke ordening vragen dan vooraf is geprogrammeerd. Ook zijn afgelopen jaren en worden nog steeds meer taken van gemeenten overgedragen aan de ODA. Dit zorgt voor hogere kosten bij de ODA en tegelijkertijd voor lagere kosten bij de desbetreffende gemeenten.

Verder zien wij in de nabije toekomst een extra vraag van de gemeenten op ons afkomen. Dit komt vooral door de ambitie om extra woningen en/of bedrijventerreinen te gaan bouwen in de Achterhoek.

Daarnaast heeft de ODA te maken met belangrijke inhoudelijke ontwikkelingen die zorgen voor meerwerk. Denk daarbij aan de invoering van de Omgevingswet die ervoor gezorgd heeft dat de medewerkers van de ODA meer handelingen moeten verrichten t.b.v. ingediende meldingen en vergunningen en het toezicht en handhaving daarop. Onderzoek voorafgaande aan de invoering van de Omgevingswet heeft uitgewezen dat de kosten voor omgevingsdiensten met maximaal 10% kunnen stijgen. Ook ontwikkelingen rondom Zeer Zorgwekkende Stoffen PFAS, de Kaderichtlijn Water, stikstof, energiebesparing etc. zorgen ervoor dat onze medewerkers veel meer uren moeten maken.

Een andere belangrijke oorzaak is dat het Rijk afgelopen jaren de eisen (de Kwaliteitscriteria) heeft aangescherpt. Elke omgevingsdienst moet per 1 april 2026 aan die eisen voldoen. Die eisen komen voort uit het Interbestuurlijke Programma dat is vastgesteld naar aanleiding van de commissie Van Aartsen. Hierdoor stijgen bijvoorbeeld de kosten voor opleidingen, innovatie, arbeidsvoorwaarden en moet er een informatie-infrastructuur opgebouwd worden binnen elke omgevingsdienst.

De Kwaliteitscriteria geven ook aan dat een omgevingsdienst een bepaald minimumaantal toezichthouders en vergunningverleners in dienst hoort te hebben. De ODA voldoet hier niet aan. Het gebrek aan aantallen toezichthouders en vergunningverleners komt vooral tot uiting in het feit dat de ODA niet voldoet aan het belangrijkste kwaliteitscriterium; het omzetcriterium. De begroting van de ODA zou namelijk minimaal 16,5 miljoen euro moeten bedragen. Daar zit de ODA nu ongeveer 4,5 miljoen onder. In de praktijk bedragen de kosten voor gemeenten echter al een aantal jaar meer dan 14 miljoen euro.

Om omgevingsdiensten te toetsen aan de kwaliteitscriteria wordt eens per twee jaar een visitatie uitgevoerd door Omgevingsdienst NL. Deze visitatierapporten leveren verbeterpunten op voor de werkwijze van de ODA. Het recentste visitatierapport van ODNL geeft aan dat de concept-risicoanalyse die samen met de gemeenten is voorbereid op een waardevolle wijze bijdraagt aan een goede verhouding tussen het aantal benodigde medewerkers en het werk dat gedaan zou moeten worden. Een dergelijke

risicoanalyse is opgesteld, maar door het AB vooralsnog aangehouden. De uitkomsten van de risicoanalyse laten duidelijk zien dat de ODA moet investeren in de uitbreiding van de operationele organisatie. Dit houdt in dat er meer vergunningverleners en toezichthouders nodig zijn.

Door de groei van het aantal medewerkers van de ODA groeit ook de bedrijfsvoering mee. Bijvoorbeeld voor grotere kantoorruimte, meer informatiemedewerkers, extra leidinggevend en meer ICT-kosten. Ook kost de professionalisering van de organisatie extra geld. Denk daarbij aan het invoeren van een goede tijdschrijfregistratie zodat het voor gemeenten beter inzichtelijk wordt waar de ODA-medewerkers hun tijd aan besteden. Maar ook aan het verbeteren van procesmatig- en projectmatig werken (eveneens een aanbeveling uit het visitatierapport).

Om aan alle bovenstaande eisen te voldoen en een toekomstbestendige uitvoeringsorganisatie neer te zetten, heeft het Algemeen Bestuur een verkenning laten uitvoeren naar een mogelijke fusie met de OD Veluwe. Op basis van die verkenning heeft het AB besloten deze fusie op termijn aan te gaan. Onderdeel van de verkenning en het bestuursbesluit is dat de ODA in drie jaar tijd eerst gaat doorgroeien naar een organisatie waar voldoende financiële middelen worden besteed aan de uitvoeringsdienst om zo ook een gelijkwaardige fusiepartner te zijn. In de verkenning is hiervoor een indicatief bedrag berekend voor een begroting van 18,1 miljoen euro. Om dit te bereiken is ervoor gekozen om in drie jaar de begroting stapsgewijs te verhogen, waarbij nog wel kritisch gekeken moet worden of dit indicatieve bedrag niet gereduceerd kan worden (bijvoorbeeld door de voorgenomen fusie).

De eerste stap zou moeten zijn om de huidige begroting in lijn te brengen met de daadwerkelijke jaarlijkse kosten die worden gemaakt. Daarvoor ligt deze begrotingswijziging nu voor.

Op 1 april 2026 moet de ODA aan de Kwaliteitscriteria 3.0 voldoen. Dat gaan wij niet halen. Het ministerie heeft echter aangegeven dat omgevingsdiensten die een plan inleveren om op termijn wel aan de criteria te voldoen, niet op 1 april 2026 aan de eisen van de Kwaliteitscriteria gehouden zullen worden. Wel wil het ministerie dat er duidelijke stappen worden gezet om er op termijn wel aan te voldoen. Als dat het geval is, dan is het ministerie bereid bij te dragen aan de fusiekosten met de OD Veluwe. Ook heeft de provincie een bijdrage aan de fusiekosten toegezegd.

Het Algemeen Bestuur van de OD Veluwe heeft voorts aangegeven dat ze ook graag ziet dat de ODA stappen zet om kwantitatief en kwalitatief te verbeteren en daar hoort bij dat de ODA meer financiële middelen beschikbaar gaat stellen. De tekorten op de begroting van de ODA mogen namelijk niet ten koste gaan van de robuustheid van de OD Veluwe.

Om deze stappen ook daadwerkelijk te zetten leggen wij deze begrotingswijziging nu al aan u voor en niet zoals in het Verkenningsdocument staat pas in 2027. Hiermee halen we planning van het Verkenningsdocument iets naar voren. De volgende stap wordt gezet met de begroting 2027. Hiermee hopen we het fusieproces te versnellen en versoepelen.

Conclusie: Om meerdere redenen is het nu nodig en verstandig een begrotingswijziging voor een zienswijze voor te leggen aan de gemeenteraden. Niet alleen om belangrijke en noodzakelijke stappen te zetten om ervoor te zorgen dat de ODA op een professionele en adequate manier kan blijven werken aan een schone, duurzame, gezonde en veilige Achterhoek, maar ook om het fusieproces voorspoedig te laten verlopen.

Joost van Oostrum
Voorzitter DB Achterhoek

Voorstel/besluit

In te stemmen met de voorliggende concept begrotingswijziging 2026 en deze en voor een zienswijze voor te leggen aan de gemeenteraden en Staten.

Toelichting

Hieronder worden de afzonderlijke posten toegelicht die verwerkt zijn in de tabellen van de financiële begroting. Volgens de geldende afspraken stelt normaalgesproken het DB de conceptbegrotingen vast. Gelet op het feit dat er meerdere keren een intensieve discussie heeft plaatsgevonden in het AB, wordt de conceptbegroting nu voorgelegd aan het AB.

Inhoudelijke ontwikkeling (€ 500.000)

Zoals in de inleiding genoemd is de vraag naar onze expertise flink toegenomen. Dit geldt ook voor de vraag vanuit onze partners. Een goed voorbeeld hiervan is de toename van de problematiek rond ZZS (zeer zorgwekkende stoffen). Zo is er landelijk veel aandacht gekomen voor PFAS. PFAS zijn een grote greep zeer persistente (blijvende) chemische stoffen, die nauwelijks afbreken in het milieu. Deze stoffen zijn zeer schadelijk voor het milieu en de gezondheid van de inwoners. De ODA ontwikkelt beleid hierover, actualiseert vergunningen en houdt toezicht op deze stoffen. Tevens voert de ODA waar nodig ook taken uit omtrent circulaire economie, energietoezicht en draagt de Omgevingsdienst Achterhoek bij aan de KRW-doelen, vooral via vergunningverlening en toezicht op indirecte lozingen van afvalwater. Hierop werken wij samen met het waterschap om lozingen op het riool te beheersen, wat uiteindelijk kan helpen om de waterkwaliteit van wateren in de Achterhoek te verbeteren en te voldoen aan Europese KRW-normen. Tot slot is de Omgevingswet in 2024 in werking getreden en kost de overgang naar de Omgevingswet nog steeds veel uren. Al deze externe ontwikkelingen zijn nooit in de begroting meegenomen, maar worden wel door de ODA uitgevoerd. De hierboven genoemde inzet correspondeert met ongeveer 5 fte.

Meer advies en ondersteunde vragen deelnemers (€ 900.000)

Gemeenten besteden structureel meer taken en adviesopdrachten uit aan de ODA (gebiedsontwikkeling, RO-adviezen, specialistische milieuvraagstukken). Dit effect is cumulatief en zichtbaar in de toename van het aantal adviesuren. De inhoudelijke kennis verdwijnt langzaam bij de aangesloten gemeenten en veel taken vloeien daardoor over naar de omgevingsdienst. Tot slot is de Achterhoek een levendige regio waar veel innovatie plaatsvindt. De toename van circa 9 fte (of 12.150 uur) over de afgelopen jaren ligt ten grondslag aan deze bijstelling.

Organisatieontwikkeling (€ 1.107.000)

Daarnaast heeft de ODA haar organisatie ook over de jaren verder moeten ontwikkelen. Over de afgelopen jaren zijn er 8 fte bijgekomen, waarvan een gedeelte eerst ingehuurd was. Zo is de ODA onlangs verhuisd naar Doetinchem. Door de externe vraag is de ODA sterk gegroeid en daarmee is de bedrijfsvoering toegenomen. De lasten voor ICT zijn sterk toegenomen door stijgende contractlasten, meer werkplekken in het nieuwe kantoorpand en stijgende lasten vanuit ICT-Samen en door meer kosten voor de salarisadministratie. Daarnaast was de werkdruk binnen de bedrijfsvoering de afgelopen jaren erg hoog en heeft de ODA hierop moeten inzetten door extra mensen aan te nemen binnen het secundaire proces. Vanwege de groei in aantal mensen was er ook behoefte aan meer leidinggevende- en strategische capaciteit in de vorm van teamleiders en een extra afdelingsmanager bedrijfsvoering.

Externe ontwikkeling (€ 250.000)

Zoals in de inleiding al is aangegeven zijn er diverse kwaliteitscriteria opgesteld naar aanleiding van het rapport van de commissie van Aartsen waaraan de omgevingsdiensten worden getoetst. Om aan de criteria, los van het omzetcriterium, te voldoen zal er geïnvesteerd moeten worden. Er zal een innovatiebudget van 1% van de totale loonsom (€ 140.000) vastgesteld moeten worden. Daarnaast is een aanpassing van het opleidingsbudget van 2% naar 3% (€ 90.000) nodig. Uit het visitatierapport blijkt dat ODA moet inzetten op de ontwikkeling van personeel, waaronder trainees. Een belangrijk onderdeel van het rapport is de ruimte voor kennisontwikkeling en deskundigheidsbevordering personeel. De ODA wil in het voorjaar van 2026 beginnen met het opleiden van een zestal trainees (€ 270.000). Op deze manier kan dure

inhuur worden vervangen, kunnen pensioenen worden opgevangen en enthousiasmeert de ODA jonge mensen uit de regio om zich in te zetten voor de verbetering van de leefomgeving. Naast de besparing op de inhuur kijkt de ODA altijd kritisch naar haar kosten en haar begroting. Ook op de werkzaamheden vanuit de ODRN is een besparing van € 250.000 opgenomen in de begrotingswijziging.

Fusiekosten (€ 400.000)

Eind van 2025 hebben de Algemeen Besturen van zowel de ODA, alsmede van de Omgevingsdienst Veluwe de intentieverklaring voor de fusie getekend. Vanaf 2026 zal gestart worden met de geleidelijke fusie van beide diensten. De inschatting is dat de kosten tussen de 1.5 en 2 miljoen zullen uitvallen voor de ODA. Hier staan subsidies vanuit het Rijk en mogelijk vanuit de provincie tegenover. De verwachting is dat de fusiekosten in het eerste jaar rond de € 400.000 zullen uitvallen, waarvan € 300.000 ten laste komt van de partnergemeenten en € 100.000 gedekt kan worden uit de landelijke subsidie.

FINANCIËLE BEGROTING

Vorenstaande mutaties zijn verwerkt in onderstaande financiële begroting 2026.

Overzicht van baten en lasten

Omschrijving	2024 Realisatie	2025 Begroting	2026 Begroting	2026 Begrotingswijziging
LASTEN				
1 Personele kosten/Inhuur en diensten derden	10.071	8.869	9.090	11.602
2 Organisatiekosten	1.357	957	1.450	1.941
3 Organisatieontwikkeling en SPP	0	118	66	0
4 Bovenregionale taken	432	380	782	520
5 Organisatie ondersteuning	706	720	570	651
6 Algemene lasten	0	79	81	81
Fusie kosten				400
Totaal Lasten	12.566	11.123	12.039	15.195
BATEN				
21 Bijdragen van derden	1.069	85	85	291
25 Bijdragen deelnemers	11.400	11.038	11.954	14.505
Totaal Baten	12.469	11.123	12.039	14.796
Fusie bijdrage deelnemers				300
Tegenmoetkoming Rijksbijdrage Fusie				100
Resultaat reguliere bedrijfsvoering	-97	0	0	0
Verrekening resultaat				
26 Verrekening met deelnemers rekeningsaldo				
27 Bijdrage/Onttrekking algemene reserve				
Gerealiseerde resultaat	-97	0	0	0

Bijdragen deelnemers (€ 2.551.000)

De bijdrage van de deelnemers neemt toe met € 2.551.000. Zoals hierboven beschreven staat komt dit voort uit de toegenomen vraag vanuit gemeenten, die nooit verwerkt is in de begroting, maar die al wel worden uitgevoerd (€ 900.000). Maar ook om te voldoen aan de externe ontwikkelingen zoals ZZS, ondermijning, toezicht op energiegebruik, kaderrichtlijn water en stikstof (€ 500.000). Tot slot stijgt de bijdrage van deelnemers door een stijgend uurtarief om tot dekking van de stijgende lasten, van de afgelopen jaren, te komen (€ 1.151.000).

Het overgrote deel van deze kosten wordt nu jaarlijks al door de gemeenten betaald. Vooraf door middel van een voorschot op basis van de begroting, achteraf door middel van een naheffing. De kosten voor gemeenten stijgen niet door deze begrotingswijziging.

Bijdragen van derden (€ 206.000)

In de begrotingswijziging 2026 nemen we de subsidie voor energie (€ 247.000), inkomsten voor project "regio Archeologie" (€ 23.000) en project "Asbestsanering en Omgevingswet flora- en fauna-aditiviteit" (€ 21.000) op. De inkomsten voor de HRM-taken (€ 85.000) nemen naar verwachting af.

Verhogen personele kosten/diensten derden (€ 2.512.000)

Zoals hierboven genoemd is de vraag naar onze expertise flink toegenomen. Om aan deze vraag te kunnen voldoen is er voldoende capaciteit nodig (14 fte). De personele lasten zijn, net als de bijdrage van deelnemers, de afgelopen jaren niet op een juist niveau begroot. We hebben de afgelopen jaren een doorontwikkeling moeten maken in het secundaire proces. We hebben groei doorgemaakt in leidinggevende en strategische capaciteit en we hebben op gebied van o.a. IT moeten door ontwikkelen en uitbreiden. In totaal zijn er in het secundaire proces/bedrijfsvoering 11 fte bijgekomen over afgelopen jaren. Tot slot zijn we voor de loonstijging uitgegaan van een stijging van 2,55% per 1 januari en 1,25% per 1 juli.

Organisatie- kosten, ontwikkeling en ondersteuning (€ 507.000)

Om te voldoen aan de robuustheidscriteria, los van het omzetcriterium is een aanpassing in het opleidingsbudget van € 90.000 nodig. Ook moeten we voldoen aan het hebben van een innovatiebudget á € 140.000. Om te kunnen voldoen hebben we ook moeten inzetten

op een verbetering van de bedrijfsvoering. Dit betekent stijgende ICT-lasten vanwege meer werkplekken en medewerkers. Stijgende lasten vanwege de aanschaf van applicaties t.b.v. datagedreven werken. Daarnaast zijn de kosten voor onze "key" applicaties de laatste jaren toegenomen vanwege het aantal gebruikers, maar ook vanwege de hoge inflatie. Dit stond niet in verhouding met de stijging in de begroting. Ook moeten worden ingezet op betere informatievoorziening en informatieveiligheid. Deze kosten (€ 152.000) zijn in de vorige begrotingen niet meegenomen en vragen nu om een investering. Tot slot zijn de kosten van onze gastheercontracten op het gebied van ICT en salarisadministratie toegenomen met € 125.000.

Bovenregionale taken (€ -262.000)

De kosten voor de ODRN vielen onder de bovenregionale taken, deze zijn afgenomen met € 250.000. Daarnaast zijn er minder lasten voor een aantal andere bovenregionale taken.

Overzicht naar taakvelden

x € 1.000	Taakveld	Begroting 2026		Begroting wijziging 2026	
		Baten	Lasten	Baten	Lasten
Programmaplan					
Programma 1 Vergunningverlening	7.4 Milieubeheer	2.703	1.935	3.218	1.806
Programma 2 Toezicht en handhaving	7.4 Milieubeheer	6.649	3.859	8.508	5.025
Programma 3 Advies	7.4 Milieubeheer	2.603	1.675	2.779	1.690
Programma 4 Stelseltaken	7.4 Milieubeheer	0	0		0
	Eigen stelseltaak	85	114	60	28
	Kosten Gelders stelsel van Omgevingsdiensten				
	Omgevingsdiensten		668		492
Programma 5 Projecten	7.4 Milieubeheer	0	176	231	236
Overzichten					
Fusie Bijdrage partners		0	0	300	300
Fusie Rijksbijdrage		0	0	100	100
Overhead	organisatie		3.612		5.437
Algemene dekkingsmiddelen	0.5 Treasury				
Bedrag onvoorzien	0.8 Algemene baten en lasten		0		81
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten normale bedrijfsvoering		12.039	12.039	15.195	15.195
Bijdrage deelnemers in het tekort 2024				0	0
Toevoegingen en ontrekkingen aan de reserves					
Resultaat		12.039	12.039	15.195	15.195

Procedure

Aangezien deze begrotingswijziging leidt tot een verhoging van de bijdragen van de deelnemers wordt de gebruikelijke procedure (met zienswijze) toegepast:

Dit houdt in:

- Het dagelijks bestuur zendt de ontwerp begrotingswijziging 2026 vóór 30 april 2026 aan Provinciale Staten en de gemeenteraden.
- Provinciale Staten en de gemeenteraden kunnen hun zienswijzen over de ontwerp begrotingswijziging indienen bij het dagelijks bestuur van de Omgevingsdienst.
- Het dagelijks bestuur verzamelt de zienswijzen en biedt de ontwerp begrotingswijziging aan het algemeen bestuur aan voorzien van de zienswijzen.
- Het algemeen bestuur stelt de begrotingswijziging vóór 15 september 2026 vast.
- Onmiddellijk na de vaststelling van de begrotingswijziging 2026 door het Algemeen Bestuur zendt het Algemeen Bestuur deze aan Provinciale Staten en de gemeenteraden.
- Het dagelijks bestuur zendt de gewijzigde begroting 2026 vóór 15 september 2026 aan de minister.

Bijdrage partners

	Vergunningen	Toezicht & Handhaving	Specialismen	Overhead	Totaal
Aalten	€ 138.900	€ 343.000	€ 90.000	€ 348.000	€ 919.900
Berkelland	€ 303.100	€ 782.200	€ 340.300	€ 883.100	€ 2.308.700
Bronckhorst	€ 279.000	€ 664.400	€ 137.300	€ 669.400	€ 1.750.100
Doetinchem	€ 272.700	€ 647.100	€ 225.700	€ 709.600	€ 1.855.100
Lochem	€ 187.200	€ 547.800	€ 130.500	€ 536.100	€ 1.401.600
Montferland	€ 134.400	€ 381.200	€ 78.500	€ 354.100	€ 948.200
Oost Gelre	€ 248.100	€ 599.300	€ 284.900	€ 699.900	€ 1.832.200
Oude IJsselstreek	€ 185.300	€ 427.300	€ 142.000	€ 458.200	€ 1.212.800
Winterswijk	€ 118.100	€ 438.800	€ 164.500	€ 446.900	€ 1.168.300
Zutphen	€ 139.800	€ 425.300	€ 122.100	€ 425.600	€ 1.112.800
Totaal	€ 2.006.600	€ 5.256.400	€ 1.715.800	€ 5.530.900	€ 14.509.700

	Fusiekosten
Aalten	€ 30.000,00
Berkelland	€ 30.000,00
Bronckhorst	€ 30.000,00
Doetinchem	€ 30.000,00
Lochem	€ 30.000,00
Montferland	€ 30.000,00
Oost Gelre	€ 30.000,00
Oude IJsselstreek	€ 30.000,00
Winterswijk	€ 30.000,00
Zutphen	€ 30.000,00
Totaal	€ 300.000,00

Verdeling over de programma's

De kosten worden naar programma's toegerekend.

Overzicht baten en lasten Programma 1 Vergunningverlening									
x € 1.000	Begroting 2026			Wijziging 2026			Begroting 2026 wijziging		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Programmaplan									
Programma 1 Vergunningverlening	2.703	1.915	788	515	-109	623	3.218	1.806	1.412
Overzicht									
Algemene dekkingsmiddelen			0			0			
Overhead		0	0			0			0
Heffing vennootschapsbelasting			0			0			
Onvoorzien		20	-20			0		18	-18
Saldo van baten en lasten	2.703	1.935	768	515	-109	623	3.218	1.824	1.393
Overzicht baten en lasten Programma 2 Toezicht en Handhaving									
x € 1.000	Begroting 2026			Wijziging 2026			Begroting 2026 wijziging		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Programmaplan									
Programma 2 Toezicht en Handhaving	6.649	3.818	2.831	1.860	1.208	652	8.508	5.025	3.483
Overzicht									
Algemene dekkingsmiddelen			0			0			0
Overhead		0	0			0			0
Heffing vennootschapsbelasting			0			0			
Onvoorzien		41	-41			0		44	-44
Saldo van baten en lasten	6.649	3.859	2.790	1.860	1.208	652	8.508	5.069	3.439
Overzicht baten en lasten Programma 3 Advies									
x € 1.000	Begroting 2026			Wijziging 2026			Begroting 2026 wijziging		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Programmaplan									
Programma 3 Advies	2.603	1.657	946	176	33	143	2.779	1.690	1.089
Overzicht									
Algemene dekkingsmiddelen			0			0			
Overhead		0	0			0			0
Heffing vennootschapsbelasting			0			0			
Onvoorzien		18	-18			0		18	-18
Saldo van baten en lasten	2.603	1.675	928	176	33	143	2.779	1.708	1.070
Overzicht baten en lasten Programma 4 Stelseltaken									
x € 1.000	Begroting 2026			Wijziging 2026			Begroting 2026 wijziging		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Programmaplan									
Programma 4 Stelseltaken	85	782	-697	206	-262	467	291	520	-230
Overzicht									
Algemene dekkingsmiddelen			0			0			
Overhead			0			0			0
Heffing vennootschapsbelasting			0			0			
Onvoorzien			0			0			0
Saldo van baten en lasten	85	782	-697	206	-262	467	291	520	-230
Overzicht baten en lasten Programma 5 Projecten									
x € 1.000	Begroting 2026			Wijziging 2026			Begroting 2026 wijziging		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Programmaplan									
Programma 5 Projecten	0	176	-176		59	-59	0	236	-236
Overzicht									
Algemene dekkingsmiddelen			0			0			
Overhead			0			0			0
Heffing vennootschapsbelasting			0			0			
Onvoorzien			0			0			0
Saldo van baten en lasten	0	176	-176	0	59	-59	0	236	-236
Overzicht baten en lasten Overhead en Fusie									
x € 1.000	Begroting 2026			Wijziging 2026			Begroting 2026 wijziging		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Programmaplan									
Fusie Kosten partners	0	0	0	300	300	0	300	300	0
Fusie kosten rijksbijdrage	0	0	0	100	100	0	100	100	0
Overzicht									
Algemene dekkingsmiddelen			0			0			
Overhead		3.611	-3.611		1.826	-1.826		5.437	-5.437
Heffing vennootschapsbelasting			0			0			
Onvoorzien			0			0			0
Saldo van baten en lasten	0	3.611	-3.611	400	2.226	-1.826	400	5.837	-5.437
Resultaat	12.039	12.039	0	3.156	3.156	1.826	15.195	15.195	0

BESLUIT ALGEMEEN BESTUUR

Het Algemeen Bestuur van de Omgevingsdienst Achterhoek;

gelezen het voorstel van het Dagelijks Bestuur van 21 januari 2026;

BESLUITEN:

De begroting 2026 als volgt te wijzigen:

x C 1.000	Taakveld	Begroting 2026		Wijziging		Begroting wijziging 2026	
		Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten
Programmaplan							
Programma 1 Vergunningverlening	7.4 Milieubeheer	2.703	1.935	515	-129	3.218	1.806
Programma 2 Toezicht en handhaving	7.4 Milieubeheer	6.649	3.859	1.860	1.166	8.508	5.025
Programma 3 Advies	7.4 Milieubeheer	2.603	1.675	176	15	2.779	1.690
Programma 4 Stelseltaken	7.4 Milieubeheer	0	0	0	0	0	0
	Eigen stelseltaak	85	114	-25	-86	60	28
	Kosten Gelders stelsel van Omgevingsdiensten		668	0	-176	0	492
Programma 5 Projecten	Omgevingsdiensten	0	176	231	60	231	236
Overzichten							
Fusie Bijdrage partners		0	0	300	300	300	300
Fusie Rijksbijdrage		0	0	100	100	100	100
Overhead	0.4 Overhead ondersteuning organisatie		3.612	0	1.825		5.437
Algemene dekkingsmiddelen	0.5 Treasury		0		0		0
Bedrag onvoorzien	0.8 Algemene baten en lasten		0		81		81
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten normale bedrijfsvoering		12.039	12.039	3.156	3.155	15.195	15.195
Bijdrage deelnemers in het tekort 2024						0	
Toevoegingen en ontrekkingen aan de reserves							0
Resultaat		12.039	12.039			15.195	15.195

En stelt tevens voor het uurtarief te verlagen naar- en vast te stellen op € 118 (waarvan 73 declarabele uren en 45 Overhead kosten per uur).

Aldus besloten in de openbare vergadering van het Algemeen Bestuur op 7 september 2026.

De secretaris,

De voorzitter,

J. Verstand

drs. J.H.A. van Oostrum

Voorstel aan het Algemeen bestuur

Datum voorstel:	8 januari 2026
Datum DB-vergadering:	21 januari 2026
Datum AB-vergadering:	23 februari 2026
Behandeld door:	R. Fijman
Manager ODA:	R. Woestenenk

Onderwerp: Begroting 2027

Voorstel:

1. Het bestuur wordt voorgesteld de Begroting 2027 voor zienswijze voor te leggen aan de gemeenteraden en Staten.
2. Het tarief voor 2027 vast te stellen op € 79 per uur en dit tarief te verwerken in de normproducten. Dit uurtarief is exclusief de overheadkosten. Het externe uurtarief vast te stellen op € 124.
3. De meerjarenraming 2028 – 2030 voor kennisgeving aan te nemen.
4. De bevoorschotting overeenkomstig bijlage 1 vast te stellen.
5. Het dagelijks bestuur te machtigen over de post onvoorzien (€ 83.000) te beslissen.
6. De Begroting 2027 aan te bieden aan de raden en provinciale statenvoor zienswijze.

Bijlage(n):

- Begroting 2027

Inleiding/aanleiding

De begroting 2027 is gebaseerd op een geüpdatete (geïndexeerde) versie van de voorgestelde begrotingswijziging 2026, aangevuld met een aantal noodzakelijke ontwikkelingen. Op 18 december 2025 is de intentieverklaring voor de fusie met de OD Veluwe getekend door beide Algemeen Besturen. Uiteindelijk moet deze fusie ervoor zorgen dat wij voldoen aan alle wettelijke eisen en criteria die aan omgevingsdiensten zijn gesteld. Dit fusietraject vraagt een investering aan de voorkant van het proces. Daarom zijn fusiekosten opgenomen in deze begroting.

Daarnaast zijn er veel ontwikkelingen waar de ODA mee te maken heeft naast alle reguliere taken die zij al uitvoert. Extra milieu(plus)taken, wetwijzigingen, toename van complexiteit en extra verzoeken om inzet van de aangesloten gemeenten. Dit heeft de afgelopen jaren geleid tot extra inzet en dus extra uitgaven van de ODA. De begroting van de ODA was niet actueel en al jaren waren de uitgaven groter dan de inkomsten. Met de begrotingswijziging van 2026 is dit gerepareerd. Die wijzigingen zijn ook weer opgenomen in deze begroting.

Dit betekent echter nog niet dat alle nieuwe ontwikkelingen al volledig geïmplementeerd zijn in de begroting. De visitatie in 2024 en de uitgevoerde verkenning in 2025 hebben laten zien dat de capaciteit van de ODA verder moet groeien om alle (wettelijke) ontwikkelingen op te vangen. Denk daarbij aan de grote Achterhoekse ambities op het terrein van woningbouw, de Kaderrichtlijn Water, Zeer zorgwekkende stoffen, circulaire economie, ondermijning, de opbouw van een goede kennispositie etc.

Deze ontwikkelingen zijn nu meegenomen in de voorliggende begroting van 2027. Met deze uitbreiding zorgen we er niet alleen voor dat we onze wettelijke taken goed kunnen uitvoeren maar ook dat we een gelijkwaardige partner zijn om te fuseren met de OD Veluwe.

Begroting 2027

Meerjarenbegroting 2028 - 2030

Omgevingsdienst
Achterhoek

Begroting 2027

Meerjarenbegroting 2028 - 2030

Datum: 8 januari 2026

Status: Concept

© Omgevingsdienst Achterhoek

Hanzestraat 3
7006RH Doetinchem

info@odachterhoek.nl
www.odachterhoek.nl
www.gelderseomgevingsdiensten.nl

Inhoudsopgave

I. Ontwikkelingen	5
ii. De beleidsbegroting.....	8
iii. Programma 1 – Vergunningverlening	10
iv. Programma 2 – Toezicht en Handhaving.....	12
v. Programma 3 – Advies.....	15
vi. Programma 4 – Stelseltaken.....	17
vii. Programma 5 – Projecten	19
viii. De paragrafen	21
PARAGRAAF BEDRIJFSVOERING.....	21
PARAGRAAF WEERSTANDSVERMOGEN EN RISICOBEBEERSING.....	22
PARAGRAAF FINANCIERING	29
PARAGRAAF ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN	29
ix. De financiële begroting.....	30
OVERZICHT VAN LASTEN EN BATEN	30
TOELICHTING FINANCIËLE BEGROTING	30
FINANCIËLE MEERJARENBEGRADING 2026 – 2029.....	33
OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN PER TAAKVELD	33
OVERZICHT VAN DE OVERHEADKOSTEN	34
GEPROGNOSTICEERDE BALANS	34
x. Besluit Algemeen Bestuur.....	35
BIJLAGE 1: BEVOORSCHOTTING DOOR DE PARTNERS 2027	36
BIJLAGE 2: BESTUURSORGANEN	37

Voorwoord

Voor u ligt de begroting 2027, inclusief de meerjarenraming 2028-2030, van de Omgevingsdienst Achterhoek.

De ODA is sterk in beweging. We zijn gestart met een proces dat moet leiden tot een fusie met OD Veluwe. Op 18 december 2025 is hiervoor een intentieverklaring getekend door beide Algemeen Besturen. Uiteindelijk moet deze fusie ervoor zorgen dat wij voldoen aan alle wettelijke eisen en criteria die aan omgevingsdiensten door middel van het Interbestuurlijk programma zijn gesteld. Dit fusietraject vraagt een investering aan de voorkant van het proces. Daarom zijn fusiekosten opgenomen in deze begroting.

Daarnaast zijn er veel ontwikkelingen waar de ODA mee te maken heeft naast alle reguliere taken die zij al uitvoert. Extra milieu(plus)taken, wetwijzigingen, toename van complexiteit en extra verzoeken om inzet van de aangesloten gemeenten. Dit heeft de afgelopen jaren geleid tot extra inzet en dus extra uitgaven van de ODA. De begroting van de ODA was niet actueel en al jaren waren de uitgaven groter dan de inkomsten. Met de begrotingswijziging van 2026 is dit gerepareerd. Die wijzigingen zijn opgenomen in deze begroting.

Dit betekent echter nog niet dat alle nieuwe ontwikkelingen al volledig geïmplementeerd zijn in de begroting. De visitatie in 2024 en de uitgevoerde verkenning in 2025 hebben laten zien dat de capaciteit van de ODA verder moet groeien om alle (wettelijke) ontwikkelingen op te vangen. Denk daarbij aan de grote Achterhoekse ambities op het terrein van woningbouw, de Kaderrichtlijn Water, Zeer zorgwekkende stoffen, circulaire economie, ondermijning, de opbouw van een goede kennispositie etc.

Deze ontwikkelingen zijn nu meegenomen in de voorliggende begroting van 2027. Met deze uitbreiding zorgen we er niet alleen voor dat we onze wettelijke taken goed kunnen uitvoeren maar ook dat we een gelijkwaardige partner zijn om te fuseren met de OD Veluwe.

Tegelijkertijd blijven we scherp op onze uitgaven. Waar mogelijk proberen we nu al efficiencyvoordelen te behalen door het ingezette fusieproces met OD Veluwe. Ook blijven we kritisch kijken hoe we onze capaciteit zo optimaal mogelijk kunnen inzetten.

Samen met onze gemeenten en andere partners zetten we ons onvermoeibaar in om de Achterhoek schoon, gezond, duurzaam en veilig te houden.

Joost van Oostrum
Voorzitter

I. Ontwikkelingen

PVTH-uitvoeringsbeleid

De ODA heeft samen met de Achterhoekse gemeentes een PVTH-uitvoeringsbeleid (PVTH staat voor Preventie, Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving) opgesteld. Dit beleid bevat een omgevingsscan per milieuthema met daarin doelen en ambities, mogelijke beschikbare instrumenten en strategieën over hoe en wanneer deze instrumenten ingezet kunnen worden. Dit beleid geeft richting aan de wijze waarop de ODA zijn werk moet uitoefenen. Hierdoor kunnen wij niet alleen duidelijker sturen op onze werkzaamheden maar ook zorgen voor een betere kwaliteit van het werk.

Risicoanalyse

In bovenstaand PVTH-uitvoeringsbeleid was in eerste instantie ook een vernieuwde, geactualiseerde risicoanalyse meegenomen. Dit betreft een doorontwikkelde risicogerichte aanpak van de VTH milieutaken binnen de ODA. Hiermee zou de aanpak ook in overeenstemming komen met de uitgangspunten van de Omgevingswet en neemt het ook ontwikkelingen mee zoals energiebesparing, circulaire economie, zeer zorgwekkende stoffen en de Kaderrichtlijn Water (KRW).

Deze risicoanalyse geeft echter ook aan wat de benodigde capaciteit voor de werkzaamheden zou moeten zijn. Gelet op de financiële situatie van de gemeenten en de toekomstige fusie is besloten om de risicoanalyse later mee te nemen in de komende ontwikkelingen samen met de OD Veluwe. Hierdoor worden niet op voorhand al keuzes op capaciteit gemaakt die mogelijk later teruggedraaid moeten worden.

Kanttekening is wel dat we dan terugvallen op de risicoanalyse uit 2017. We lopen daarmee dus enkele jaren behoorlijk achter de feiten aan en nagenoeg alles is complexer geworden in vergelijking met 10 jaar geleden. Daarom is in het PVTH-uitvoeringsbeleid ook aangegeven dat deze geactualiseerde risicoanalyse zo snel mogelijk en in ieder geval voor de formele fusie moet worden vastgesteld.

Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS)

De laatste jaren is er steeds meer aandacht voor emissies van zeer zorgwekkende stoffen (ZZS), zoals PFAS, naar bodem, water en lucht. ZZS vormen een structureel risico voor de leefomgeving. Deze stoffen kunnen het milieu bereiken via meerdere emissieroutes, zoals indirecte lozingen van afvalwater via het rioolstelsel en rwzi's (rioolwaterzuiveringsinstallaties) en emissie naar de lucht. Beide routes dragen, direct of via depositie en doorwerking, bij aan de belasting van het oppervlaktewater en het grondwater. De zorg voor deze emissies is een wettelijke taak van de omgevingsdiensten omdat zij namens bevoegd gezag het milieurecht uitvoeren.

Onder de omgevingswet geldt voor ZZS een verzwaarde minimalisatieplicht, ongeacht de emissieroute. Emissies moeten zoveel mogelijk aan de bron worden voorkomen en, als dat niet mogelijk is, tot het minimaal technisch haalbare niveau worden teruggebracht. Daarbij ligt de bewijslast nadrukkelijk bij de initiatiefnemer. Dit vraagt om een actieve, integrale en specialistische inzet van de ODA op het gebied van zowel vergunningverlening als toezicht en handhaving en hiervoor zal extra capaciteit voor nodig zijn.

Kaderrichtlijn Water (KRW)

De KRW is een Europese richtlijn die op 22 december 2000 van kracht werd. De doelstellingen van de KRW ondersteunen het realiseren en behouden van schoon en gezond oppervlaktewater en grondwater voor drinkwater, zwemmen, varen en een gezonde leefomgeving voor het waterleven. De Europese lidstaten hebben gezamenlijk afgesproken dat uiterlijk in 2027 een goede toestand bereikt moet zijn. In Nederland zijn de gemeenten verantwoordelijk voor de indirecte lozingen die uiteindelijk ook in het oppervlaktewater en grondwater terechtkomen. De uitvoering van VTH-taken op het gebied van de indirecte lozingen bij bedrijven ligt bij de omgevingsdiensten. Om te voldoen aan de KRW moet nog veel gebeuren, ook ten aanzien van de indirecte lozingen. Dit betekent voor de ODA veel extra werk op zowel vergunningverlening als op toezicht en handhaving. We doen dit in goede samenwerking met het Waterschap Rijn en IJssel.

Circulaire economie

De rijksoverheid geeft aan dat de Nederlandse economie in 2050 volledig circulair moet zijn. Dat betekent dat producten en grondstoffen opnieuw gebruikt worden en er bijna geen afval meer is. Redenen voor de rijksoverheid om circulair te worden, zijn:

- de wereldwijde vraag naar producten en grondstoffen, waardoor voorraden slinken;
- verminderde afhankelijkheid voor grondstoffen van landen buiten Europa;
- verbetering economie, klimaat en biodiversiteit omdat minder grondstoffen nodig zijn;
- minder (zwerf)afval op straat en in de natuur;
- meer banen in b.v. de reparatiesector maar ook in nieuwe innovatieve bedrijven.

De rijksoverheid maakt hiervoor afspraken met bedrijven en andere organisaties om circulair te gaan werken. Zo is op 30 december 2025 het Circulair Materialenplan (CMP) als vervanger van het Landelijk afvalbeheerplan 2017–2029 (LAP 3) inwerking getreden. Dit plan ondersteunt de transitie naar een circulaire economie en fungeert als de schakel tussen beleid en uitvoeringspraktijk door praktische kennis en handvatten aan overheden en bedrijven te bieden. Het helpt bedrijven bij het maken van meer circulaire keuzes en bevoegde gezagen moeten rekening houden met het CMP bij het nemen van besluiten. Overheden zijn dan ook verplicht om de toetsingskaders van het CMP te gebruiken. Dit betekent dat de ODA ook deze toetsingskaders moet implementeren in haar milieutaken wat ook weer meer werk oplevert in b.v. het actualiseren van vergunningen en extra toezicht en handhaving hierop.

Integraal advies aan de voorkant van ruimtelijke ontwikkeling

De Omgevingswet vraagt om een integrale benadering van ruimtelijke ontwikkeling en alle nieuwe bouwinitiatieven, waarbij vroegtijdige afstemming en samenwerking centraal staan. De nadruk verschuift van toetsing achteraf naar het leveren van deskundig en samenhangend advies aan de voorkant van het proces. Dit vraagt om een actieve en zichtbare rol van de ODA in de initiatieffase van plannen.

De ODA levert dit door structurele deelname aan omgevingstafels en andere vormen van vooroverleg, onder andere via inzet van gespecialiseerde adviseurs Fysieke Leefomgeving en Milieu. In deze fase wordt integraal advies gegeven op het gebied van milieu, gezondheid, veiligheid, duurzaamheid en uitvoerbaarheid. Hierdoor worden risico's, randvoorwaarden en afwegingsruimte vroegtijdig inzichtelijk gemaakt voor initiatiefnemers en bevoegde gezagen.

Deze werkwijze draagt bij aan kwalitatief betere plannen, meer voorspelbaarheid in besluitvorming en efficiëntere vergunningverlening. Door vroegtijdige signalering en afstemming worden aanpassingen in een later stadium voorkomen, wat leidt tot kortere doorlooptijden en een afname van herstelbesluiten en bezwaar- en beroepsprocedures. Dit komt zowel de bestuurlijke uitvoerbaarheid als het vertrouwen van initiatiefnemers ten goede. Om deze rol structureel en kwalitatief goed te kunnen vervullen, is voldoende capaciteit en deskundigheid aan de voorkant noodzakelijk. Investeren in integrale advisering is daarmee geen uitbreiding van taken, maar een essentiële voorwaarde voor een doelmatige uitvoering van de Omgevingswet en voor het realiseren van een veilige, gezonde en duurzame leefomgeving.

Uitstoot van stikstof (N)

Al jaren loopt de stikstofdiscussie in Nederland. Gezien de politieke en maatschappelijke onenigheid zal dit ook niet direct tot duidelijkheid leiden. Wat dit voor de ODA gaat betekenen is nog niet heel concreet. Mogelijk moeten vergunningen geactualiseerd of ingetrokken worden en dat moeten we bij specifieke bronnen extra toezicht houden. Denk daarbij aan grotere veehouderijen of fabrieken met grote stookinstallaties.

Landelijke kennisinfrastructuur

In het Interbestuurlijke programma (IBP) is gekeken naar een verbetering in de landelijke kennisinfrastructuur tussen omgevingsdiensten. De oplossing is gezocht in het verdelen van kennis op landelijk niveau, op het niveau van 6 landsdelen en op niveau van de individuele omgevingsdiensten, waarbij er tussen alle niveaus verbindingen tussen kennis en kennishouders zijn. De ODA bevindt zich in het landsdeel Oost wat bestaat uit alle omgevingsdiensten in Gelderland en Overijssel. In het kort gaat het om de volgende structuur.

Landelijk

Kennisteam van 6 kennisregisseurs op de kennisthema's bodem en ondergrond, waterkwaliteit, energie, ZZS, circulaire economie, data en informatie en actuele onderwerpen.

Landsdeel

Per landsdeel zijn er:

- 1 van bovenstaande kennisregisseurs die kennis haalt, brengt, deelt en borgt per kennisthema en per landsdeel (is ook de verbinder tussen kennis bij omgevingsdiensten en ODNL);
- 6 kennisvertegenwoordigers die als VTH-expert een landsdeel vertegenwoordigt voor 1 van bovengenoemde kennisthema's en als contactpersoon fungeert voor de VTH-experts bij de andere omgevingsdiensten binnen het landsdeel.

Omgevingsdienst

Per omgevingsdienst zijn er:

- een kennismakelaar die de verbindende schakel is tussen de VTH-experts binnen de eigen omgevingsdienst en tussen de kennisregisseur en andere kennismakelaars binnen het landsdeel;
- minimaal 6 VTH-experts voor de bovengenoemde kennisthema's.

Voor de ODA is hiervoor extra capaciteit nodig voor een kennismakelaar en de VTH-experts. Echter dit zorgt voor nog meer kennis en kunde binnen de ODA waardoor het werk op den duur kwalitatief beter en vaak ook efficiënter wordt.

II. De beleidsbegroting

Het Programmaplan

Het programmaplan van de Omgevingsdienst is opgebouwd uit de volgende programma's:

- Programma 1 – Vergunningverlening
- Programma 2 – Toezicht en Handhaving
- Programma 3 - Advies
- Programma 4 – Stelseltaken
- Programma 5 - Projecten

Overzicht van baten en lasten per taakveld

x € 1.000	Taakveld	Begroting 2027	
		Baten	Lasten
Programmaplan			
Programma 1 Vergunningverlening	7.4 Milieubeheer	2.346	1.983
Programma 2 Toezicht en handhaving	7.4 Milieubeheer	5.964	5.883
Programma 3 Advies	7.4 Milieubeheer	2.026	1.873
Programma 4 Stelseltaken	7.4 Milieubeheer	0	0
	Eigen stelseltaak	60	32
	Kosten Gelders stelsel van Omgevingsdiensten		0
	Omgevingsdiensten	0	500
Programma 5 Projecten	7.4 Milieubeheer	210	248
Overzichten			
Fusie Bijdrage partners		600	600
Fusie Rijksbijdrage		200	200
Overhead	0.4 Overhead ondersteuning organisatie	5.872	5.876
Algemene dekkingsmiddelen	0.5 Treasury		0
Bedrag onvoorzien	0.8 Algemene baten en lasten		83
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten normale bedrijfsvoering		17.278	17.278
Bijdrage deelnemers in het tekort 2024		0	
Toevoegingen en ontrekkingen aan de reserves			0
Resultaat		17.278	17.278

De begroting 2027 is gebaseerd op de begrotingswijziging 2026. Beleidswijzigingen die consequenties hebben voor de begroting 2027 (en volgende jaren), worden in de begroting 2027 verwerkt, dan wel via de eerste begrotingswijziging 2027.

Bovenregionale taken

Taken die bovenregionaal worden uitgevoerd, maar inrichting gebonden zijn, zijn opgenomen in ons productenboek. Deze lopen dus gewoon mee in de begrote dienstverlening.

De programmatische stelseltaken worden afgerekend op uren op basis van een vastgesteld werkplan met een passende verdeelsleutel, afhankelijk van het onderwerp.

Indexatie

Zowel de loonindex als de prijsindex baseren we op de externe berichtgeving aan de hand van de meicirculaire. Deze geeft voor 2027 een loonindexatie aan van 5,1% en een prijsindexatie aan van 2,2%.

Mochten bij nader inzien de indexaties toch duidelijk anders uitpakken dan kunnen deze, zo nodig, in de begrotingswijziging 2027 meegenomen worden. Deze (mogelijke) begrotingswijziging is een wijziging die, op basis van artikel 28 lid 10 van de GR, niet voor zienswijze naar de gemeenten en de Provincie hoeft. Mocht op het moment van opstellen van de begroting er een nieuw (meerjarig) cao-akkoord liggen dan zullen we rekenen met de percentages uit het akkoord.

Kortom:

De loonindex te bepalen op 5,1%;

De prijsindex te bepalen op 2,3%.

Ondersteunende diensten

Voor de bestaande ondersteunende diensten zullen de in de begroting 2027 opgenomen bedragen worden geactualiseerd aan de hand van de eind 2026geldende DVO's.

Weerstandsvermogen/Onvoorzien

De relatie tussen weerstandsvermogen en benodigde weerstandscapaciteit is in een verhoudingsnorm weer te geven. In het Algemeen Bestuur van 9 november 2016 is besloten om te streven naar een voldoende weerstandscapaciteit.

Volgens de robuustheidscriteria moet de weerstandsratio minimaal $\geq 0,8$ zijn. Hier voldoet de ODA aan.

Procedure

Voor de aanbidding en vaststelling van de (ontwerp) begroting geldt de volgende procedure.

1. Het dagelijks bestuur zendt de ontwerpbegroting 2027 vóór 1 september 2026 aan provinciale staten en aan de gemeenteraden.
2. Provinciale staten en de gemeenteraden kunnen hun zienswijzen over de ontwerpbegroting indienen bij het dagelijks bestuur van de Omgevingsdienst.
3. Het dagelijks bestuur verzamelt de zienswijzen en biedt de ontwerpbegroting voorzien van de zienswijzen aan het algemeen bestuur aan.
4. Het algemeen bestuur stelt de begroting 2027 vervolgens 10 september 2026 vast.
5. Onmiddellijk na vaststelling van de begroting door het algemeen bestuur zendt deze de begroting ter kennisname aan provinciale staten en de gemeenteraden.
6. Het dagelijks bestuur zendt de begroting binnen twee weken na vaststelling, maar in elk geval 15 oktober aan de minister.

III. Programma 1 – Vergunningverlening

1. Wat willen we bereiken?

De Omgevingsdienst Achterhoek is verantwoordelijk voor de vergunningverlening aan agrarische-, industriële- en MKB-bedrijven. Daarbij staat een zorgvuldige en tijdige afhandeling, binnen de geldende termijnen, centraal. Vergunningen dienen handhaafbaar en juridisch houdbaar te zijn. Tevens dienen vergunningen bij te dragen aan een veilige, schone leefomgeving.

Naast vergunningaanvragen worden meldingen en informatieplichten behandeld. Deze worden beoordeeld op juistheid en volledigheid.

De omvang en planning van de vergunningverlening zijn lastig vooraf te voorspellen, omdat deze sterk afhankelijk zijn van het aantal aanvragen en het moment waarop deze worden ingediend. Dit vraagt om flexibiliteit in de inzet van capaciteit. Bij de behandeling van verzoeken wordt een heldere prioritering gehanteerd: aanvragen worden opgepakt op volgorde van binnenkomst. Vergunningaanvragen hebben daarbij voorrang op ambtshalve wijzigingen. Met deze werkwijze zorgen wij voor transparantie, rechtsgelijkheid en een zo efficiënt mogelijke inzet van middelen, terwijl de kwaliteit van de vergunningverlening gewaarborgd blijft.

De ontwikkeling van de problematiek rond ZZS, indirecte lozingen en circulaire economie (zie hoofdstuk I Ontwikkelingen) betekent dat de complexiteit voor vergunningverlening toeneemt door:

- Identificeren en beoordelen van ZZS in processen, grondstoffen en emissies;
- Integraal beoordelen van emissieroutes (indirecte lozingen en luchtmissies);
- Beoordelen en borgen van vermijdings- en reductieprogramma's (VRP's).

Daarnaast verliezen verleende vergunningen in de praktijk hun actualiteit door externe ontwikkelingen waarop het bevoegd gezag beperkt invloed heeft. Dit betreft onder meer nieuwe jurisprudentie, wijzigingen in wet- en regelgeving en voortschrijdende inzichten in de meest milieuvriendelijke technieken die een bedrijf kan inzetten op basis van Europese regelgeving (zoals BREF-documenten en Best Beschikbare Technieken). Deze ontwikkelingen maken periodieke herbeoordeling en actualisatie van vergunningen noodzakelijk om de juiste bescherming aan de omgeving te blijven bieden.

2. Wat gaan we daarvoor doen?

- Vergunningaanvragen integraal beoordelen en actief meedenken in oplossingen, met een zorgvuldige afweging van belangen van de aanvrager, omgeving en gemeenten/provincie.
- De beschikbare menskracht en specialistische deskundigheid flexibel en doelmatig inzetten, zodat vergunningen met voldoende kwaliteit, juridisch houdbaar en handhaafbaar tot stand komen, met klantgericht werken als uitgangspunt.
- Afspraken met opdrachtgevers en ketenpartners uitvoeren en hierover transparant verantwoording afleggen.
- Investeren in het actueel houden van kennis en expertise van medewerkers, onder andere op het gebied van ZZS, BBT, VRP's en jurisprudentie.
- Gerichte prioriteiten stellen en werken met meetbare doelstellingen voor vergunningverlening en – waar noodzakelijk – de actualisatie van bestaande vergunningen, waarbij deze tevens worden omgezet naar mba's.

Beperkingen

De afgelopen jaren is duidelijk geworden dat het tijdig afhandelen van vergunningen steeds meer onder druk staat. Dit komt door de toenemende complexiteit van wet- en regelgeving, een tekort aan beschikbare capaciteit en het feit dat de provincie slechts beperkt verklaringen van geen bedenkingen afgeeft in het kader van de Wet natuurbescherming (bij vergunningaanvragen die nog voor de Omgevingswet zijn ingediend). Deze knelpunten spelen ook bij het verlenen van advies en instemming voor Natura 2000-aanvragen onder de Omgevingswet.

Daarnaast worden (onder ander bij actualisaties) bestaande vergunningen omgezet naar milieubelastende activiteiten (mba's). Deze overgang zal naar verwachting aanzienlijke inspanning vergen en de komende jaren veel capaciteit vragen.

3. Wat mag het kosten?

Overzicht baten en lasten Programma 1 Vergunningverlening			
x € 1.000	Begroting 2027		
	Baten	Lasten	Saldo
Programmaplan			
Programma 1 Vergunningverlening	2.346	1.983	362
Overzicht			
Algemene dekkingsmiddelen			
Overhead			0
Heffing vennootschapsbelasting			
Onvoorzien		19	-19
Saldo van baten en lasten	2.346	2.002	344

IV. Programma 2 – Toezicht en Handhaving

1. Wat willen we bereiken?

Toezicht

De ODA houdt toezicht op de naleving van milieuregelgeving. Hiervoor worden milieubelastende activiteiten gecontroleerd aan de hand van omgevingsplannen, een omgevingsvergunning of een melding. Als er voor de betreffende activiteit geen benodigde vergunning is verleend of wanneer er geen benodigde melding is ingediend, wordt erop toegezien dat dit alsnog gebeurt. Maar nog belangrijker: we zien erop toe dat bedrijven de (landelijke) regels op het gebied van milieu naleven.

Naast het toezicht op bedrijven worden in het uitvoeringsprogramma 2027 ook andere aspecten van toezicht meegenomen. Hierbij moet je denken aan bodemtoezicht, toezicht op geluid bij b.v. evenementen, airco's en warmtepompen, toezicht op asbestsloop en toezicht op aspecten zoals vuurwerk en energiebesparing. Verder blijft ook ondermijning en ketentoezicht de komende jaren een grote rol spelen bij onze werkzaamheden.

Milieuklachten en meldingen

De ODA neemt door burgers en/of bedrijven ingediende milieuklachten en meldingen in behandeling en geeft daar een vervolg aan. Het indienen van klachten en meldingen gaat via het meldpunt voor milieuklachten in Gelderland. Dit kan zowel telefonisch als digitaal.

Handhaving, bezwaar en beroep

De inzet vanuit de ODA is met name gericht op toezicht met daarin het bewustmaken van het naleven van de regelgeving. Maar helaas leidt alleen toezicht niet altijd tot het beoogde resultaat. Dan moeten we de naleving van de regels afdwingen door gebruik te maken van bestuursrechtelijke en/ of strafrechtelijke handhavingsinstrumenten. De afhandeling van de in dit kader ingediende bezwaar- en beroepschriften wordt ook door de ODA verzorgd.

2. Wat gaan we daarvoor doen?

Preventie

Met de komst van ons PVTH-uitvoeringsbeleid hebben we vastgelegd om waar mogelijk nog meer preventie als instrument toe te passen. Hierbij kun je denken aan:

- voorlichting;
- publicaties;
- gerichte communicatie;
- bibob-toets (mits de gemeentes akkoord zijn met het gebruik van deze toets);
- zelftoetsing door het bedrijf met behulp van een door de ODA gestuurde vragenlijst.

Risico-, effect en naleefgericht toezicht op bedrijven

We werken met een risico & effectgerichte benadering, gebaseerd op steeds meer beschikbare informatie vooraf. Zo is er een prioriteringslijst gemaakt van de eerst te bezoeken bedrijven op basis van milieurelevantie, naleefgedrag en wanneer de laatste reguliere controle is uitgevoerd.

Verder werken we zoals ook aangegeven in ons PVTH-uitvoeringsbeleid met verschillende manieren van toezicht, zoals:

- cyclisch door traditionele reguliere controles;
- branchegericht op basis van een thema of een doel;
- vrije veld (gebiedsgericht);
- administratief vanuit aangeleverde gegevens zoals onderzoeksrapporten en/of certificaten;
- vraag gestuurd vanuit een vraag, (handhavings)verzoek of een melding.

Complexe en aandachtsbedrijven

Binnen het Gelders stelsel wordt toezicht op de gemeentelijke complexe bedrijven uitgevoerd onder een gezamenlijk Gelders programma. Dit om meer uniformiteit en kennisverdeling- en uitbreiding te creëren op het gebied van dit soort bedrijven.

Verder hebben we binnen de ODA meerdere aandachtsbedrijven. Dit betreft bedrijven die extra aandacht nodig hebben en daardoor vaak ook veel tijd kosten. Elk jaar vallen er bedrijven af, maar er komen ook wat bij. Er zijn 4 verschillende categorieën, aandachtsbedrijven met:

- een hoog risicoprofiel;
- een slecht naleefgedrag;
- veel klachten uit de omgeving;
- gevaar voor ondermijning/ milieucriminaliteit.

Bedrijven kunnen soms ook in meerdere categorieën vallen.

Niet geplande werkzaamheden

Deze werkzaamheden ontstaan als gevolg van wensen van onze partners op dat moment, landelijke, regionale en lokale ontwikkelingen (zie ook hoofdstuk 1), klachten en/of onvoorziene voorvallen/ incidenten. Ons uitvoeringsprogramma is daarom flexibel opgesteld, waardoor waar nodig ook verschuivingen van werkzaamheden binnen de ODA plaats kunnen vinden. Daarbij wordt altijd gekeken of deze verschuivingen geen risico's voor het uitvoeren van de reguliere taken met zich meebrengen.

We merken de laatste jaren echter dat deze niet geplande en vaak wel verplichte werkzaamheden steeds meer toenemen en dat hierdoor of de reguliere taken niet allemaal gedaan kunnen worden (en er dus achterstanden ontstaan) of dat er grote budgetoverschrijdingen op het gebied van toezicht en handhaving zijn. Daarom is een capaciteitsuitbreiding voor toezicht en handhaving in 2027 benodigd om alle werkzaamheden goed uit te kunnen blijven voeren.

Ondersteuning bij het voorkomen en bestrijden van ondermijning

Ook in 2027 zal er weer aandacht worden besteed aan ondermijning. Ondermijning is de vermenging van de onderwereld met de bovenwereld. In de Achterhoek hebben wij er helaas ook regelmatig mee te maken. Denk daarbij aan de drugslabs en hennepkwekerijen die zijn aangetroffen en waar lozingen of dumpingen van (gevaarlijke) afvalstoffen op bodems, in mestkelders, etc. hebben plaatsgevonden. Daar wordt o.a. de expertise van de ODA met betrekking tot handhaving en het veiligstellen van de omgeving in de praktijk gebracht. De ODA helpt verder door de ogen en oren te zijn voor het signaleren van dit soort zaken en het meegaan met de politie en gemeentes naar verdachte situaties en bedrijven.

Handhaving

Als ODA opereren we, zoals ook aangegeven in ons PVTH-uitvoeringsbeleid, binnen de kaders van het Landelijke Handhavingsstrategie Omgevingswet (LHSO). Op basis hiervan wordt bepaald welke vorm van handhaving passend is. De volgende vormen van handhaving zijn mogelijk:

- waarschuwen, zowel mondeling als schriftelijk;
- last onder dwangsom, waarbij een bedrag betaald moet worden als de overtreding niet of niet op tijd is hersteld;
- last onder bestuursdwang, waarbij de ODA het (gedeeltelijk) herstellen van de overtreding regelt en de kosten verhaald worden op de overtreder als de overtreding niet of niet op tijd is hersteld;
- intrekkingen van eerder genomen besluiten of gedane uitspraken;
- bestuurlijke boete (bestuursrechtelijk);
- proces-verbaal (strafrechtelijk);
- gedogen (het initiatief en de besluitvorming hiertoe ligt bij de gemeente).

5. Wat mag het kosten?

Overzicht baten en lasten Programma 2 Toezicht en Handhaving			
x € 1.000	Begroting 2027		
	Baten	Lasten	Saldo
Programmaplan			
Programma 2 Toezicht en Handhaving	5.964	5.883	81
Overzicht			
Algemene dekkingsmiddelen			0
Overhead			0
Heffing vennootschapsbelasting			
Onvoorzien		45	-45
Saldo van baten en lasten	5.964	5.928	36

V. Programma 3 – Advies

1. Wat willen we bereiken?

De ODA vervult een wettelijke en ondersteunende rol bij het verstrekken van onafhankelijk en deskundig (milieu)advies ten behoeve van het ontwikkelen, inrichten en beheren van een veilige, gezonde en duurzame leefomgeving. Deze advisering maakt integraal onderdeel uit van vergunningverlening, toezicht en handhaving en wordt daarnaast ingezet binnen ruimtelijke processen en planvorming.

De adviezen zijn gericht op het tijdig en samenhangend beoordelen van de (on)mogelijkheden van (ruimtelijke) ontwikkelingen en het ondersteunen van een zorgvuldige belangenafweging door bevoegde gezagen. Hierbij worden de relevante milieu- en leefomgevingsaspecten in onderlinge samenhang beschouwd, waaronder archeologie, constructieve veiligheid, geluid, bodem, luchtkwaliteit, geur, licht, externe veiligheid, milieueffectrapportage, milieuzonering, ecologie en natuurbescherming, water, juridische ondersteuning en gevaarlijke stoffen waaronder ZZS zoals PFAS.

De ontwikkeling van de problematiek rond ZZS, indirecte lozingen en circulaire economie (zie hoofdstuk I Ontwikkelingen) vraagt structureel om specialistische ondersteuning, onder ander op het gebied van:

- Stofidentificatie en ZZS-duiding;
- Afval- en grondstoffenexpertise (circulaire ketens);
- Beoordeling van BBT en alternatieven voor lucht- en waterremissies;
- Interpretatie van emissiemetingen (lucht, water en slib);
- Inzicht in verspreiding, depositie en cumulatieve effecten;
- Ondersteuning van vergunningverleners, toezichthouders en handhavers bij complexe casuïstiek.

In het kader van de Omgevingswet, waarin bij het toekennen van functies aan het omgevingsplan sprake dient te zijn van een integrale afweging van belangen, ontwikkelt de ODA haar integrale advisering verder. Doel hiervan is om milieuaspecten structureel, vroegtijdig en consistent te betrekken bij ruimtelijke besluitvorming en omgevingsplanvorming (zie ook hoofdstuk I Ontwikkelingen).

Voor zover mogelijk kunnen gemeenten de kosten van deze advisering (deels) verhalen via leges of door het sluiten van anterieure overeenkomsten. Hiermee wordt bijgedragen aan een doelmatige inzet van publieke middelen, waarbij de kwaliteit, onafhankelijkheid en tijdigheid van de advisering zijn geborgd.

2. Wat gaan we daarvoor doen?

- Het binnen afgesproken termijnen leveren van specialistische en juridische adviezen met een zorgvuldige afweging van belangen van de aanvrager, omgeving en gemeenten/provincie;
- Het proactief signaleren van risico's, randvoorwaarden en afwegingsruimte ten behoeve van ruimtelijke ontwikkelingen.
- Het planmatig inzetten en ontwikkelen van deskundigheid, gericht op integrale en kwalitatief hoogwaardige advisering.
- Het borgen van klantgerichtheid, betrouwbaarheid en voorspelbaarheid in de dienstverlening;
- Het meedenken in mogelijkheden en oplossingen;
- Het actueel houden en doorontwikkelen van kennis en expertise van medewerkers, passend bij wet- en regelgeving en maatschappelijke ontwikkelingen.

3. Wat mag het kosten?

Overzicht baten en lasten Programma 3 Advies			
x € 1.000	Begroting 2027		
	Baten	Lasten	Saldo
Programmaplan			
Programma 3 Advies	2.026	1.873	153
Overzicht			
Algemene dekkingsmiddelen			
Overhead			0
Heffing vennootschapsbelasting			
Onvoorzien		19	-19
Saldo van baten en lasten	2.026	1.892	135

VI. Programma 4 – Stelseltaken

Inleiding

De individuele Gelderse omgevingsdiensten zijn niet voor alle opgedragen taken voldoende "robuust". Om die robuustheid wel te garanderen, is een Gelders stelsel ontwikkeld. Omgevingsdiensten waar bovenregionale taken zijn belegd, zorgen voor de uitvoering daarvan ten behoeve van alle Gelderse omgevingsdiensten. Op dit moment wordt er onderzocht of het Gelders stelsel nog voldoende functioneert. Mogelijk volgt er in de nabije toekomst een herziening. Een uitkomst zou kunnen zijn dat het landsdeel Oost, en niet meer alle diensten in Gelderland, taken onderling blijft verdelen. De volgende bovenregionale taken zijn als volgt belegd:

Bovenregionale taak	Belegd bij
Kwaliteit en coördinatie Gelders stelsel	Omgevingsdienst De Vallei (ODDV)
Ketentoezicht	Omgevingsdienst Rivierenland ODR
Portaal en kenniscentrum	Omgevingsdienst Veluwe (ODV)
Complexe vergunningverlening (provinciale bedrijven)	Omgevingsdienst Groene Metropoolregio (ODGM)
Complexe toezicht en handhaving (provinciale bedrijven), meetdienst en bezwaar en beroep	Omgevingsdienst Groene Metropoolregio (ODGM)
Personeel en Organisatie	Omgevingsdienst Achterhoek (ODA)
BSBm (Bestuurlijke Straf Beschikking milieu)	Omgevingsdienst Veluwe (ODV)

1. Wat willen we bereiken?

In Gelderland hebben gemeenten en provincie gekozen voor een samenhangend stelsel van uitvoeringsdiensten waarin nabijheid, samenhang, kwaliteit en efficiency belangrijke uitgangspunten zijn. De keus om zo veel mogelijk in de regio en daarmee in de eigen organisatie te blijven werken, maakt samenwerking tussen de uitvoeringsdiensten nodig en gewenst. Nodig omdat niet in alle regio's de uitvoering van alle taken robuust en volgens de landelijk opgestelde en vereiste kwaliteitscriteria 3.0 mogelijk is. Samenwerking is gewenst omdat het een goede manier is om kwalitatief goede producten tegen een redelijke prijs te leveren.

2. Wat gaan we daarvoor doen?

Kwaliteit en coördinatie Gelders stelsel

Om het Gelders stelsel van zes uitvoeringsdiensten blijvend, op een kwalitatief goed niveau te laten functioneren, is het van groot belang duurzaam met elkaar in gesprek te zijn. De ODDV voert daarover de regie.

Ketentoezicht

De ODR is verantwoordelijk voor de analyses, de keuze van de ketens en de uitvoeringsplanning. De ketenprogramma's worden uitgevoerd in samenwerking met de medewerkers van de verschillende omgevingsdiensten. In overleg met de ODR worden projecten bepaald voor de inzet op ketentoezicht. Hiervoor is vanuit de ODA capaciteit beschikbaar gesteld.

Portaal en kenniscentrum

De ODV fungeert als portaal en kenniscentrum. De ODV verzorgt de gemeenschappelijke contacten vanuit het stelsel met andere organisaties zoals het OM. Daarmee hebben deze organisaties in Gelderland één aanspreekpunt.

Complexe vergunningverlening en toezicht en handhaving

Vanuit de Omgevingswet geldt dat het bevoegd gezag voor complexe bedrijven ligt bij de provincie. De provincie heeft deze taken belegd bij de ODRN voor vergunningverlening en de ODRA voor toezicht en handhaving. Dit geldt ook voor toezicht en handhaving van vuurwerk en bodemsaneringen waarbij de provincie bevoegd gezag is.

Personeel en Organisatie

De ODA vervult de rol van trekker van de stelseltaak HRM. Vanuit deze rol coördineren wij het Centraal Lokaal Overleg (CLO) en verzorgen wij de ondersteuning daarvan. Omdat toekomst van het Gelders Stelsel momenteel wordt herzien, kan dit gevolgen hebben voor de inrichting en het voortbestaan van het CLO. Naast het CLO coördineren wij ook de werkzaamheden van de Expertgroep HRM. De Expertgroep HRM fungeert primair als overleg- en afstemmingsplatform voor de gezamenlijke arbeidsvoorwaarden die binnen het Gelders Stelsel zijn afgesproken. Binnen deze expertgroep vindt afstemming plaats over alle HR-regelingen, met als doel om gezamenlijk op te trekken, te voorkomen dat elke omgevingsdienst afzonderlijk beleid moet ontwikkelen en om onderlinge concurrentie op arbeidsvoorwaarden tegen te gaan. De expertgroep is gezamenlijk verantwoordelijk voor de invulling en uitvoering van de P&O-taken en wordt hierbij ondersteund door een arbeidsjurist.

Het voordeel van deze gezamenlijke aanpak is dat kennis en ervaringen worden gedeeld en regelingen zoveel mogelijk uniform worden toegepast. Dit betreft onder andere de evaluatie en doorontwikkeling van bestaande regelingen, zoals de reiskostenregeling, het Individueel Keuzebudget (IKB) en de gesprekkencyclus. De gemeenschappelijke arbeidsvoorwaarden zijn vastgelegd in de Lokale Arbeidsvoorwaardenregeling Gelderse Omgevingsdiensten (LAGO) en het Arbeidsvoorwaardenreglement Gelderse Omgevingsdiensten (AvR). De kosten die de ODA in dit kader maakt, zoals personele inzet, het HR21-functiewaarderingsstelsel en het HRM-kennisplatform RAP, worden verdeeld over de zes omgevingsdiensten.

Bestuurlijke Straf Beschikking milieu (BSBm)

De stelseltaak coördinatie BSBm is belegd bij de ODV. Dit gaat om de 'grijze' BSBm. Voor deze taak wordt gebruik gemaakt van een centrale registratie. Ook de afstemming met het Openbaar Ministerie wordt door de ODV gedaan.

3. Wat mag het kosten?

Overzicht baten en lasten Programma 4 Stelseltaken			
x € 1.000	Begroting 2027		
	Baten	Lasten	Saldo
Programmaplan			
Programma 4 Stelseltaken	0	532	-532
Overzicht			
Algemene dekkingsmiddelen			
Overhead			0
Heffing vennootschapsbelasting			
Onvoorzien			0
Saldo van baten en lasten	0	532	-532

VII. Programma 5 – Projecten

Inleiding

Voorheen stonden in dit hoofdstuk specifieke projecten die een incidenteel karakter hebben, denk daarbij aan de invoering van de Omgevingswet. Voor de aankomende jaren zal dit hoofdstuk zich richten op enerzijds het Interbestuurlijk programma versterking VTH met de daaraan verbonden robuustheidscriteria. Anderzijds zal hierin de voorgenomen fusie tussen ODA en OD Veluwe worden opgenomen, zoals is bekrachtigd met de intentieverklaring op 18 december 2025.

1. Wat willen we bereiken?

De maatschappelijke opgaven op het gebied van milieu, vergunningverlening, toezicht en handhaving nemen toe in omvang en complexiteit. Door samen te werken en mogelijk te fuseren, kunnen ODA en OD Veluwe hun kennis, capaciteit en expertise bundelen. Schaalvergroting draagt bij aan een sterkere organisatie, beter toegerust om ook op de lange termijn kwalitatief goede dienstverlening te bieden.

2. Wat gaan we daarvoor doen?

Interbestuurlijk programma versterking VTH

Vanaf 2023 werkt ODA aan het Interbestuurlijk programma versterking VTH. Dit programma is gestart vanuit het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat met als doel om voor 1 april 2026 de omgevingsdiensten te laten voldoen aan de robuustheidscriteria. Dit is de aanleiding om te fuseren met Omgevingsdienst Veluwe.

ODA basis op orde

Om de daadwerkelijk stap tot een fusie te kunnen maken moeten de te fuseren diensten gelijkwaardige aan elkaar zijn en daarvoor de benodigde stappen zetten in het op orde brengen van de eigen organisatie.

Voorbereidingen op de fusie met Omgevingsdienst Veluwe

Dit proces start in 2026 met een nulmeting, waarna vervolgens een meerjarenplan wordt uitgewerkt. Beide diensten zullen worden bijgestaan door deskundigen gespecialiseerd bij fusietrajecten.

Integratie van de bedrijfsvoering

Voorafgaand aan de feitelijk fusie zullen de diensten haar bedrijfsvoering integreren. Een belangrijke eerste stap is het harmoniseren van ICT. Er zal op eenzelfde manier gewerkt moeten gaan worden. Dit zorgt voor een integratie van de hard- en software en een eenduidige werkwijze. Daarna zal de financieringssystematiek, sturing op data, HR, wijze van administreren en archiveren volgen.

3. Wat mag het kosten?

Toelichting op de verwachte fusiekosten zijn hieronder terug te vinden in de paragraaf bedrijfsvoering.

Overzicht baten en lasten Programma 5 Projecten			
x € 1.000	Begroting 2027		
	Baten	Lasten	Saldo
Programmaplan			
Programma 5 Projecten	270	248	22
Overzicht			
Algemene dekkingsmiddelen			
Overhead			0
Heffing vennootschapsbelasting			
Onvoorzien			0
Saldo van baten en lasten	270	248	22

VIII. De paragrafen

Inleiding

In het Besluit Begroting en Verantwoording zijn zeven verplichte paragrafen opgenomen voor provincies, gemeenten en hun gemeenschappelijke regelingen. Deze zijn niet allemaal relevant voor de omgevingsdienst Achterhoek. Om die reden zijn de paragrafen lokale heffingen, grondbeleid en verbonden partijen achterwege gelaten.

De volgende paragrafen worden achtereenvolgens behandeld:

1. Bedrijfsvoering
2. Risicobeheer en weerstandsvermogen
3. Financiering
4. Onderhoud kapitaalgoederen

PARAGRAAF BEDRIJFSVOERING

Overzicht baten en lasten Overhead en Fusie			
x € 1.000	Begroting 2027		
	Baten	Lasten	Saldo
Programmaplan			
Fusie Kosten partners	600	600	0
Fusie kosten rijksbijdrage	200	200	0
Overzicht			
Algemene dekkingsmiddelen			
Overhead	5.872	5.876	-4
Heffing vennootschapsbelasting			
Onvoorzien			0
Saldo van baten en lasten	6.672	6.676	-4

Kwaliteit

Voor de beoordeling van kwaliteit zijn de kwaliteitscriteria 3.0 de uitgangspunten. Periodiek worden zowel de procescriteria als de criteria voor de kritieke massa (op basis van capaciteit, kennis en ervaring van de medewerkers) gemonitord. Daaruit blijkt dat we over het algemeen aan alle kwaliteitscriteria volledig voldoen. We hebben ons als doel gesteld om robuust te zijn op alle deskundigheidsgebieden waarvoor de ODA aan de lat staat. Daarnaast streven we ernaar dat onze medewerkers zoveel mogelijk individueel voldoen. Ons opleidingsplan en andere acties zijn daarop gericht.

Informatiebeleid en ICT

De ODA heeft een aantal systemen in gebruik. Voorbeelden van deze systemen zijn een vergunningen, toezicht- en handhavingssysteem), een systeem waar documenten worden opgeslagen en een systeem die de informatie van de ODA op de kaart toont. Al deze systemen staan in verbinding met elkaar. De komst van de Omgevingswet en de huidige AVG-wetgeving stellen specifieke eisen aan enerzijds gegevensuitwisseling en anderzijds aan het beheer van gegevens. Om aan de regelgeving te kunnen voldoen zijn er regelmatig aanpassingen aan de systemen nodig.

Binnen het Gelders Stelsel is er een kernregistratie waarmee we binnen Gelderland informatie over bedrijven uitwisselen. Dit centrale systeem kan ook gebruikt worden voor koppelingen met bijvoorbeeld landelijke gegevensbanken, zoals Inspectieview Milieu (IVM). Bij de aanschaf van een nieuw systeem wordt ook steeds gekeken naar wat er gezamenlijk binnen het stelsel kan worden opgepakt.

Organisatieondersteuning

De ondersteuning is nu deels belegd bij 3 en in 2026 2 partners. Dit is vastgelegd in dienstverleningsovereenkomsten met een relatief korte looptijd. Dit om telkens te beoordelen of de samenwerking met de huidige partners nog wel de beste keuze is. Een

korte looptijd houdt andere opties voor de toekomst open. Deze overeenkomsten zullen in de zeer nabije toekomst mogelijk herzien worden met het oog op de fusie.

Fusiekosten

De initiële fusiekosten zijn onvermijdelijk. Denk hierbij aan de harmonisatie van systemen, personeelsregelingen, juridische ondersteuning en communicatie vergen, naar eerste schatting, een investering van circa 2 miljoen. Daartegenover staan structurele schaalvoordelen, zoals gezamenlijke inkoop, efficiëntere bedrijfsvoering en gedeelde overhead. Die schaalvoordelen worden nu geschat op een paar ton. De fusie komt in aanmerking voor een rijksbijdrage van €0,5 miljoen en bijdrage van de provincie Gelderland. De verwachting is dat een groot deel van de kosten gedekt kunnen worden door de subsidies vanuit het rijk en de provincie. De provinciale subsidie kan door één van de diensten aangevraagd worden. Op het moment van schrijven is het nog onduidelijk of de Achterhoek of de Veluwe de beheerder van deze subsidie zal zijn. Het restant van de verwachte fusiekosten zullen ten laste komen van de partnergemeenten.

PARAGRAAF WEERSTANDSVERMOGEN EN RISICOBEBEERSING

De wereld om ons heen verandert snel. Dat betekent dat er altijd ontwikkelingen zijn waar geen rekening mee is gehouden. Neem als voorbeeld de corona. Deze ontwikkelingen kunnen geld kosten. Het is daarom verstandig financiële middelen te reserveren voor eventuele tegenvallers.

Hoeveel we moeten reserveren hangt af van de risico's die we lopen.

Het algemeen Bestuur van de ODA heeft daartoe in november 2015 een notitie vastgesteld waarin de risico's en de benodigde weerstandscapaciteit zijn bepaald.

Overigens merken we dat het benoemen van de risico's al helpt bij het beperken van de gevolgen. We letten meer op de mogelijke risico's en proberen eerder in te grijpen.

Definities

Hieronder worden de begrippen weerstandscapaciteit, risico en weerstandsvermogen gedefinieerd. Voor de begrippen bestaan soms meerdere definities. Er is steeds gekozen voor de definitie die het meest algemeen in gebruik is of die het beste bij de ODA past.

Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit bestaat uit middelen en mogelijkheden waarover de ODA beschikt om niet begrote kosten, die onverwachts en substantieel zijn, te dekken, zonder dat de begroting en het beleid aangepast hoeven te worden. Het gaat om die posten waaruit tegenvallers eventueel bekostigd kunnen worden, zoals de algemene reserve. Onderscheid wordt gemaakt in incidentele en structurele weerstandscapaciteit. Onder incidentele weerstandscapaciteit wordt verstaan de capaciteit die de organisatie heeft om eenmalige tegenvallers op te vangen. Onder structurele weerstandscapaciteit verstaan we middelen die permanent inzetbaar zijn om structurele tegenvallers op te vangen.

Risico

Een risico is een onzekere en ongewenste gebeurtenis die een nadelig effect kan hebben op de ODA, de doelen die zijn gesteld of de financiële positie van de ODA.

Weerstandsvermogen

De beschikbare weerstandscapaciteit afgezet tegen de benodigde weerstandscapaciteit noemen we 'weerstandsvermogen'. Het weerstandsvermogen is toereikend wanneer financiële tegenvallers goed opgevangen kunnen worden.

Anders gezegd: Het weerstandsvermogen geeft aan hoe robuust de financiële positie van een organisatie is. Door voldoende aandacht aan het weerstandsvermogen te besteden, kan worden voorkomen dat elke financiële tegenvaller dwingt tot bezuinigingen of een hogere bijdrage van de deelnemers.

Om het weerstandsvermogen objectiever te kunnen beoordelen is door het Nederlands Adviesbureau voor Risicomanagement (NAR) een waarderingstabel ontwikkeld:

Waarderingscijfer	Ratio weerstandsvermogen	Betekenis
A	Groter dan 2,0	Uitstekend
B	Groter dan 1,4 maar kleiner dan 2,0	Ruim voldoende
C	Groter dan 1,0 maar kleiner dan 1,4	Voldoende
D	Groter dan 0,8 maar kleiner dan 1,0	Matig
E	Groter dan 0,6 maar kleiner dan 0,8	Onvoldoende
F	Kleiner dan 0,6	Ruim onvoldoende

Bepaling weerstandscapaciteit ODA

De weerstandscapaciteit bestaat uit middelen en mogelijkheden om niet begrote kosten, die onverwacht en substantieel zijn, op te vangen. Binnen de ODA kan de beschikbare weerstandscapaciteit uit twee posten worden berekend:

- Post onvoorzien (structurele weerstandscapaciteit) begroting 2027: € 83.000;
- Algemene reserve (incidentele weerstandscapaciteit) stand 31-12-2025: € 117.000;

Welk bedrag is er met de risico's gemoeid?

Om tot een waardering van een risico te komen moeten de (financiële) gevolgen/impact van een risico worden geschat. Vaak is niet exact aan te geven wat de omvang van een risico in financiële zin zal zijn. Daarom maken we gebruik van onderstaande tabel:

Klasse	Omvang
1	€0-€25.000
2	€25.000-€75.000
3	€75.000-€200.000
4	€200.000-€500.000
5	> €500.000

Hoe groot is de kans dat het risico zich voordoet?

Voor elk risico is een inschatting gemaakt van de kans dat zich een risico voordoet. Daarbij is gebruik gemaakt van de volgende kans-klasse indeling:

Klasse	Waarschijnlijkheid	Kans	Referentiebeeld
1	Zeër klein	10%	1 keer per 10 jaar of >
2	Klein	30%	1 keer per 5-10 jaar
3	Gemiddeld	50%	1 keer per 2-5 jaar
4	Groot	70%	1 keer per 1-2 jaar
5	Zeër groot	90%	1 keer per jaar of <

Gekozen uitgangspunten voor inventarisatie van de risico's

Afspraken dienstverleningsovereenkomsten

Met de deelnemers worden afspraken gemaakt over de dienstverlening en de informatievoorziening over en weer voor de taakuitoefening. Afwijkende situaties per deelnemer kunnen de efficiency-doelstellingen onder druk zetten of kunnen leiden tot te weinig werk per medewerker. Het is ook van belang de afspraken met de andere 'OD's juridisch goed te verankeren.

Het risico bestaat uit dat er meer uren noodzakelijk zijn om de taken uit te voeren waardoor minder vraag naar producten ontstaat dan verwacht. Door regelmatig overleg met de partners wordt de kans hierop risico verkleind. Het risico schatten we op € 50.000 (klasse 2) en de kans dat zich dit voordoet op 30% (klein).

Taakuitvoering

Hieronder verstaan we het risico van aansprakelijkheidsstelling bij de reguliere taakuitoefening. Hiervoor zijn de gebruikelijke aansprakelijkheidsverzekeringen gesloten. Het restrisico bestaat uit het betalen van schadevergoedingen waarbij het eigen risico voor de ODA blijft.

We schatten de omvang op € 12.500 (klasse 1) en de kans dat zich dit voordoet op 10% (zeer klein).

Deelnemers treden uit de gemeenschappelijke regeling

Mocht een van de deelnemers de keuze maken om uit de gemeenschappelijke regeling te treden, dan zal dit een groot (financieel) effect kunnen hebben op de ODA. We schatten de omvang op €1.000.000 en de kans dat zich dit voordoet op 10% (zeer klein).

Calamiteit bij bedrijf

De ODA kan het verwijt krijgen niet goed te hebben gehandeld, nalatig te zijn geweest of onvoldoende te hebben gecommuniceerd tijdens of na een calamiteit. Ook is het mogelijk dat de ODA het verwijt krijgt dat ze vooraf (dus voordat de calamiteit plaats vond) niet goed heeft gehandeld.

Het vertrouwen in de ODA bij opdrachtgevers en burgers neemt af; schadeclaims en negatieve pers. Voor financiële consequenties zie taakuitvoering.

Als beheersingsmaatregel stellen we hier tegenover het opstellen van een communicatieplan/protocol hoe te handelen bij calamiteiten, praktijksituaties simuleren, kwaliteitsborging producten en kennis blijven delen binnen omgevingsdiensten en met de partners. Het (rest)risico schatten we daarmee op nihil.

Rechtmatigheid

Het niet voldoen aan de rechtmatigheidseisen kan leiden tot juridische procedures en claims.

De ODA wordt geacht rechtmatig, d.w.z. overeenkomstig wet- en regelgeving te handelen en moet daarin de opdrachtgevers adviseren. Het onvoldoende rechtmatig functioneren doet afbreuk aan het imago en het vertrouwen in de ODA.

Bovendien vormt het rechtmatigheidsaspect onderdeel van de interne controle.

We schatten het (rest)risico op nihil.

Bezuinigingen bij de deelnemers

Het risico is dat het rijk bezuinigt op provinciale- en gemeentelijke uitkeringen (Provinciefonds /Gemeentefonds) en/of dat de partner zelf bezuinigingsmaatregelen doorvoert. Voor de ODA bestaat het risico dat provincie en gemeenten een deel van de rijks- of eigen bezuinigingen afwentelen op de ODA. In de eind 2016 vastgestelde verrekensystematiek zijn onder meer afspraken gemaakt, hoe we met tekorten omgaan wanneer deze worden veroorzaakt door bezuinigingen bij de partner. Ondanks deze afspraken schatten we het risico op €250.000 (klasse 4) en de kans dat het zich voordoet op 10% (klein).

Loon- en prijsontwikkelingen

Aan het einde van 2023 is een nieuwe cao vastgesteld wat zal resulteren in loonstijgingen voor 2024 en 2025: in totaal 6%. De daadwerkelijke verhoging bleef hiermee binnen het gestelde risico. Het risico hebben we ingeschat op € 150.000 (klasse 3) en de kans dat het zich voordoet op 50% (gemiddeld).

Eigen risico voor werknemersverzekeringen

De ODA is eigen risicodragers voor de ziektewet, WW en premiedifferentiatie voor WGA (Werkhervatting Gedeeltelijk Arbeidsgehandicapten).

De ODA betaalt het eigen risico en de premiedifferentiatie indien een medewerker ziek, verplicht uit dienst gaat of in de WGA komt.

We schatten het risico op € 50.000 (klasse 2) en de kans dat zich dit voordoet op 50% (gemiddeld).

Ziekteverzuim

De ODA werkt met een norm aan productieuren van 1.350. Omgerekend is dit 72% naar beschikbare uren. Indien het ziekteverzuim te hoog is, denk bijvoorbeeld aan de medewerkers die werkzaam zijn binnen het primair proces, zet dat de productieve norm onder druk en daardoor de opbrengsten. We schatten het risico op € 70.000 (klasse 2) en de kans dat dit zich voordoet op 50% (gemiddeld).

Het ziekteverzuim van de ODA was medio 2025 bedraagt 7,8%. Dit ligt boven het landelijk gemiddelde voor openbaar bestuur en overheidsdiensten (circa 5,0%; bron CBS). Wel stellen we vast dat het ziektepercentage vooral zichtbaar is in het primair proces. Dit betekent dat de productiviteit achterblijft met de verwachting, en daarmee ook met de begroting.

Een deel van het ziekteverzuim heeft te maken met de werkdruk. Ook in 2027 nemen we zoveel als mogelijk maatregelen om werkdruk beheersbaar te houden en te zorgen dat mensen niet ziek worden.

Werkkostenregeling

Op 1 januari 2015 is de werkkostenregeling in werking getreden. Deze regeling begrenst het maximaal te besteden bedrag aan onbelaste vergoedingen en verstrekkingen voor de werknemers. Boven de vrije ruimte is loonbelasting in de vorm van een eindheffing van 80% verschuldigd. Deze regeling kan financiële gevolgen hebben voor de loonkosten. We gaan daar vooralsnog niet van uit.

We schatten het risico in op € 12.500 (klasse 1) en de kans dat zich dit voordoet op 30% (gemiddeld).

BTW

Het plafond van het BTW-compensatiefonds (BCF) is per 2015 gekoppeld aan de accrespercentages zoals deze volgen uit de normeringssystematiek voor het gemeentefonds. Het plafond wordt aangepast voor taakmutaties (zoals decentralisaties) die gepaard gaan met onttrekkingen of toevoegingen aan het BCF. Als het plafond wordt overschreden, komt het verschil ten laste van het gemeentefonds. Het risico is dat de gemeenten deze overschrijding (deels) gaan afwentelen op de ODA en daardoor minder producten gaan afnemen.

Vooralsnog schatten we dit risico op nihil.

Vennootschapsbelastingplicht

Met ingang van 1 januari 2016 worden ook de lokale overheden belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting. Dit geldt in beginsel ook voor de gemeenschappelijke regelingen zoals de ODA. In 2016 zijn door de Omgevingsdiensten afspraken gemaakt met de Belastingdienst. De inschatting is dat de kans dat ODA vennootschapsbelasting moet betalen zeer klein is.

Productenboek

Het risico is dat de gehanteerde normen in het productenboek afwijken af van de werkelijkheid waardoor de kosten per product hoger of lager zijn dan vooraf verwacht. Het is zaak de normen regelmatig te toetsen en bij te stellen waar nodig. In 2019 had de ODA een behoorlijk tekort. In 2020 hebben we een tijdschrijfanalyse uitgevoerd. Aan de hand hiervan bleek dat de productvergoeding voor specialistische ondersteuning onvoldoende kostendekkend was en zijn daarop de normen aangepast. We schatten het risico van onvoldoende dekking op € 50.000 (klasse 2) en de kans dat zich dit voordoet op 30% (klein).

Automatisering

Het risico is productieverlies door uitval en reparatie van de verschillende systemen waardoor meer uren noodzakelijk zijn om de taken te verrichten dan waarmee rekening is gehouden. We schatten het risico op € 12.500 (klasse 1) en de kans dat zich dit voordoet op 50% (gemiddeld).

Aanbestedingen

Het risico is dat aanbestedingen niet worden uitgevoerd volgens vastgesteld (Europese en ODA) inkoop- en aanbestedingsbeleid waardoor financiële middelen zijn benodigd voor rechtszaken en de consequenties van deze rechtszaken.

We schatten het risico op € 137.500 (klasse 3) en de kans dat zich dit voordoet op 10% (klein).

Outputmodel (medewerkers)

Het outputmodel vanaf 2017 vergt een geheel andere strategie in de bedrijfsvoering dan we tot dusverre gewoon zijn. De ODA wordt tot op zekere hoogte afhankelijk van de vraag van onze klanten (lees: de partners). Ook voor de medewerkers betekent dit een omslag. We zullen hiermee ervaring moeten opdoen.

Het beleid van onze partners kan leiden tot meer of minder vraag naar producten, incidenteel maar wellicht ook structureel. Het zal niet altijd vanzelfsprekend zijn dat de vraag naar de (soort) producten overeenkomt met de beschikbare capaciteit.

We zullen daarop tijdig moeten inspelen. De strategische personeelsplanning die regelmatig bijgesteld wordt, kan ons daarbij uitstekend van dienst zijn.

We schatten het risico op € 50.000 (klasse 2) en de kans dat zich dit voordoet op 30% (klein).

Gelders Stelsel

Er is een verbeterplan opgesteld op basis van de uitgevoerde evaluatie van het Gelders Stelsel. De mogelijke maatregelen zijn niet op geld doorgerekend. Mogelijk kunnen een aantal maatregelen leiden tot extra kosten voor de ODA. We schatten het risico op € 12.500 en de kans dat zich dit voordoet op 70% (groot).

Omgevingswet

De invoering van de Omgevingswet kan tot een andere taakverdeling tussen gemeenten, provincie en de ODA leiden. Het is zowel mogelijk dat dit tot meer als tot minder taken voor de ODA leidt die in de begroting zo mogelijk worden meegeraamd.

Het risico schatten we daarom op nihil.

Datalekken

Iedereen heeft recht op eerbiediging en bescherming van zijn persoonlijke levenssfeer en een zorgvuldige omgang met zijn persoonsgegevens. De regels hiervoor zijn vastgelegd in de Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp). Hierin staat dat persoonsgegevens moeten worden beveiligd tegen verlies en tegen onrechtmatige verwerking. Een datalek moet worden gemeld aan de Autoriteit Persoonsgegevens als het leidt tot een aanzienlijke kans op ernstige nadelige gevolgen voor de bescherming van persoonsgegevens, of als het ernstige nadelige gevolgen heeft voor de bescherming van persoonsgegevens. Het datalek moet daarnaast ook worden gemeld aan de betrokkene indien het waarschijnlijk ongunstige gevolgen zal hebben voor diens persoonlijke levenssfeer. Bij overtreding van de meldplicht datalekken uit de Wbp kan de Autoriteit Persoonsgegevens een bestuurlijke boete opleggen. We schatten het risico op € 137.500 (klasse 3) en de kans dat zich dit voordoet op 10% (zeer klein).

Financieel effect van deze risico's

We willen het totale financiële effect van deze risico's weten. Dit hebben we nodig om vast te stellen of onze financiële buffer voldoende is. In de volgende tabel wordt het financieel effect berekend.

Niet alle risico's komen tegelijk voor. Ook zijn de gevolgen van de risico's niet altijd maximaal. Het geld dat nodig is om de risico's op te kunnen vangen is daarom minder dan alle risico's bij elkaar opgeteld. Een praktische methode om het effect te berekenen is het maximale risico te vermenigvuldigen met de kans dat het risico zich voordoet. We noemen dit het kwantificeren van de risico's. In de tabel kwantificering risico's zijn de eerdergenoemde risico's gekwantificeerd.

Risico	Geschatte omvang	Geschatte kans (in %)	Financieel effect van de risico's
Afspraken dienstverleningsovereenkomsten	€ 50.000	30%	€ 15.000,00
Taakuitvoering	€ 12.500	10%	€ 1.250,00
Uitreden deelnemer GR	€ 1.000.000	10%	€ 100.000,00
Calamiteit bij bedrijf	nihil	0	€ -
Rechtmatigheid	nihil	0	€ -
Bezuinigingen bij de deelnemers	€ 250.000	20%	€ 50.000,00
Loon- en prijsontwikkelingen	€ 150.000	50%	€ 75.000,00
Eigen risico voor werknemersverzekeringen	€ 50.000	50%	€ 25.000,00
Ziekteverzuim	€ 70.000	50%	€ 35.000,00
Werkkostenregeling	€ 12.500	30%	€ 3.750,00
BTW	nihil		€ -
Venootschapsbelastingplicht	nihil		€ -
Productenboek	€ 50.000	30%	€ 15.000,00
Automatisering	€ 12.500	50%	€ 6.250,00
Aanbestedingen	€ 137.500	10%	€ 13.750,00
Outputmodel	€ 50.000	30%	€ 15.000,00
Gelders Stelsel	€ 12.500	70%	€ 8.750,00
Omgevingswet	€ 0	0%	€ -
Datalekken	€ 150.000	20%	€ 30.000,00
Totaal			€ 393.750,00

In de becijfering is rekening gehouden met de kans dat een risico zich voordoet. Het gaat dan om de **individuele** risico's en de kans dat dit (individuele) risico zich periodiek voordoet. De kans dat **alle** risico's zich op enig moment **tegelijktijd** voordoen is o.i. aanzienlijk lager. Daartoe hanteren we een dempingfactor van 0,5. Het totaal van de financiële risico's komt daardoor op € 196.875.

Weerstandsvermogen

Zoals hierboven becijferd, hebben we de benodigde weerstandscapaciteit bepaald op € 196.875.

De beschikbare weerstandscapaciteit is € 200.000. (Per 31-12-2025 is € 117.000 van de Algemene Reserve vrij besteedbaar + het beschikbare bedrag voor onvoorzien van € 83.000).

Gebruiken we de formule en waarderingstabel (zie hiervoor) dan ziet dit er als volgt uit:

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}}$$

In bedragen: € 200.000 / € 196.875 = 1,0

Waarderingscijfer: C

Betekenis: Voldoende

Uit de analyse blijkt dat het weerstandsvermogen op basis van de berekening die voor ligt voldoende is.

Kengetallen

Het BBV schrijft voor dat in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing een verplichte basisset van vijf financiële kengetallen moet worden opgenomen. Doel van deze kengetallen is inzicht te verschaffen of de begroting structureel en duurzaam in evenwicht is.

Kengetallen (in procenten)	2024	2025	2026	2027
	Jaarrek	Begroting	Begroting	Begroting
1a. Netto schuldquote	-3	-3	-4	-3
1b. Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	-3	-3	-4	-3
2. Solvabiliteitsrisico	21	21	7	5
3. Structurele exploitatieruimte	0	0	0	0
4. Grondexploitatie	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
5. Belastingcapaciteit	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

De netto schuldquote en de netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen geven inzicht in het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen.

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de ODA in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Het percentage is relatief laag. Dit komt met name door een hoog bedrag aan kortlopende passiva en een laag eigen vermogen. Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt het onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten. Aangezien de geraamde structurele lasten in evenwicht zijn met de geraamde structurele baten is er geen structurele exploitatieruimte.

Paragraaf financiering

Treasuryfunctie

De wet Financiering decentrale overheden (FIDO) verplicht de gemeenschappelijke regeling richtlijnen vast te stellen voor het beheer van de geldstromen en de risico's die daaraan zijn verbonden. De treasuryfunctie maakt onderdeel uit van de ondersteunende financiële diensten die de gemeente Berkelland voor de Omgevingsdienst Achterhoek verricht.

Risicobeheer

De ODA heeft een eenvoudige rol op treasurygebied. De behoefte is:

- het aantrekken van langlopende geldleningen voor investeringen ten behoeve van de bedrijfsvoering;
- het overbruggen van de mate van bevoorschotting door de deelnemers.

Zodra grotere investeringen in de bedrijfsvoering worden gedaan ontstaat behoefte aan een langlopende financiering.

Ook de ODA heeft te maken met het zogenaamde "schatkistbankieren". De rekeningcourant tegoeden van de ODA bij de Bank Nederlandse Gemeenten worden dagelijks afgeroomd ten gunste van 's-Rijks kas.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet geeft aan in welke mate in de financiering van investeringen mag worden voorzien in de vorm van kortlopende middelen. Volgens de Wet Financiering Decentrale Overheden (FIDO) bedraagt de kasgeldlimiet 8,5% van het totaal van de lasten van de primitieve begroting. De totale lasten belopen € 17.278.000. De kasgeldlimiet bedraagt voor 2026: € 1.468.630.

Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen

De paragraaf "onderhoud kapitaalgoederen" heeft tot doel aan te tonen hoe de ODA de instandhouding van haar kapitaalgoederen waarborgt.

Kapitaalgoederen zijn aankopen die een meerjarig gebruik dienen en die we meestal aanduiden als investeringen. Artikel 3 van de financiële verordening bepaalt dat nieuwe investeringen in de begroting moeten worden vermeld.

Voor het up-to-date houden van software zijn zoveel mogelijk onderhoudscontracten afgesloten met de leveranciers. De hieraan verbonden kosten worden geacht te zijn begrepen in de vergoeding welke de ondersteunende partner ontvangt van de ODA. Voor investeringen hanteren we de volgende afschrijvingstermijnen.

4. hardware: 3 jaar
5. software: 5 jaar
6. dienstvervoersmiddelen: 7 jaar

Overigens bepaalt de financiële verordening (artikel 7) dat materiële vaste activa met economische waarde lineair worden afgeschreven.

IX. De financiële begroting

Overzicht van lasten en baten

Onderstaand de financiële begroting 2027 van de ODA met toelichting.

Omschrijving	2024 Jaarrekening	2026 Begroting	2026 Begrotingswijziging	2027 Begroting	
LASTEN					
1	Personele kosten/Inhuur en diensten derden	10.071	9.090	11.601	13.110
2	Organisatiekosten	1.357	1.450	1.941	2.087
3	Organisatieontwikkeling en SPP	0	66	0	0
4	Bovenregionale taken	432	782	520	532
5	Organisatie ondersteuning	706	570	651	666
6	Algemene lasten	0	81	81	83
	Totaal Lasten	12.566	12.039	14.795	16.478
	Fusie kosten			400	800
	Totaal Lasten incl Fusiekosten	12.566	12.039	15.195	17.278
BATEN					
21	Bijdragen van derden	1.069	85	291	270
25	Bijdragen deelnemers	11.400	11.954	14.505	16.208
	Totaal Baten	12.469	12.039	14.796	16.478
	Fusie bijdrage deelnemers			300	600
	Tegenmoetkoming Rijksbijdrage Fusie			100	200
	Resultaat reguliere bedrijfsvoering	-97	0	0	0
Verrekening resultaat					
26	Verrekening met deelnemers rekeningsaldo				
27	Bijdrage/Onttrekking algemene reserve				
	Gerealiseerde resultaat	-97	0	0	0

(bedragen in 1.000 euro's)

Toelichting financiële begroting

LASTEN

Conform de vastgestelde begrotingsuitgangspunten zijn de salarislasten verhoogd met 5,1%. De overige kosten zijn geïndexeerd met 2,3%. Mutaties ontstaan vanuit ontwikkelingen die hieronder verder toegelicht worden.

1. Personeelskosten/Inhuur derden (€ 13.110.000)

De loonsom bestaat uit de loonsommen van het management, de managementondersteuning en van de primaire processen vergunningverlening, advies en toezicht en handhaving. Daarnaast bestaan de kosten uit de externe inhuur en diensten derden, de zgn. flexibele schil. Deze flexibele schil hebben we nodig om verschillen in de vraag te kunnen opvangen voldoen en daarin flexibel mee te bewegen. De personeelskosten betreft een indexatie op basis van de meicirculaire. Daarnaast zijn er een aantal ontwikkelingen die zorgen voor een stijging in het personeelsbestand. Er zal 1 fte kennismakelaar naar verwachting worden toegevoegd om te voldoen aan de vraag vanuit ODNL. We zien dat we erg krap zitten op het gebied van financiën en dat het werk veranderd is door de wijziging met betrekking tot de rechtmatigheid. Het werk voor onze financial is erg toegenomen door deze ontwikkeling en het data gedreven werken. Daarom moeten wij onze controlefunctie met 0,5 fte ophogen. Het uitvoeringsniveau van de ODA laag. Dit laat een vergelijking met andere omgevingsdienst en de risicoanalyse zien. De ODA gaat in 2027 een eerste stap zetten om haar uitvoeringsniveau te verhogen ten gunstig van het milieu en de aankomende, gefuseerde omgevingsdienst Veluwe en Achterhoek. Dit betekent een stijging van 3,7 fte op gebied van toezicht en handhaving, 1 fte stijging op gebied van vergunningen en 1 fte stijging op het gebied van specialisten. Tot slot nemen per juni 2026, in begrotingswijziging 2026, een budget mee

voor 6 trainees. Deze trainees vervangen deels inhuur en zorgen voor vervanging van aankomende pensionado's. Omdat het budget in 2026 gebaseerd is op een half jaar, is er een stijging in de lasten per 2027 omdat we uitgaan van een heel jaar. Dit betekent een stijging van € 270.000.

Organisatiekosten (€ 2.087.000)

De organisatiekosten bestaan uit personele organisatiekosten (opleidingen, reiskosten, bedrijfskleding, personeelsbijeenkomsten enz.) en bedrijfsvoeringskosten (verzekeringen, accountant, abonnementen, ICT-licenties).

De stijgende lasten worden voornamelijk veroorzaakt door indexaties. Naast de indexaties wil de ODA de dienst archiefwaardig maken voor de aankomende fusie. Dit vraagt een investering van € 50.000.

Organisatieontwikkeling (€ 0.000)

n.v.t.

Bovenregionale taken (€ 532.000)

Een aantal bovenregionale taken is belegd bij verschillende omgevingsdiensten.

Hieronder een overzicht welke taken dit betreffen en welke omgevingsdiensten die taken uitvoeren. De kostenstijging zit in de indexaties.

Bovenregionaal taken			
x € 1.000	Begroot 2026	Begrotingswijziging 2026	Begroting 2027
OD De Vallei - Kwaliteit en coördinatie	23	10	10
OD de Vallei Voorschot beheerskosten I GO+ 2024	54	27	27
OD de Vallei licenties HappyNizR 2024		2	2
OD Rivierenland - Ketentoezicht	87	94	96
OD Veluwe (voorheen Veluwe - IJssel) Portaal en Kenniscentrum	94	90	92
OD Veluwe BSbM voorschot 2024		9	9
OD Veluwe Besluitvorming bijdragen 2024 GOO van gem.per regi			0
OD Regio Arnhem Complexe handhaving, meetdienst en bezwaar en beroep	48		0
OD Regio Arnhem GCH 2024	18	16	17
OD Regio Nijmegen Complexe Vergunningen	304	50	51
OD Veluwe (voorheen Noord Veluwe) Bestuur Strafschikking Milieu	11		0
OD Arnhem - Werkpakket WPT	114	117	120
Stelsel HR vergoedingen OD de Vallei, Rivierenland, regio Arnhem, Regio Nijmegen en Veluwe		-32	-33
Omgevingsdienst NL Academie bijdrage 2025		15	15
Omgevingsdienst NL SPUK-THE-Grondslag €247.068, bijdrage 1,75%		4	4
Omgevingsdienst NL Wet Open Overheid (WOO)/AVG, Alg.wet bestuursrecht		7	7
Omgevingsdienst NL Variabele contributie/Vaste contributie/kennisvert		57	58
I-GO (informatievrz gem.sch OD's)	0	54	56
Omgevingsdienst NL SPUK - THE bijdrage			0
Diversen	29		0
Totaal	782	520	532

(bedragen in 1.000 euro's)

Organisatie ondersteuning (€ 666.000)

Dit betreffen de gastheercontracten met onze partnergemeenten voor de financiële- en salarisadministratie en ICT. De stijgende lasten zijn enkel veroorzaakt door indexaties.

Ondersteunende dienst	2026	2026	2027
Omschrijving	Begroting	Begrotingswijziging	Begroting
Berkelland - Financieel (beheer)	98	119	122
Bronckhorst - Huisvesting en Fac. Ondersteuning			
Hanzepad - Huisvesting			
Doetinchem - Informatisering en automatisering	472	532	544
Lochem - Personeel- en salarisadministratie)			
Totaal	570	651	666

(bedragen in 1.000 euro's)

6. Algemene lasten (€ 83.000)

De raming onder de algemene lasten bestaat uit een bedrag voor onvoorzien van € 83.000 (verhoogd door indexatie).

Algemeen/onvoorzien	2026		2027	
	Begroting	Begrotingswijziging	Begroting	Begroting
Onvoorzien	81	81	83	83
Totaal	81	81	83	83

(bedragen in 1.000 euro's)

BATEN

21. Bijdragen van derden (€ 270.000)

Het bedrag van € 270.000 is de bijdrage die via diverse subsidie krijgen van de Overheid of Provincie.

25. Bijdragen deelnemers (€ 16.208.000)

De omzet bestaat uit de verwachte afname van de producten. Voor toezicht en handhaving is de bijdrage in lijn met het handhaving uitvoeringsprogramma (Hup 2025) die met de partners is besproken. Vergunningverlening en specialismen zijn vraag gestuurd en baseren we op verwachtingen gebaseerd op het verleden.

Belangrijke kanttekening: het blijft een outputbegroting; er wordt uiteindelijk afgerekend op basis van de daadwerkelijke afname. De bijdrage is bepaald aan de hand van een uurtarief van € 79,-, exclusief verrekening van de overheadkosten.

Opgemerkt dient te worden dat dit een daling lijkt te zijn ten opzichte van de begrotingswijziging 2025, maar de overheadkosten worden, conform afspraak, separaat in rekening gebracht.

Bijdrage partners per productgroep

	Vergunningen	Toezicht & Handhaving	Specialismen	Overhead	Totaal
Aalten	€ 176.200	€ 430.900	€ 146.400	€ 424.300	€ 1.177.800
Berkelland	€ 352.000	€ 914.400	€ 310.700	€ 900.400	€ 2.477.500
Bronckhorst	€ 287.300	€ 746.300	€ 253.600	€ 734.800	€ 2.022.000
Doetinchem	€ 266.200	€ 691.500	€ 235.000	€ 680.900	€ 1.873.600
Lochem	€ 235.600	€ 612.100	€ 208.000	€ 602.700	€ 1.658.400
Montferland	€ 195.000	€ 448.200	€ 152.300	€ 441.300	€ 1.236.800
Oost Gelre	€ 245.700	€ 632.000	€ 214.700	€ 622.300	€ 1.714.700
Oude IJsselstreek	€ 245.000	€ 597.700	€ 203.100	€ 588.600	€ 1.634.400
Winterswijk	€ 174.100	€ 452.100	€ 153.600	€ 445.200	€ 1.225.000
Zutphen	€ 168.800	€ 438.500	€ 149.000	€ 431.900	€ 1.188.200
Totaal	€ 2.345.900	€ 5.963.700	€ 2.026.400	€ 5.872.400	€ 16.208.400

Afrekensystematiek

Iedere opdrachtgever betaalt uiteindelijk voor de producten die hij afneemt.

Indien aan het einde van het jaar ODA een positief of negatief resultaat behaalt, wordt de vastgestelde verrekeningsystematiek toegepast.

Financiële Meerjarenbegroting 2026 – 2029

Omschrijving		2026 Begrotingswijziging	2027 Begroting	2028 Begroting	2029 Begroting	2030 Begroting
LASTEN						
1	Personele kosten/Inhuur en diensten derden	11.601	13.110	13.952	14.689	15.340
2	Organisatiekosten	1.941	2.087	2.171	2.231	2.268
3	Organisatieontwikkeling en SPP	0	0	0	0	0
4	Bovenregionale taken	520	532	544	556	568
5	Organisatie ondersteuning	651	666	681	696	711
6	Algemene lasten	81	83	85	87	88
Totaal Lasten		14.795	16.478	17.432	18.258	18.976
	Fusie kosten	400	800	800		
Totaal Lasten incl Fusiekosten		15.195	17.278	18.232	18.258	18.976
BATEN						
21	Bijdragen van derden	291	270	270	247	247
25	Bijdragen deelnemers	14.505	16.208	17.162	18.011	18.729
Totaal Baten		14.796	16.478	17.432	18.258	18.976
	Fusie bijdrage deelnemers	300	600	600		
	Tegenmoetkoming Rijksbijdrage Fusie	100	200	200		
Resultaat reguliere bedrijfsvoering		0	0	0	0	0
Verrekening resultaat						
26	Verrekening met deelnemers rekeningsaldo					
27	Bijdrage/Onttrekking algemene reserve					
Gerealiseerde resultaat		0	0	0	0	0

(bedragen in 1.000 euro's)

Toelichting

Beleid

Het beleid zoals dat is geformuleerd in de begrotingswijziging 2026 is vertrekpunt voor het opstellen van de begroting 2027 en de meerjarenraming 2028 – 2030. Beleidswijzigingen waartoe wordt besloten na 1 januari 2026 worden via begrotingswijzigingen verwerkt in de begroting 2027 en volgende jaren.

Loon- en prijsontwikkelingen

In 2028 zetten we een volgende stap op het gebied van uitvoeringsniveau. Dit betekent dat er 4 nieuwe collega's nodig zijn per 2028 ter bevordering van het uitvoeringsniveau, en daarmee onze leefomgeving. In 2029 verwachten we nog 1,5 fte te stijgen. Daarnaast baseren we de indexcijfers op de meicirculaire van die jaar. Dit betekent een loonstijging van 4,2 procent in 2028 en 4,5 procent voor 2029 en 2030. Wat betreft de prijsindexatie verwachten we een procentuele stijging van 2,2 procent voor de aankomende jaren.

Overzicht van baten en lasten per taakveld

Met ingang van de begroting 2018 is het volgens het nieuwe BBV verplicht om een overzicht van baten en lasten per taakveld op te nemen.

x € 1.000	Taakveld	Begroting 2027	
		Baten	Lasten
Programmaplan			
Programma 1 Vergunningverlening	7.4 Milieubeheer	2.346	1.983
Programma 2 Toezicht en handhaving	7.4 Milieubeheer	5.964	5.883
Programma 3 Advies	7.4 Milieubeheer	2.026	1.873
Programma 4 Stelseltaken	7.4 Milieubeheer		0
	Eigen stelseltaak	60	32
	Kosten Gelders stelsel van Omgevingsdiensten		
	Omgevingsdiensten		500
Programma 5 Projecten	7.4 Milieubeheer	210	248
Overzichten			
Fusie Bijdrage partners		600	600
Fusie Rijksbijdrage		200	200
Overhead	organisatie	5.872	5.876
Algemene dekkingmiddelen	0.5 Treasury		
Bedrag onvoorzien	0.8 Algemene baten en lasten		83
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten normale bedrijfsvoering		17.278	17.278
Resultaat		17.278	17.278

Overzicht van de overheadkosten

De kosten van de ODA zijn verdeeld over de programma's waarbij de directe kosten en opbrengsten zijn toegerekend aan het desbetreffende programma. De overhead wordt afzonderlijk gepresenteerd en afgerekend met onze deelnemers. Dit om bij te dragen aan een robuustere omgevingsdienst. Financieel heeft dit geen effect. We halen de overhead uit het uurtarief en verrekenen deze kosten rechtstreeks met onze partners.

Overhead (x€ 1.000)	2027
Omschrijving	Begroting
Personeel Management en Staf	3.543
Inhuur Organisatie Ontwikkeling	0
Organisatie kosten	1.667
Onganisatie ondersteuning	666
Onganisatie ontwikkeling en SPP	0
Totaal	5.876

(bedragen in 1.000 euro's)

Geprognosticeerde balans

De uiteenzetting van de financiële positie bevat naast een overzicht van de geraamde baten en lasten per programma ook een geprognosticeerde begin- en eindbalans voor het begrotingsjaar.

ACTIVA	Ultimo 2024	Begroot 2025	Begroot 2026	Begroot 2027
Vaste activa				
Financiële activa				
- Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	2	2	2	2
Totaal vaste activa	2	2	2	2
Vlottende activa				
Voorraden				
- Onderhanden werk	0	0	0	0
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar:				
- Vorderingen op openbare lichamen	1694	1056	1139	1700
- Rekening courant verhouding met het Rijk	579	360	360	360
	2273	1.416	1.499	2.060
Liquide middelen				
- Banksaldi	5			
	5			
Overige vlottende activa				
- Overige vorderingen				
- De van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voor financiering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel		0	0	0
- Vooruitbetaalde bedragen	125	28	125	125
	125	28	125	125
Totaal vlottende activa	2.403	1.444	1.624	2.185
TOTAAL ACTIVA	2.405	1.446	1.626	2.187
PASSIVA				
Vaste Passiva				
Eigen vermogen:				
- Algemene reserve	165	150	118	118
- Bestemmingsreserve	448	150	0	0
- Gerealiseerd resultaat	-97			
Vorzieningen	279	100	369	369
Totaal vaste passiva	795	400	487	487
Vlottende Passiva				
Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar:				
- Banksaldi		0	0	0
- Overige schulden	410	350	410	450
Overlopende passiva				
- De van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	6			
- Nog te betalen bedragen	1.194	696	729	1.250
Totaal vlottende passiva	1.610	1.046	1.139	1.700
TOTAAL PASSIVA	2.405	1.446	1.626	2.187
Aan natuurlijke of rechtspersonen verstrekte borg- en of garantstellingen	0	0	0	0

X. Besluit Algemeen Bestuur

Het Algemeen Bestuur van de Omgevingsdienst Achterhoek;

gelezen het voorstel van de Dagelijks Bestuur van 21 januari 2026;

BESLUIT:

1. De begroting 2027 vast te stellen.
2. Het tarief voor 2027 vast te stellen op € 79 per uur en dit tarief te verwerken in de normproducten. Dit uurtarief is exclusief de overheadkosten. Het externe uurtarief vast te stellen op € 124.
3. De meerjarenraming 2028 – 2030 voor kennisgeving aan te nemen.
4. De bevoorschotting overeenkomstig bijlage 1 vast te stellen.
7. Het dagelijks bestuur te machtigen over de post onvoorzien (€ 83.000) te beslissen.

Aldus besloten in de openbare vergadering van het Algemeen Bestuur op 7 september 2026.

De voorzitter,

drs. J.H.A. van Oostrum

Bijlage 1: Bevoorschotting door de partners 2027

	Vergunningen	Toezicht & Handhaving	Specialismen	Overhead	Totaal
Aalten	€ 176.200	€ 430.900	€ 146.400	€ 424.300	€ 1.177.800
Berkelland	€ 352.000	€ 914.400	€ 310.700	€ 900.400	€ 2.477.500
Bronckhorst	€ 287.300	€ 746.300	€ 253.600	€ 734.800	€ 2.022.000
Doetinchem	€ 266.200	€ 691.500	€ 235.000	€ 680.900	€ 1.873.600
Lochem	€ 235.600	€ 612.100	€ 208.000	€ 602.700	€ 1.658.400
Montferland	€ 195.000	€ 448.200	€ 152.300	€ 441.300	€ 1.236.800
Oost Gelre	€ 245.700	€ 632.000	€ 214.700	€ 622.300	€ 1.714.700
Oude IJsselstreek	€ 245.000	€ 597.700	€ 203.100	€ 588.600	€ 1.634.400
Winterswijk	€ 174.100	€ 452.100	€ 153.600	€ 445.200	€ 1.225.000
Zutphen	€ 168.800	€ 438.500	€ 149.000	€ 431.900	€ 1.188.200
Totaal	€ 2.345.900	€ 5.963.700	€ 2.026.400	€ 5.872.400	€ 16.208.400

De termijnen worden bij aanvang van het kwartaal als volgt als voorschot opgevraagd:

Per 1-01-2027	cumulatief (excl. Overhead)	25%
Per 1-04-2027	cumulatief (excl. Overhead)	60%
Per 1-07-2027	cumulatief (excl. Overhead)	80%
Per 1-10-2027	cumulatief (excl. Overhead)	100%
Per 1-01-2027	Overhead	100%

Mocht er sprake zijn van een begrotingswijziging dan worden de voorschotten herzien aan de hand van de gewijzigde bijdrage per partner.

Bijlage 2: Bestuursorganen

De ODA is opgericht op 7 november 2012, de eerste vergadering van het Algemeen Bestuur van de ODA. De ODA kent twee bestuursorganen namelijk het Algemeen Bestuur en het Dagelijks Bestuur.

De voorzitter wordt door en uit het Algemeen Bestuur gekozen.

Op 1 januari 2026 waren de besturen als volgt samengesteld:

Algemeen Bestuur:

Lid	Functie	Gemeente/ Provincie	Plaatsvervanger	Functie
T.M.M. Kok	Wethouder	Aalten	A.B. Stapelkamp	Burgemeester
J.H.A. van Oostrum	Burgemeester vz	Berkelland	A.K. van Gijssel	Wethouder
W.J.P. Pelgrom	Wethouder	Bronckhorst	E.M. Gosselink	Wethouder
H.G. Bulten	Wethouder	Doetinchem	L.T.M. Steintjes	Wethouder
M. Eggink-Meuleman	Wethouder	Lochem	F.Th.J.M. Backhuijs	Burgemeester
G.J.M. Nijland	Wethouder	Montferland	J.A.M. Derksen	Wethouder
G.J. Teselink	Wethouder	Oost Gelre	J.B.M. Hoenderboom	Wethouder
M.A.J. Bennink	Wethouder	Oude IJsselstreek	J. Kock	Wethouder
G.E. Visser	Wethouder	Winterswijk	A.M.M. Jetten	Burgemeester
H.J.M. Verschure	Wethouder	Zutphen	S.J.H.G. Wannet	Wethouder
D.E. Vreugdenhil	Gedeputeerde	Gelderland		
Secretaris				
J. Verstand	Directeur	ODA	R. Reinders	Afdelingshoofd

Dagelijks Bestuur:

Lid	Functie	Gemeente/ Provincie	Plaatsvervanger	Functie
J.H.A. van Oostrum	Burgemeester vz	Berkelland		
M. Eggink-Meuleman	Wethouder	Lochem		
M.A.J. Bennink	Wethouder	Oude IJsselstreek		
H.J.M. Verschure	Wethouder	Zutphen		
J. Verstand	Directeur	ODA	R. Reinders	Afdelingshoofd

OD	Criterium	Inschatting haalbaar voor 1 april 2026 o.b.v. vorige rapportages			Status (1/06/2025-1/04/2026)	Geef per randvoorwaarde/kpi een toelichting op de status (ook degene die al voldoen). Beschrijf de resultaten van de afgeronde maatregelen, de voortgang van de lopende maatregelen en een planning indien de maatregelen nog niet zijn opgestart.	Datum flattering door DB of AB dat de KPI is gehaald	Stukken ter onderbouwing	
		Plan van Aanpak	1e VP (1/4/2024-30/11/2024)	2e VP (1/12/2024-30/05/2025)					
ODA	Randvoorwaarden	3	Alle basistaken zijn overgedragen aan de omgevingsdienst				23-2-2026	Visitatierapport ODA zie A7 BTP, pagina 10	
		4	De governance is ingericht, er is onafhankelijkheid en de directeur heeft mandaat				23-2-2026	Visitatierapport ODA zie D, pagina 15	
		5	De OD is v.w.b. de omzet in staat om onderscheid te maken tussen taken				23-2-2026	Productenboek 2025 (bijlage 1)	
	KPI 1	Omvang	6	Omzet basistaken inclusief milieutaken bedraagt ≥ € 16,5 mln				23-2-2026	Intentieverklaring (bijlage 2)
			7	≥ 80% in vaste dienst van het totaal aantal FTE	Voldoet o.b.v. zelftoets sept 2023			23-2-2026	
	KPI 2	Kwaliteit	8	Er wordt voldaan aan de (vigerende) kwaliteitscriteria 3.0 basis- en plus-taken				23-2-2026	
	KPI 3	Innovatie	9	Is er een innovatie-agenda?				23-2-2026	Innovatiekalender (bijlage 3)
			10	Innovatiebudget bedraagt > 1% begroting?				23-2-2026	
	KPI 4	Continuïteit	11	Uitbreiding met niet-milieu-gerelateerde plustaken mogelijk?	Voldoet o.b.v. zelftoets sept 2023			23-2-2026	In september 2023 vastgesteld uit zelftoets.
			12	Afspraken toereikend in GR van terugnemen van (milieu-gerelateerde) plustaken				23-2-2026	Volgt bij nieuwe gemeenschappelijke regeling na fusie met Omgevingsdienst Veluwe.
			13	Weerstands-ratio ≥ 0,8				23-2-2026	Jaarverslag 2024 Omgevingsdienst Achterhoek
			14	Fusie-perspectief		Deze KPI wordt niet beoordeeld op robuustheid.	Deze KPI wordt niet beoordeeld op robuustheid.		23-2-2026

		15	Intensieve samenwerking met andere OD's gericht op het voldoen aan robuustheidscriteria?		Deze KPI wordt niet beoordeeld op robuustheid.	Deze KPI wordt niet beoordeeld op robuustheid.	ODA werkt vanaf de start actief samen met de Gelderse Omgevingsdiensten binnen het Gelders Stelsel. Sinds 2024 zijn daaraan toegevoegd de Overijsselse Omgevingsdiensten. Onder andere op het terrein van Ketentoezicht en informatieuitwisseling wordt intensief samengewerkt. Zowel directie als management hebben periodiek overleg en stemmen de samenwerking met elkaar af. Met de aankomende fusie is de huidige samenwerking met Omgevingsdienst Veluwe verder geïntensiveerd en wordt binnenkort gestart met de integratie van de bedrijfsvoering. Naast deze samenwerking vindt samenwerking plaats met de Omgevingsdiensten binnen Nederland, het meest actuele onderwerp is de samenwerking die wordt opgebouwd vanuit de kennisregisseurs binnen Omgevingsdienst NL en de kennismakelaars binnen de Omgevingsdiensten.	23-2-2026	Intentieverklaring (bijlage 2)
KPI 5	Sturing	16	Opleidingsprogramma	Voldoet o.b.v. zelftoets sept 2023			ODA beschikt over een eigen actueel opleidingsprogramma.	23-2-2026	In september 2023 vastgesteld uit zelftoets.
		17	Opleidingsbudget bedraagt > 3% loonsom				ODA heeft het opleidingsbudget opgenomen in de begroting 2026.	23-2-2026	
		18	Er is een vastgestelde Businessintelligence (BI) strategie				ODA beschikt over haar eigen vastgestelde BI-strategie.	23-2-2026	Business Intelligence Strategie (bijlage 4)
		19	Capaciteit Business Intelligence > 3 FTE				ODA beschikt over een volwaardig BI-team (3ft), bestaande uit: datamodellering & data-architectuur, datavisualisatie & dashboardontwikkeling en data-analyse & geavanceerde analyses.	23-2-2026	Business Intelligence Strategie (bijlage 4)
KPI 6	Congruentie	20	Congruentie en samenhang werkgebied	Voldoet o.b.v. zelftoets sept 2023			Door intensieve samenwerking tussen gemeenten, ODA en andere ketenpartners in de Achterhoek is van oudsher een robuuste, congruente regio ontstaan met een gedeelde visie op de toekomst. Iedereen draagt zijn eigen steentje bij aan de verschillende ambities, dat zich inmiddels vertaald in een toename van nieuwe bedrijven die zich vestigen in de Achterhoek en een groeiende bouwambitie vanuit de gemeenten. ODA speelt hierin een belangrijke rol vanuit haar milieutaken in de regio.	23-2-2026	In september 2023 vastgesteld uit zelftoets.

Legenda taxatie	
Er wordt op dit moment voldaan aan de randvoorwaarde/kpi.	
Actie ontbreekt in het PvA of voortgangsrapportage of de actie onvoldoende is uitgewerkt; of De haalbaarheid van de actie wordt betwijfeld door de beperkte invloedssfeer van de OD. Er is op dit moment nog te onduidelijke of grote (bestuurlijke of financiële) afhankelijkheid; of Een OD geeft aan niet te willen of te kunnen voldoen aan het criterium.	

Legenda taxatie voor OD	
Voldoet aan de robuustheidscriteria en is robuust	
Voldoet niet aan de robuustheidscriteria en is niet robuust	

Legenda taxatie eerdere voortgangsrapportages (niet langer van toepassing op eindrapportage!)	
Het is aannemelijk dat op 1 april 2026 voldaan wordt.	De geformuleerde maatregel in het PvA of voortgangsrapportage lijkt afdoende te zijn om het gestelde doel te realiseren; en de OD lijkt binnen de eigen invloedssfeer in staat te zijn de maatregel op tijd te realiseren.
Het is de vraag of er op 1 april 2026 voldaan wordt.	Acties zijn op dit moment nog globaal in het PvA of voortgangsrapportage beschreven; en De OD geeft aan dat uitwerking van de maatregel voor 1 april 2026 plaatsvindt.
Het is de verwachting dat er voldaan wordt, maar de vraag of dit op 1 april 2026 is.	Acties zijn op dit moment nog globaal in het PvA of voortgangsrapportage beschreven of de geformuleerde maatregel in het PvA of voortgangsrapportage lijkt afdoende te zijn om het gestelde doel te realiseren; en De OD geeft aan dat uitwerking van de maatregel pas na 1 april 2026 gerealiseerd is.

Eindrapportage Interbestuurlijk programma Omgevingsdienst Achterhoek 2026

Omgevingsdienst
Achterhoek

Eindrapportage

Voor u ligt de eindrapportage van het Interbestuurlijk Programma van Omgevingsdienst Achterhoek. Deze rapportage markeert een periode van groei, samenwerking en scherpere zelfreflectie. Bij de start van het programma bevonden de diensten zich nog midden in de implementatie van de Omgevingswet.

ODA heeft intensief bijgedragen aan de implementatie en ontwikkeling van de Omgevingswet in de regio Achterhoek, de Gelderse Omgevingsdiensten, samenwerkende Gelderse ketenpartners en Rijkspartijen. Zeker in het begin werd ODA gezien als de luis in de pels, maar later zijn onze aanbevelingen met samenwerking uit de regio Achterhoek overgenomen ter bevordering van de noodzakelijke verbetering van het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO), steeds vanuit het perspectief van de gebruikers (inwoners en bedrijven) die dagelijks op het stelsel moeten kunnen vertrouwen. Daarmee hebben we onze stem en expertise stevig ingebracht in het landelijk gesprek over een beter, werkbaarder stelsel. Op de inhoud van de Omgevingswet zitten we nog steeds aan tafel bij IPLO, VNG, ministeries en andere Rijkspartijen.

Binnen het Interbestuurlijk Programma zelf hebben we actief richting mogen geven. Vooral in de try-outs zeer zorgwekkende stoffen hebben we onze kennis met overtuiging en energie gedeeld. Het is waardevol om te zien hoe die kennis nu breed wordt toegepast. Collega-diensten bouwen dagelijks verder op de inzichten en werkwijzen die door onze dienst zijn ontwikkeld en overgedragen. Dat gezamenlijke fundament is een tastbare opbrengst van onze inzet en een blijvende bijdrage aan de kwaliteit van het stelsel.

De komst van de robuustheidscriteria bracht gedurende het programma veel teweeg. Zowel bestuurlijk als binnen onze organisatie leefde de vraag hoe er over onze omgevingsdienst wordt gesproken, maar ook hoe wij zelf willen staan voor de kwaliteit en professionaliteit die wij leveren. Deze discussie maakte ons scherper en bevestigde de noodzaak om te blijven investeren in vakmanschap, samenwerking en transparantie.

Nu het programma zijn afronding nadert, kijken we vol vertrouwen vooruit. De voorgenomen fusie met Omgevingsdienst Veluwe biedt de kans om twee sterke diensten samen te brengen. Als gelijkwaardige partners ontwikkelen we ons verder richting een robuuste, toekomstgerichte organisatie die de regio nog beter kan bedienen.

Interbestuurlijk programma versterking VTH (achtergrond)

Omgevingsdiensten in Nederland hebben een plan van aanpak opgesteld als onderdeel van het Interbestuurlijk Programma VTH. Dit programma komt voort uit de aanbevelingen van de Commissie van Aartsen, die constateerde dat de uitvoering van VTH-taken in Nederland structureel verbeterd moest worden.

De Commissie van Aartsen concludeerde dat:

1. De kwaliteit en capaciteit van omgevingsdiensten wisselend was.
2. De financiering en structuur onvoldoende robuust waren.
3. Handhaving en toezicht niet altijd effectief waren, vooral bij complexe milieutaken.
4. Er te weinig kennisdeling en innovatie binnen de diensten plaatsvond.
5. Informatievoorziening en samenwerking tussen overheden niet optimaal was.

Om deze problemen aan te pakken, deed de commissie 10 aanbevelingen:

1. Vergroten van de minimale omvang van omgevingsdiensten om voldoende capaciteit en expertise te garanderen.
2. Verbeteren van de kwaliteit van vergunningverlening, toezicht en handhaving en deze beter afstemmen op de complexiteit van bedrijven en milieu-inrichtingen.
3. Meer capaciteit en inzet voor strafrechtelijke handhaving en vervolging, inclusief nauwere samenwerking met OM en politie.
4. Iedere omgevingsdienst moet tenminste het basistakenpakket uitvoeren om uniformiteit en kwaliteit te waarborgen.
5. Landelijke normfinanciering invoeren in plaats van lokale financiering om ongelijkheden tussen regio's te verminderen.
6. Verplichte informatie-uitwisseling en investeren in kennisontwikkeling om expertise beter te benutten.
7. Opstellen van één uitvoerings- en handhavingsbeleid en één risicoanalyse per regio om een integrale aanpak te garanderen.
8. Versterken van de positie van de directeur van een omgevingsdienst door verplicht mandaat en herziening van de benoemingsprocedure.
9. Rijkstoezicht op omgevingsdiensten invoeren om de kwaliteit en consistentie te bewaken.
10. Omgevingsdiensten moeten structureel adviseren over omgevingsplannen om vroegtijdig milieuaspecten in de besluitvorming te betrekken.

Doel van het Interbestuurlijk Programma versterking VTH

Op basis van deze aanbevelingen werd het Interbestuurlijk Programma versterking VTH opgezet. Dit programma stelt eisen aan de robuustheid van omgevingsdiensten, met zes pijlers als leidraad:

1. Robuuste omgevingsdiensten en financiering (organisatie moet financieel en organisatorisch sterk zijn).
2. Strafrechtelijke en bestuursrechtelijke handhaving (meer inzet en capaciteit voor milieuhandhaving).
3. Informatievoorziening VTH (betere data-uitwisseling en monitoring).
4. Kennisinfrastructuur (investeren in opleiding en kennisdeling).
5. Onafhankelijke uitvoering van toezicht en handhaving (waarborging van bestuurlijke onafhankelijkheid).
6. Monitoring van milieutoezicht (kwaliteitsborging door toezicht en visitaties).

Om de robuustheid van omgevingsdiensten te meten, zijn binnen pijler 1 de volgende zes robuustheidscriteria opgesteld:

1. Omzetcriterium en percentage medewerkers in vaste dienst – Omgevingsdiensten moeten een bepaalde minimale omzet hebben en minstens 80% van hun medewerkers in vaste dienst.
2. Kwaliteitscriteria – Diensten moeten voldoen aan de landelijke kwaliteitsnormen voor vergunningverlening, toezicht en handhaving.
3. Innovatiekalender en innovatiebudget – Omgevingsdiensten moeten een meerjarige innovatieagenda en een budget voor innovatie hebben.
4. Weerstandsvermogen en algemene reserves – Diensten moeten financiële buffers hebben om risico's en veranderende taken op te vangen.
5. Informatiegestuurd werken, opleidingen en Business Intelligence – Omgevingsdiensten moeten data-analyse en BI inzetten en een vast opleidingsbudget van 3% van de loonsom hanteren.
6. Congruentie in de regio – De organisatie moet logisch aansluiten bij de regionale identiteit en maatschappelijke opgaven.

Waarom een plan van aanpak?

De staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat heeft alle omgevingsdiensten verplicht om vóór 1 april 2026 te voldoen aan de robuustheidscriteria binnen het IBP. Dit betekent dat iedere dienst een plan van aanpak moest opstellen om:

- Inzichtelijk te maken hoe zij de robuustheidscriteria gaan behalen.
- Samenwerkingen en mogelijke fusies te verkennen als ze niet zelfstandig robuust zijn.
- Acties te benoemen om de kwaliteit van vergunningverlening, toezicht en handhaving te versterken.
- Verantwoording af te leggen over de voortgang aan de staatssecretaris.

Gevolgen voor omgevingsdiensten

Omgevingsdiensten die niet aan de robuustheidscriteria voldoen, riskeren:

- Verplichte herstructurering of fusie met andere omgevingsdiensten.
- Ingrijpen van de staatssecretaris als er onvoldoende vooruitgang is.
- Beperking van hun bevoegdheden als zij niet zelfstandig robuust kunnen opereren.

Omgevingsdienst Achterhoek: eindrapportage 2026

ODA is sinds haar oprichting in 2013 een efficiënte organisatie die voldoet aan de meeste robuustheidscriteria. De uitzondering is het omzetcriterium, omdat ODA een relatief lage begroting heeft op basis van beschikbaar gestelde middelen vanuit de deelnemers ten opzichte van het aantal bedrijven binnen de regio Achterhoek. Dit heeft de ODA zoveel mogelijk opgelost door haar kostenbewuste werkwijze.

Belangrijkste constatering:

- ODA heeft meer dan 90% van haar medewerkers in vaste dienst, wat ruim voldoet aan de norm van 80%.
- De organisatie werkt informatiegestuurd, beschikt over een eigen Business Intelligence-strategie, drie BI-medewerkers en investeert in opleidingen.
- Innovaties zoals drones en AI waren al in gebruik voorafgaand aan het IBP, er is een meerjarige innovatiekalender vastgesteld met een bijbehorend innovatiebudget en innovatie wordt daarmee geïntensiveerd.
- ODA zet stevig in op de implementatie van nieuwe ontwikkelingen zoals KRW, ZZS, Stikstof, PFAS en energiecontroles.
- ODA hecht waarde aan haar regionale samenwerkingsmodel in de Achterhoek, waarbij korte lijnen met gemeenten, provincie en ketenpartners essentieel zijn.
- De begroting van de ODA stijgt in drie jaar tijd naar 18,1 miljoen.
- Het algemeen bestuur van de ODA heeft unaniem besloten te fuseren met OD Veluwe.

Doel plan van aanpak Omgevingsdienst Achterhoek

In eerste instantie richtte het plan van aanpak zich op het zelfstandig robuust worden van Omgevingsdienst Achterhoek. In de zomer 2025 heeft in opdracht van het algemeen bestuur de verkenning plaatsgevonden om ook de kansen van een fusie beter in beeld te brengen naast dit eerdere voornemen. Het algemeen bestuur heeft unaniem op 10 september 2025 op basis van het verkenningdocument de nieuwe koers bepaalt: een geleidelijke fusie met Omgevingsdienst Veluwe.

Pijler 1: Robuuste omgevingsdiensten en financiering

Omzetcriterium en percentage medewerkers in vaste dienst

- ODA voldoet reeds aan het minimale percentage van 80% medewerkers in dienst.
- ODA actualiseert haar begroting.
- ODA ontwikkelt de begroting door met als doel te investeren in kwaliteit en kwantiteit van de organisatie en medewerkers en om een gelijkwaardige fusiepartner te zijn voor Omgevingsdienst Veluwe.
- Op 17 december 2025 hebben de algemeen besturen van de ODA en OD Veluwe de intentieverklaring getekend.
- Beide omgevingsdiensten voeren in 2026 een nulmeting uit, gevolgd door een gezamenlijk implementatieplan ten behoeve van de fusie.

Kwaliteitscriteria

- Kwaliteitscriteria 2.3 zijn geïmplementeerd en blijven geborgd via interne audits.
- ODA heeft de kwaliteitscriteria 3.0 inmiddels geïmplementeerd en de opleidingen dit jaar ingepland om op alle deskundigheidsgebieden robuust te zijn.

Innovatiekalender en innovatiebudget

- ODA heeft een vastgestelde innovatiekalender en het innovatiebudget is opgenomen in de begroting 2026 e.v.
- AI-toepassingen, robotisering, drones en andere innovaties worden blijvend verder ontwikkeld en structureel ingebed in de werkwijze. Hiermee worden werkwijzen geprofessionaliseerd en versneld.

Weerstandsvermogen en algemene reserves

- De begrotingssystematiek is herzien en ODA voldoet reeds aan het vereiste weerstandsratio van ten minste 0,8%.
- De risicobeoordeling en het weerstandsvermogen worden jaarlijks geactualiseerd.

Informatiegestuurd werken, opleidingen en Business Intelligence

- ODA heeft een vastgestelde BI-strategie.
- Datawarehouse wordt eind 2026 volledig geïmplementeerd.
- ODA beschikt over een eigen BI-team bestaande uit 3 fte: Datamodellering & data-architectuur, Datavisualisatie & dashboardontwikkeling en Data-analyse & geavanceerde analyses.
- Het opleidingsbudget is verhoogd naar 3% van de loonsom en wordt ingezet op specialistische kennisdeling en op verhoging van de kwaliteit van medewerkers.

Congruentie in de regio

ODA benadrukt de samenhang binnen de Achterhoek en de nauwe samenwerking met gemeenten, provincie en ketenpartners. Bij de fusie met OD Veluwe is dat eveneens een congruente regio aangezien het werkgebied dan gelijk is aan dat van de Veiligheidsregio Noord- en Oost Gelderland.

Pijler 2: Bestuursrechtelijke en strafrechtelijke handhaving

- De capaciteit van BOA's is uitgebreid en de verplichte her- en bijscholing is geoptimaliseerd.
- Er is een nieuw PVTH uitvoeringsbeleid voorbereid die aan de gemeentes is voorgelegd ter vaststelling voor 1 april 2026. Het regionaal uitvoerings- en handhavingsbeleid is een belangrijk onderdeel van dit beleid en wordt tegelijkertijd vastgesteld.
- ODA heeft de Landelijke Handhavingsstrategie onder de Omgevingswet (LHSO) in hun werkwijze geïmplementeerd. De LHSO is ook onderdeel van het PVTH uitvoeringsbeleid.

Pijler 3: Informatievoorziening VTH

- ODA heeft een eigen Business Intelligence-strategie en deze sluit aan op het Gelders Datalab en Omgevingsdienst NL.
- Pilot voor data-uitwisseling met Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland en Waterschap Rijn en IJssel worden in 2026 verder doorontwikkeld.

Pijler 4: Kennisinfrastructuur

- ODA zet in op kennisdeling en samenwerking binnen het Gelders Stelsel en met de omgevingsdiensten van Overijssel.
- Het opleidingsprogramma voor milieuspecialisten en vergunningverleners wordt verder doorontwikkeld.
- ODA start in 2026 met een intern traineeship voor toezichthouders.
- ODA beschikt over een eigen kennismakelaar die direct in contact staat met de kennisregisseurs vanuit Omgevingsdienst NL.
- ODA draagt vanuit de rol van kennismakelaar bij aan het Uitvoeringsplatform Leefomgeving (UPLO).
- ODA levert ook op andere plekken kennis. Denk aan ZZS, KRW en de rol die onze directeur op zich heeft genomen als Waterambassadeur.

Pijler 5: Onafhankelijke uitvoering van toezicht en handhaving

- Mandaten en dienstverleningsovereenkomsten zijn geactualiseerd onder de Omgevingswet.
- De basis voor het vergunningen- en handhavingsuitvoeringsprogramma is vastgelegd in het eerder genoemde PVTH uitvoeringsbeleid.

Pijler 6: Monitoring kwaliteit milieutoezicht

- ODA is eind 2024 door Omgevingsdienst NL gevisiteerd als onderdeel van de landelijke kwaliteitsborging.
- Periodieke visitaties worden elke vier jaar uitgevoerd.

Eindrapportage

Vanuit het ministerie van IenW wordt vooral de focus gelegd op de robuustheidscriteria en daarbij is het oordeel dat Omgevingsdienst Achterhoek de juiste stappen zet, zeker wat betreft de intentieverklaring met Omgevingsdienst Veluwe en het actualiseren en doorontwikkelen van een toekomstbestendige capaciteit in de begroting. Al deze stappen zorgen ervoor dat de ODA per 1 april 2026 voor een overgroot deel voldoet aan de robuustheidscriteria. De ODA is alleen nog niet robuust waar het gaat om het omzetcriterium. Hierin zijn al wel belangrijke stappen gezet en naast de fusie met Omgevingsdienst Veluwe stijgt de begroting van de ODA in drie jaar tijd naar 18,1 miljoen.

Intentieverklaring: fusie met Omgevingsdienst Veluwe

Op 10 september 2025 heeft het algemeen bestuur op grond van het verkenningsdocument de koers vastgesteld tot een geleidelijke fusie met Omgevingsdienst Veluwe, waarbij als eerste stap de bedrijfsvoering wordt geïntegreerd.

De directeur van Omgevingsdienst Achterhoek heeft daaropvolgend in twee sessies alle gemeenteraden, gemeentesecretarissen en portefeuillehouders individueel betrokken bij dit proces.

Op 17 december 2025 hebben de algemeen besturen van Omgevingsdienst Achterhoek en Omgevingsdienst Veluwe gezamenlijk de intentie vastgelegd in de intentieverklaring.

Op dit moment zijn ODA en OD Veluwe met elkaar in gesprek om het proces dat moet leiden tot een fusie op te zetten. Daarnaast wordt gestart met het doen van een nulmeting en het opstellen van een implementatieplan.

Voorstel aan het Algemeen bestuur

Datum voorstel:	8 januari 2026
Datum DB-vergadering:	21 januari 2026
Datum AB-vergadering:	23 februari 2026
Behandeld door:	R. Reinders
Manager ODA:	R. Reinders

Onderwerp: Vast laten stellen van het PVTH-uitvoeringsbeleid

Voorstel:

Uw bestuur wordt voorgesteld:

- kennis te nemen van het PVTH-beleid;
- het PVTH-beleid voor te leggen aan alle colleges om voor 1 april 2026 (deadline vanuit het Rijk voor aantonen robuustheid) vast te laten stellen.

Bijlage(n) PVTH-uitvoeringsbeleid ODA

Samenvatting:

De ODA heeft in 2024 samen met de Achterhoekse gemeenten een PVTH-uitvoeringsbeleid opgesteld. Dit beleid bevat een omgevingsscan per milieuthema met daarin doelen en ambities, mogelijke beschikbare instrumenten en strategieën over hoe en wanneer deze instrumenten ingezet kunnen worden en een risicoanalyse die ook de benodigde capaciteit voor de werkzaamheden bepaalt. Echter de risicoanalyse en de benodigde capaciteitsuitbreiding en dus kosten als gevolg hiervan zijn redenen dat dit beleid in de wachtstand is gezet. Omdat het niet is vastgesteld voldoen de gemeenten nu niet aan het Omgevingsbesluit en de robuustheidscriteria op het gebied van de kwaliteitscriteria 3.0. Een oplossing om toch te voldoen is om de risicoanalyse los te koppelen van het PVTH-uitvoeringsbeleid en de risicoanalyse later in samenwerking met de OD Veluwe op te pakken. In het PVTH-uitvoeringsbeleid wordt dan aangegeven dat de risicoanalyse zo snel mogelijk en in ieder geval nog voor de formele fusie wordt vastgesteld. Hierdoor kan het PVTH-uitvoeringsbeleid op dit moment wel vastgesteld worden. Daarmee voldoen we op 1 april 2026 aan een groot aantal eisen van de Kwaliteitscriteria zonder dat dit financiële gevolgen heeft. Dit zal ervoor zorgen dat we een positievere beoordeling krijgen van het ministerie.

Inleiding/aanleiding

De ODA heeft in 2024 samen met de gemeenten in concept een PVTH-uitvoeringsbeleid (PVTH staat voor Preventie, Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving) opgesteld en zowel ambtelijk als bestuurlijk besproken. Dit beleid bevat enerzijds een omgevingsscan per milieuthema met daarin doelen en ambities, mogelijke beschikbare instrumenten en strategieën over hoe en wanneer deze instrumenten ingezet kunnen worden en anderzijds een risicoanalyse die ook de benodigde capaciteit voor de werkzaamheden bepaalt. Echter de risicoanalyse en de benodigde capaciteitsuitbreiding en dus kosten als gevolg hiervan zijn de redenen dat dit beleid in de wachtstand is gezet. Gelet op de financiële situatie van de gemeenten en de mogelijke toekomstige fusie is besloten om de risicoanalyse pas mee te nemen in de komende ontwikkelingen samen met de OD Veluwe. Echter met het in de wachtstand zetten van de risicoanalyse is ook het volledige PVTH-uitvoerings- en handhavingstrategie op het gebied van de VTH-milieutaken is. Dit is een verplichting vanuit de artikelen 13.5 t/m 13.7 van het Omgevingsbesluit. Alle gemeenten zijn daar vorig jaar door de toezichthouder van het Interbestuurlijke toezicht (IBT) vanuit de provincie op gewezen. Daarnaast moeten alle omgevingsdiensten voldoen aan de landelijke robuustheidscriteria waarin onder andere staat dat voldaan moet worden aan de kwaliteitscriteria 3.0. In de procescriteria van de kwaliteitscriteria 3.0 staat ook dat voldaan

moet worden aan de eerder genoemde artikelen uit het Omgevingsbesluit, maar hebben daarop ook aanvullende eisen die ook meegenomen zijn in het PVTH-uitvoeringsbeleid.

Beoogd effect

Met het vaststellen van het gewijzigde PVTH-uitvoeringsbeleid voldoen de gemeentes op het gebied van de VTH-milieutaken zowel aan artikelen 13.5 t/m 13.7 van het Omgevingsbesluit als aan een groot gedeelte van de vereiste procescriteria binnen de kwaliteitscriteria 3.0. Dat gaat dan over het hebben van een strategie vergunningverlening, nalevingsstrategie (interventiestrategie), toezichtstrategie, sanctiestrategie en gedoogstrategie.

Daarnaast geeft dit beleid richting aan de wijze waarop de ODA zijn werk moet uitoefenen. Hierdoor kunnen wij niet alleen duidelijker sturen op onze werkzaamheden maar ook zorgen voor een betere kwaliteit van het werk.

Argumenten

Voldoen aan de wetgeving

Met het vaststellen van het PVTH-beleid voldoen de gemeenten aan de wetgeving. Dit kunnen ze dan ook aantonen aan de toezichthouder IBT van de provincie

Voldoen aan de procescriteria in de kwaliteitscriteria 3.0

Hiermee wordt ervoor gezorgd dat aan een groot deel van de procescriteria voldaan gaat worden.

Uniforme werkwijze binnen het ODA-gebied

In het PVTH-uitvoeringsbeleid staan duidelijke richtlijnen over hoe we binnen de ODA aan het werk zijn en dat zorgt voor nog meer uniformiteit en kwaliteit van het werk. In het beleid staat bijvoorbeeld per functie wat ze wat betreft complexiteit van het werk wel en niet mogen oppakken en ook hoe we vergunnen, toezicht houden en waar nodig handhaven.

Mogelijkheid tot outcome gericht werken en monitoren

In het PVTH-uitvoeringsbeleid worden per milieuaspect de ambities en doelen weergegeven. Voor deze doelen en ambities kunnen kritische prestatie indicatoren (KPI's) worden opgesteld, waarmee gemonitord kan worden of de gedane werkzaamheden leiden tot de realisatie van deze doelen en ambities.

Goed afgestemde risicoanalyse met de OD Veluwe

Bij een fusie zal er binnen de gefuseerde omgevingsdienst gewerkt moeten worden met één goed afgestemde risicoanalyse. Dit zorgt voor een uniforme werkwijze. In het PVTH-uitvoeringsbeleid wordt ook aangegeven dat deze risicoanalyse zo snel mogelijk en in ieder geval nog voor de formele fusie moet worden vastgesteld. Door de risicoanalyse er nu uit te halen is deze afstemming de komende tijd mogelijk en zullen er niet op voorhand al keuzes op capaciteit gemaakt worden die later teruggedraaid moeten worden. Hiermee kunnen we ook efficiencyvoordelen behalen. Dit betekent overigens niet dat we nu los van de risicoanalyse geen extra capaciteit zouden moeten hebben voor het werk wat we nu al te weinig doen.

Aanbevelingen Visitatierapport 2024

De visitatiecommissie heeft in haar aanbeveling aandacht gevraagd voor het niet vastgestelde beleid en de niet vastgestelde risicoanalyse.¹

¹ <https://www.omgevingsdienst.nl/wp-content/uploads/2025/05/Plan-van-aanpak-aanbevelingen-visitatierapport-Omgevingsdienst-Achterhoek.pdf>

Juridisch kader

- Artikelen 13.5 t/m 13.7 van het Omgevingsbesluit
- Procrescriteria in de kwaliteitscriteria 3.0
- Landelijke robuustheidscriteria

Kanttekeningen/risicoparagraaf

- De kans is aanwezig dat 1 of meerdere gemeenten het PVTH-uitvoeringsbeleid niet willen vaststellen. Echter dan zal er bij deze gemeenten weer druk vanuit het IBT en het Rijk uitgeoefend worden vanwege het niet voldoen aan de wetgeving en de robuustheidscriteria. Verder is met de risicoanalyse het grootste knelpunt van het PVTH-uitvoeringsbeleid eruit gehaald. Toen waren er behalve de uitkomsten van de risicoanalyse namelijk geen verdere bezwaren tegen het voorgestelde beleid.
- De gemaakte risicoanalyse is een risicogerichte aanpak van milieutaken binnen de ODA en heeft daarbij nieuwe ontwikkelingen zoals de Omgevingswet, de aandacht voor energiebesparing, zeer zorgwekkende stoffen, circulaire economie en de Kaderrichtlijn Water (KRW) meegenomen. We vallen nu terug op de risicoanalyse uit 2017 en lopen dus al enkele jaren behoorlijk achter de feiten aan en nagenoeg alles is complexer geworden in vergelijking met 10 jaar geleden. Daarom wordt in het PVTH-uitvoeringsbeleid ook aangegeven dat deze geactualiseerde risicoanalyse zo snel mogelijk en in ieder geval nog voor de fusie moet worden vastgesteld.

Financiële aspecten

Er zijn geen directe financiële gevolgen. Deze zullen mogelijk pas volgen bij het vaststellen van een toekomstige nieuwe risicoanalyse.

Communicatie/procedure

- Het dagelijks bestuur legt het gewijzigde PVTH-uitvoeringsbeleid ter bespreking voor aan het partneroverleg en het algemeen bestuur;
- Daarna wordt het voorgelegd aan alle colleges om vast te stellen;
- Na vaststelling door de gemeenten worden alle medewerkers geïnformeerd over het PVTH-uitvoeringsbeleid en krijgen ze instructies/training waar nodig.

Vaststelling

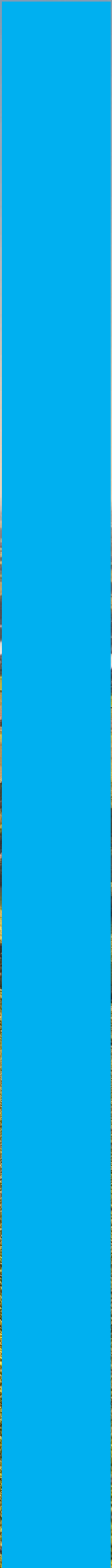
Het algemeen bestuur wordt voorgesteld:

- kennis te nemen van het PVTH-beleid;
- het PVTH-beleid voor te leggen aan alle colleges om voor 1 april 2026 (deadline vanuit het Rijk voor aantonen robuustheid) vast te laten stellen.

PVTH-uitvoeringsbeleid

CONCEPT V1.0

Een risicogericht beleid voor milieutaken binnen de Omgevingsdienst Achterhoek

Inhoud

1	Inleiding.....	3	4	Instrumentarium	15
1.1	Aanleiding	3	4.1	Preventie	15
1.2	Doel	3	4.2	Vergunningverlening	16
1.3	Grondslag.....	3	4.3	Toezicht	16
2	Omgevingsscan	5	4.4	Handhaving.....	17
2.1	Algemeen	5	5	Strategieën	19
2.2	Bodem.....	5	5.1	Preventiestrategie	19
2.3	Geluid	6	5.2	Vergunningsstrategie	20
2.4	Lucht.....	6	5.3	Toezichtstrategie	20
2.5	Water	7	5.4	Handhavingsstrategie.....	21
2.6	Geur	7	5.5	Gedoogstrategie	22
2.7	Energie en grondstoffen	8	6	Kwaliteitsborging.....	23
2.8	Afval(stoffen)	8	7	Monitoring.....	24
2.9	Zeer Zorgwekkende Stoffen.....	9	7.1	Monitoring.....	24
2.10	Veiligheid.....	9	7.2	Verantwoording.....	27
2.11	Verkeer en Mobiliteit.....	9	7.3	Evaluatie	28
2.12	Natuur, Biodiversiteit.....	9			
3	Kaders risicoanalyse.....	11			
3.1	Milieubelastende activiteiten en het bruto-effect	11			
3.2	Reducerende maatregelen en Netto-effect.....	12			
3.3	Naleefgedrag.....	12			
3.4	Personeel	12			

1 Inleiding

De Omgevingsdienst Achterhoek (ODA) richt zich onder andere op de realisatie van de doelen binnen de fysieke leefomgeving zoals deze door onze partnergemeenten gezamenlijk zijn geformuleerd. Zorgen voor een goede naleving van wet- en regelgeving gerelateerd aan de fysieke leefomgeving hoort daar onlosmakelijk bij. De ODA doet dit door zorgvuldige, duidelijke, betrouwbare en transparante inzet van haar instrumenten: preventie, vergunningverlening, toezicht en handhaving (PVTH).

1.1 Aanleiding

In 2017 is de ODA gestart met een risicogerichte aanpak van milieutaken. Hierbij is gezamenlijk met de partnergemeenten een risicoanalyse opgesteld. Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet op 1 januari 2024 heeft de ODA besloten om een nieuw PVTH-uitvoeringsbeleid te maken en om de huidige risicoanalyse door te ontwikkelen en in overeenstemming te brengen met de uitgangspunten van de Omgevingswet. Echter door de komst van de landelijke robuustheidscriteria en als gevolg daarvan de intentieverklaring voor een toekomstige fusie door de Algemene Besturen van de ODA en de Omgevingsdienst de Veluwe op 17 december 2025 is besloten om het PVTH-uitvoeringsbeleid eerst vast te stellen en daarna de risicoanalyse samen met de Omgevingsdienst de Veluwe te actualiseren. Dit zal op een zo kort mogelijke termijn opgepakt moeten worden en dient in ieder geval nog voor de fusie vastgesteld te zijn. Wel staan in dit uitvoeringsbeleid kaders voor de toekomstige risicoanalyse.

De ODA wil haar instrumenten daar inzetten waar de bijdrage die geleverd wordt aan de doelen die zijn gesteld, het hoogst is. Om dit te bewerkstelligen is inzicht nodig in de problemen en de opgaven die er liggen en de ambitie en doelen die daarbij horen.

Om te bepalen welke problemen er spelen en aan welke doelen een bijdrage moet worden geleverd, dient een omgevingsscan (zie hoofdstuk 2) te worden uitgevoerd. Om te beoordelen welke activiteiten daar het meeste effect op hebben wordt de toekomstige risicoanalyse gebruikt.

1.2 Doel

Het doel van dit document is tweeledig. Ten eerste een kader bieden waarin is uitgewerkt welke PVTH-instrumenten de ODA kan inzetten om de effecten van activiteiten in de fysieke leefomgeving te reduceren en daarmee een bijdrage te leveren aan de verschillende doelen zoals deze door de partners van de ODA zijn vastgesteld.

Ten tweede is uitgewerkt hoe de bijdrage aan het bereiken van de verschillende doelen gemonitord wordt en dit vervolgens periodiek te rapporteren aan de partners. Dit gebeurt aan de hand van de ambities en doelen. De sturing en verantwoording was gericht op output (aantallen en financiën). De in dit document beschreven methodiek maakt het mogelijk om daarop aanvullend outcome (resultaat) gericht te (gaan) werken.

1.3 Grondslag

Dit beleid is een kapstok voor de komende jaren. Met het inwerkingtreden van de Omgevingswet is de wettelijke grondslag gewijzigd. Hieronder is weergegeven welke grondslagen zijn opgenomen in de Omgevingswet en welke in het Omgevingsbesluit.

Omgevingswet

In hoofdstuk 18 van de Omgevingswet staan de criteria voor afstemming en coördinatie voor een doelmatige handhaving. De gemeentes zijn verplicht zorg te dragen voor de kwaliteit van uitvoering van de VTH-taken. Daarnaast worden de gemeentes verplicht periodiek hun VTH-beleid te evalueren. Ten slotte zijn er criteria opgenomen voor het basistakenpakket van Omgevingsdiensten.

Omgevingsbesluit

De procescriteria voor de VTH-taken zijn uitgewerkt in hoofdstuk 13 van het Omgevingsbesluit. Ten opzichte van de oude criteria is de meest opvallende wijziging dat de criteria voor monitoring zijn komen te vervallen. Volgens art. 13.5 van het Omgevingsbesluit moeten de bestuursorganen van een Omgevingsdienst gezamenlijk komen tot een uniforme uitvoerings- en handhavingsstrategie.

2 Omgevingsscan

In de Omgevingsscan is per milieuthema geïnventariseerd welke ontwikkelingen er spelen, welke problemen en aandachtsgebieden er zijn en welke activiteiten hieraan ten grondslag liggen.

Vervolgens zijn ambities geformuleerd op basis van de resultaten uit de omgevingsscan én interactieve sessies met afgevaardigden van de partnergemeenten. Deze ambities zijn geadopteerd door de ODA en vervolgens vertaald naar doelen.

De doelen die van toepassing zijn op de PVTH-taken die door de ODA worden uitgevoerd zijn hieronder opgenomen, waarbij de constatering, ambities en doelen per thema zijn weergegeven. Het is met nadruk geen toetsingskader voor vergunningverlening of toezicht/handhaving. Het wordt gebruikt om de effectiviteit te bepalen en daarop te (kunnen) verantwoorden en sturen (zie Hoofdstuk 7 [Monitoring](#)).

2.1 Algemeen

Met de komst van de Omgevingswet komen alle onderwerpen uit de fysieke leefomgeving samen. Thema's als bodem, veiligheid, geluid, natuur, en water maken integraal deel uit van visies en beleid.

Ambitie

Met de komst van de Omgevingswet wordt een balans tussen een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit nagestreefd. Met de ambitie om dit vervolgens in stand te houden. Daarnaast is het streven om de fysieke leefomgeving doelmatig te beheren, te gebruiken en te ontwikkelen om er maatschappelijke behoeften mee te vervullen. Voor het bereiken van die balans op lokale

schaal, krijgen de verschillende overheden meer afwegingsruimte. Er zijn minder regels en er is meer ruimte voor initiatieven.

Doelen

Vanuit de ODA wordt invulling gegeven aan deze ambities door een bijdrage te leveren aan de volgende doelen¹:

- (1) Het beschermen van de veiligheid en de gezondheid van de mens en zijn omgevingskwaliteit.
- (2) Het streven om de fysieke leefomgeving doelmatig te beheren, te gebruiken en te ontwikkelen om er maatschappelijke behoeften mee te vervullen.

2.2 Bodem

Artikel 1.2 van de Omgevingswet benoemt de bodem als onderdeel van de fysieke leefomgeving. Deze paragraaf richt zich op de eisen aan de bodemkwaliteit die onder de Omgevingswet gesteld worden. Daarbij wordt opgemerkt dat de Omgevingswet voor het thema bodem uitgaat van regels voor activiteiten. Als gevolg van de komst van de Omgevingswet vervallen de begrippen inrichting en de gevalsdefinitie. Zij worden onder andere vervangen door informatie- en meldingsplichten als waarden voor bepaalde stoffen in de bodem een interventiewaarde overschrijden.

In de huidige maatschappij heeft de bodem en ondergrond een veranderende functie. Door de jaren heen zijn woongebieden, bedrijventerreinen en buitengebieden ontstaan.

Afgelopen jaren vormen de bodem en het grondwater steeds meer de basis voor duurzame bodemenergie en oprukkende bebouwing. Stedelijke

¹ Ministerie van Infrastructuur en Milieu, *Omgevingswet in het kort, doelen van de omgevingswet*, p. 2.

gebieden zijn al rijkelijk gevuld, bij elk bouwplan worden er weer nieuwe kabels en leidingen aangelegd.

Kijkend naar de toekomst zijn er enkele belangrijkere pijlers die ook als bodembeheer in de nieuwe Omgevingswet zijn verankerd.

- ☑️ Zorgplicht: het voorkomen van nieuwe bodemverontreinigingen;
- ☑️ Het beheren van oude bodemverontreinigingen
- ☑️ Kaderstelling: Het functiegericht toekennen van deelgebieden of zones

Ambitie

Het bodembeleid is van oudsher gericht op het beschermen enerzijds en het benutten anderzijds van de kwaliteiten van de bodem. Dit blijft ook zo onder de Omgevingswet. Het nieuwe bodembeleid rust op drie pijlers:

- ☑️ Preventie: het voorkomen van nieuwe verontreiniging of aantasting van de bodem.
- ☑️ Toedeling van functies: de bodemkwaliteit als onderdeel van de afweging van alle aspecten van de fysieke leefomgeving.
- ☑️ Beheer historische verontreinigingen: het duurzaam en doelmatig omgaan met historische verontreinigingen.

Doelen

Bovenstaand in acht genomen wordt vanuit de ODA invulling gegeven aan deze pijlers door een bijdrage te leveren aan de volgende doelen:

- (1) Verminderen en voorkomen bodemverontreiniging
- (2) Streven naar een milieuhygiënische bodemkwaliteit overeenkomstig de gebruiksfunctie.
- (3) De bodem is gezond en wordt duurzaam beheerd²

² Richter and Markewitz (2001), Een gezonde bodem onder een duurzame samenleving, in opdracht van RIVM.

2.3 Geluid

Geluidoverlast kan nadelige effecten hebben voor de gezondheid. Omdat het bereiken en in stand houden van een gezonde en veilige fysieke leefomgeving een belangrijk doel van de Omgevingswet is, kan het noodzakelijk zijn om in een omgevingsplan regels aan de maximale geluidbelasting te stellen. Deze regels zijn gericht op de bescherming van geluidgevoelige objecten tegen een teveel aan geluidbelasting als gevolg van bedrijfsactiviteiten en het weg-, trein- en vliegverkeer. Geluid is een onderdeel van de omgevingskwaliteit en het te voeren integrale beleid voor de fysieke leefomgeving. Informatie uit o.a. geluidbelastingkaarten is daarbij bruikbaar.

Ambitie

De doelen van de regels over het beheersen van geluid zijn: het voorkomen van onbeheerste groei van geluidbelasting op geluidgevoelige objecten, het verlagen van bestaande hoge geluidbelastingen op geluidgevoelige objecten en het bevorderen van aanpak aan de bron (bronbeleid).

Doelen

Bovenstaand in acht genomen wordt vanuit de ODA invulling gegeven door een bijdrage te leveren aan de volgende doelen:

- (1) Voorkomen van geluidoverlast door activiteiten.
- (2) Saneren van hoge geluidbelastingen op geluidgevoelige objecten.
- (3) Bevorderen van bronbeleid.

2.4 Lucht

De luchtkwaliteit is belangrijk voor de menselijke gezondheid en de kwaliteit van het milieu als geheel. Stoffen die een negatief effect op de

luchtkwaliteit kunnen hebben zijn afkomstig van tal van milieubelastende activiteiten die in hoofdzaak onder te verdelen zijn in productieactiviteiten en verkeersbewegingen. Een slechte luchtkwaliteit heeft voor iedereen gevolgen, maar kan, in het bijzonder bij gevoelige groepen (ouderen, kinderen en personen met een zwakke gezondheid) direct negatieve gezondheidseffecten hebben.

Ambities

De ambitie is gericht op het verbeteren van de luchtkwaliteit en waar mogelijk uitvoering te geven aan programma's zoals het Schone lucht akkoord en het Klimaatplan 2020 voor de gemeenten die zich hieraan geconformeerd hebben.

Doelen

Bovenstaand in acht genomen wordt vanuit de ODA invulling gegeven aan aanpak van de problemen door een bijdrage te leveren aan de volgende doelen:

- (1) Permanent verbeteren van de luchtkwaliteit door het streven naar de WHO-norm met als uitgangspunt een verwaarloosbaar risico.³
- (2) Realiseren CO₂-reductie in de industrie van 59% t.o.v. 1990.

2.5 Water

In het kader van klimaatverandering wordt het een uitdaging om water vast te houden, slim te gebruiken en daarmee landschappelijke en ecologische kwaliteiten te versterken. Hiervoor zijn waterbergingsgebieden van belang.

³ Onderdeel van het "Schone lucht akkoord", dus geldt alleen voor de gemeenten die zich hieraan geconformeerd hebben (zie: <https://www.schoneluchtakkoord.nl/>) Deelnemers in de regio Achterhoek zijn de provincie, gemeente Aalten en Zutphen.

Ook in de gebouwde omgeving krijgt men te maken met de impact van klimaatverandering. Doordat buien heviger worden en langer duren, wordt het bestaande rioolstelsel steeds zwaarder op de proef gesteld. Hierdoor neemt de kans op wateroverlast toe.

Ambities

Water is een essentieel onderdeel van onze leefomgeving. Belangrijke opgaven zijn het voorkomen en beperken van wateroverlast, waterschaarste en het beschermen en verbeteren van de waterkwaliteit.

Doelen

Bovenstaand in acht genomen wordt vanuit de ODA invulling gegeven aan de aanpak van de problemen door een bijdrage te leveren aan de volgende doelen:

- (1) Verbeteren waterkwaliteit door het reguleren van indirecte lozingen.
- (2) Voorkomen dan wel verminderen van het lozen van water met daarin ongewenste stoffen, zoals zeer zorgwekkende stoffen.
- (3) Het voorkomen van de lozing van schoon hemelwater op de vuilwaterriolering.
- (4) Water hergebruiken en terugwinnen van grondstoffen uit water.

2.6 Geur

Geur kan hinder veroorzaken en de gezondheid schaden. Maar ook geur veroorzakende bedrijfs- of hobbyactiviteiten hebben een plek in de leefomgeving nodig. Een van de belangrijkste uitgangspunten van de Omgevingswet is een goede balans tussen het beschermen en het benutten van de fysieke leefomgeving.

Ambities

De ambitie is om hinder door geur zoveel mogelijk te voorkomen dan wel te beperken. Tegelijk kan door cumulatie van verschillende geur veroorzakende activiteiten ontwikkeling dan wel de fysieke leefomgeving zelf onder druk staan. Om ontwikkelingen mogelijk te houden en hinder te voorkomen wordt niet alleen gekeken naar emissiewaarden maar ook naar cumulatie.

Doelen

Vanuit de ODA wordt invulling gegeven aan deze ambities door een bijdrage te leveren aan de volgende doelen:

- (1) Zorgdragen dat de cumulatieve geureffecten geen significant effect hebben.
- (2) Geurhinder is aanvaardbaar binnen de functies zoals opgenomen in het omgevingsplan

2.7 Energie en grondstoffen

Energietransitie betekent dat we onze energie steeds meer halen uit hernieuwbare bronnen, zoals zonne- en windenergie. En dat we het gebruik van fossiele brandstoffen verminderen om de uitstoot van broeikasgassen tegen te gaan.

Zonder grondstoffentransitie komen de klimaatdoelen in de knel. We zullen radicaal efficiënter moeten omgaan met grondstoffen, materialen en producten. Hergebruik, reparatie en recycling van producten en materialen worden deel van het dagelijks leven.

⁴ O.a. warmte- koude-opslag

Ambities

De ambitie van de energietransitie is minder opwarming van de aarde. De grondstoffentransitie richt zich op een 100% circulaire economie in 2050, ten gunste van klimaat, biodiversiteit en de leefomgeving.

Doelen

Vanuit de ODA wordt invulling gegeven aan deze ambities door een bijdrage te leveren aan de volgende doelen:

- (1) Het vermogen uit andere hernieuwbare energiebronnen dan wind en zon⁴, bedraagt tenminste 100 MW
- (2) Een doelmatig gebruik van energie en grondstoffen;
- (3) Zorgdragen dat het netto energieverbruik van activiteiten verminderd.

2.8 Afval(stoffen)

Afvalbeleid begint met preventie: voorkomen dat afval ontstaat. En de hoeveelheid afval zoveel mogelijk beperken. Een doelmatige organisatie van het beheer van afvalstoffen is nodig voor de bescherming van de leefomgeving tegen verontreinigingen door afvalstoffen.

Ambities

De overheid werkt samen met het bedrijfsleven aan een circulaire economie voor de toekomst. In deze circulaire economie bestaat geen afval

Doelen

Vanuit de ODA wordt invulling gegeven aan deze ambities door een bijdrage te leveren aan de volgende doelen:

- (1) Beperken van het ontstaan van afval en van het gebruik van primaire grondstoffen (50% circulair).

- (2) Het deugdelijk scheiden van gevaarlijk en overig afval in de voorgeschreven fracties.
- (3) Zorgdragen dat de voorkeursvolgorde wordt aangehouden voor het omgaan met afvalstoffen.

2.9 Zeer Zorgwekkende Stoffen

Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS) zijn de gevaarlijkste stoffen voor mens en milieu. Het streven is om ZZS uit de leefomgeving te weren. De Omgevingswet en onderliggende besluiten stellen daarom regels aan ZZS die kunnen vrijkomen bij bedrijfsmatige activiteiten.

Ambities

De ambitie is gericht op continue vermindering van de emissie van Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS).

Doelen

Vanuit de ODA wordt invulling gegeven aan deze ambities door een bijdrage te leveren aan de volgende doelen:

- (1) Bij de aanpak van ZZS wordt ingezet op aanpak aan de bron.
- (2) Minimaal iedere 5 jaar worden bedrijven met een ZZS-emissie beoordeeld op continu verbeteren.

2.10 Veiligheid

Externe veiligheid gaat over de risico's voor mens en milieu bij gebruik, opslag en vervoer van gevaarlijke stoffen, zoals hogedruk aardgasleidingen, ammoniak koelinstallaties of lpg. Het gaat om de relatie tussen de risicovolle activiteit en haar omgeving. De doelen van de Omgevingswet zijn het beschermen en benutten van de fysieke leefomgeving.

Ambities

De ambitie is gericht op het voorkomen van een brand, ramp of crisis en de gevolgen ervan beperken.

Doelen

Vanuit de ODA wordt invulling gegeven aan deze ambities door een bijdrage te leveren aan de volgende doelen:

- (1) Het vinden van een balans tussen economische activiteiten met gevaarlijke stoffen en de inrichting van de omgeving.
- (2) Bevorderen van een veilige bedrijfsvoering en daarmee het voorkomen en/of beperken van ongevallen en de mogelijke gevolgen daarvan binnen en buiten de begrenzing van de activiteit.

2.11 Verkeer en Mobiliteit

Bij mobiliteit en ruimtelijke planvorming hebben we het over vervoer met de auto, het openbaar vervoer, de fiets et cetera. Mobiliteit levert steeds meer problemen door het effect op de omgeving.

De ODA richt zich op bedrijfsmatige activiteiten en de transportbewegingen hieraan gerelateerd.

Ambities

We willen bevorderen dat mensen zich zoveel mogelijk fysiek actief verplaatsen, zowel recreatief als naar en van school en werk. We sturen op schoon vervoer.

Doelen

Vanuit de ODA wordt invulling gegeven aan deze ambities door een bijdrage te leveren aan het volgende doel:

- (1) Bedrijven hebben een veilig, robuust, en duurzaam mobiliteitssysteem

2.12 Natuur, Biodiversiteit

Er zijn gebieden in Nederland die voor flora en fauna van groot belang zijn. Dit zijn de Natura 2000-gebieden, Natuurnetwerk Nederland-gebieden en andere bijzondere natuurgebieden en landschappen.

Door een groot aantal activiteiten en invloeden staat het voortbestaan van veel soorten(biodiversiteit) binnen maar ook buiten deze gebieden onder druk.

Ambities

Vanuit het belang van natuur als onderdeel van de fysieke leefomgeving wordt het welzijn van de mens geborgd, de natuurkwaliteiten beschermt en waar nodig uitgebreid.

Doelen

Vanuit de ODA wordt invulling gegeven aan deze ambities door een bijdrage te leveren aan de volgende doelen:

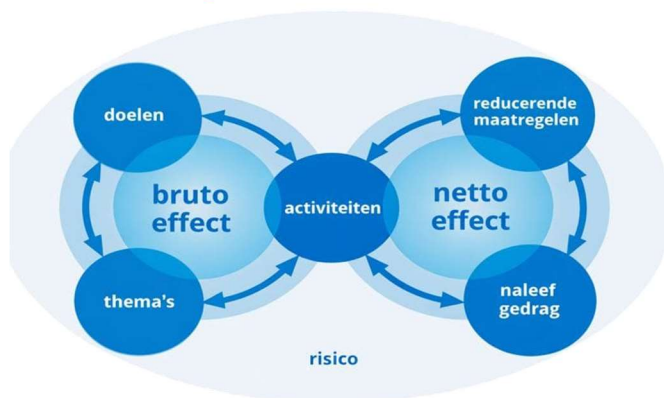
- (1) Het waarborgen van biodiversiteit bij depositie op natuurlandschappelijke gebieden.
- (2) Het beschermen van plant- en diersoorten en gebieden.

3 Kaders risicoanalyse

Om een gezond (leef)klimaat te bieden heeft de ODA en haar partnergemeenten op basis van een omgevingscan ambities en doelen geformuleerd (zie hoofdstuk 2). De geformuleerde doelen zijn onderverdeeld naar thema's waaruit de fysieke leefomgeving is opgebouwd (zie bijlage 2). Hierbij is aangesloten op de Omgevingswet. Milieubelastende activiteiten⁵ (Mba) die worden uitgevoerd hebben een (bruto) effect op de fysieke leefomgeving. Dit effect is per thema ingeschat.

De ODA heeft als taak en verantwoordelijkheid om het (bruto)effect van milieubelastende activiteiten op de fysieke leefomgeving te beperken. Dit bruto-effect wordt gereduceerd door middel van inzet van reducerende maatregelen (voorschriften). Wanneer deze voorschriften worden nageleefd treedt een netto-effect op. De mate waarin het netto-effect optreedt wordt bepaald door de mate waarin deze voorschriften worden nageleefd.

Figuur 1: schematische weergave risicomodel

⁵ Een activiteit die nadelige gevolgen voor het milieu kan veroorzaken, niet zijnde een lozingsactiviteit op een oppervlaktewaterlichaam of een lozingsactiviteit op een zuiveringstechnisch werk of een wateronttrekingsactiviteit.

Omdat de ODA niet voldoende middelen en capaciteit heeft om overal op toe te zien moeten keuzes worden gemaakt. Ons uitgangspunt is om de capaciteit en middelen in te zetten waar de effecten het grootst zijn en/of de naleving het slechtst en de bijdrage aan de doelen het grootst. In figuur 1 is bovengenoemd model schematisch weergegeven. Onderstaand zijn de verschillende onderdelen van deze risicomodule toegelicht.

3.1 Milieubelastende activiteiten en het bruto-effect

Een Mba vindt plaats vanuit een locatie en heeft een invloed op de fysieke leefomgeving. De wetgever heeft deze Mba vastgelegd in de Omgevingswet en met de daarbij behorende besluiten en verordeningen. Een groot deel van deze activiteiten zijn benoemd in het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal).

Mba

De taken die de gemeenten hebben binnen de fysieke leefomgeving kunnen worden onderverdeeld naar thuishaken (taken die de gemeenten zelf uitvoeren) en basistaken plus. Dit model heeft alleen betrekking op de basistaken plus. Het model kan ook worden gebruikt voor de thuishaken.

Het uitvoeren van een Mba heeft een effect op de fysieke leefomgeving, en draagt daarmee in enige mate (positief of negatief) bij aan een probleem of ambitie/doel. Om te bepalen waar de middelen moeten worden ingezet, dient inzichtelijk te worden gemaakt wat het bruto-effect is van een activiteit.

3.2 Reducerende maatregelen en Netto-effect

Om het effect van een activiteit te reduceren heeft de wetgever voorschriften opgesteld. Deze voorschriften kunnen algemeen zijn, activiteit specifiek en zelfs gebonden aan een initiatiefnemer of locatie. Algemene en activiteit specifieke voorschriften zijn onder andere opgenomen in verschillende besluiten waaronder het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal). Locatie-gebonden voorschriften zijn onder andere opgenomen in de verschillende plannen (omgeving/bestemming) en in vergunningen die zijn verleend. Het reducerend netto-effect is dan het effect van een maatregel op het bruto-effect van een activiteit.

3.3 Naleefgedrag

Bij iedere controle wordt geregistreerd wat het naleefgedrag is van de initiatiefnemer (diegene die verantwoordelijk is voor het uitvoeren van de activiteit). Voor de inschatting van de naleving geldt de interventiematrix van de Landelijke Handhavingstrategie Omgevingsrecht (LHSO). Hierin wordt onderscheid gemaakt in 4 niveaus van naleefgedrag.

Goedwillend: de overtreder is proactief, is geneigd om de regels te volgen en/of de overtreding en het gevolg is van onbedoeld handelen;

Moet kunnen: de overtreder is passief of reactief, heeft een houding van 'moet kunnen' en/of de bevinding en de gevolgen van zijn handelen laten hem koud;

Calculerend: de overtreder wist of moest weten wat de gevolgen van de bevinding zouden zijn en neemt die op de koop toe, overtreder gaat alleen tot normconform gedrag over indien de toezichthouder daar uitdrukkelijk op wijst (of daarvoor een sanctie laat opleggen of oplegt), de overtreder neemt bewust risico('s) op overtreding;

Crimineel: de overtreder overtreedt bewust en structureel de regels, belemmert bewust de controle, ontplooit of maakt deel uit van criminele activiteiten of van een criminele organisatie, waarbij sprake is van fraude, oplichting of witwassen.

Bij de typering van de initiatiefnemer wordt niet alleen de constatering meegenomen, maar ook diens gedrag en toezicht- en handhavingshistorie.

3.4 Personeel

In de kwaliteitscriteria 3.0 (KC 3.0) is opgenomen dat het bevoegd gezag bepaald welke milieubelastende activiteiten vallen onder klasse I, klasse II eenvoudig, klasse II complex en klasse III.

De ODA maakt onderscheid tussen Mba's die vergunning-, melding- of informatieplichtig zijn én de afdelingen zoals deze zijn opgenomen in het Bal. Ook voor de Bruidsschat wordt onderscheid gemaakt in vergunning-, meldings- of informatieplichtige Mba's.

Vergunningverlening

De ODA kent een indeling van behandelaars naar functiezwaarte. Hierbij wordt onderscheid gemaakt in drie niveaus: A, B en C. Hierbij kan een hoger niveau altijd de taken uitvoeren van een lager niveau. Deze niveaus zijn in tabel 1 gekoppeld aan de klassen zoals opgenomen in de KC 3.0.

Tabel 1: koppeling klasse KC 3.0 aan functie

Klasse KC 3.0	Functie
I, II, III (algemeen, proces, agrarisch, afval en complex)	A
II	B
I en II eenvoudig	C

Voor toewijzing van functies aan Mba's worden de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- A. Een vergunningverlener A behandelt aanvragen voor die activiteiten die als vergunningplichtig zijn aangewezen.
- B. Een vergunningverlener B behandelt aanvragen voor die activiteiten die als meldingsplichtig zijn aangewezen.
- C. Een vergunningverlener C behandelt aanvragen voor die activiteiten die als informatieplichtig zijn aangewezen.

Hierop gelden de volgende uitzonderingen:

- 1) Meldingsplichtige activiteiten kunnen door een vergunningverlener C worden behandeld, mits er supervisie door een vergunningverlener A of B plaatsvindt (functie: C_s).
- 2) Vergunningplichtige bedrijfstak overstijgende activiteiten (3.2 Bal) kunnen door een vergunningverlener B worden behandeld.
- 3) Vergunningplichtige activiteiten zoals opgenomen in de Bruidsschat of een Omgevingsplan kunnen door een vergunningverlener B worden behandeld.
- 4) Meldingsplichtige activiteiten zoals opgenomen in de Bruidsschat of een Omgevingsplan kunnen door een vergunningverlener C worden behandeld, mits er supervisie door een vergunningverlener A of B plaatsvindt (functie: C_s).

In tabel 2 zijn de functies gekoppeld aan de afdelingen uit het Bal en Bruidsschat.

Tabel 2: koppeling functies aan afdelingen Bal en Bruidsschat

Afdeling Bal en Bruidsschat		vergunning	melding	informatie
3.2	Bedrijfstak overstijgende activiteiten	B	B / C _s	C
3.3	Complexe bedrijven	A	--	--
3.4	Nutssector en industrie	A	B / C _s	C
3.5	Afvalbeheer	A	B / C _s	C
3.6	Agrarische sector	A	B / C _s	C
3.7	Dienstverlening, onderwijs en zorg	A	B / C _s	C
3.8	Transport, logistiek en ondersteuning daarvan	A	B / C _s	C
3.9	Sport en recreatie	A	B / C _s	C
3.10	Mijnbouw	A	A	--
3.11	Defensie	A	A	--
	Bruidsschat	B	B / C _s	C

Toezicht

De ODA kent een indeling van toezichthouders naar functiezwaarte. Hierbij wordt onderscheid gemaakt in drie niveaus: A, B en C. Hierbij kan een hoger niveau altijd de taken uitvoeren van een lager niveau. Deze niveaus zijn in tabel 3 gekoppeld aan de klassen zoals opgenomen in de KC 3.0.

Tabel 3: koppeling klasse KC 3.0 aan functie toezichthouder

Klasse KC 3.0	Functie
I, II, III (algemeen, proces, afval en complex)	A
I, II, III (algemeen en agrarisch)	B
I en II eenvoudig	C

Voor toewijzing van functies aan Mba's worden de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- A. Een toezichthouder A voert toezicht uit op die activiteiten die als vergunningplichtig zijn aangewezen.
- B. Een toezichthouder B voert toezicht uit op die activiteiten die als meldingsplichtig zijn aangewezen.
- C. Een toezichthouder C voert toezicht uit op die activiteiten die als informatieplichtig zijn aangewezen.

Hierop gelden de volgende uitzonderingen:

- 1) Op meldingsplichtige activiteiten kan door een toezichthouder C worden toegezien, mits er supervisie door een toezichthouder A of B plaatsvindt (functie: C_s).
- 2) Op agrarische vergunningplichtige activiteiten kan door een toezichthouder B worden toegezien, mits deze aan de eisen voor agrarisch toezicht voldoet zoals opgenomen in de KC 3.0.
- 3) Op vergunningplichtige bedrijfstak overstijgende activiteiten (3.2 Bal) kan door een toezichthouder B worden toegezien.
- 4) Op vergunningplichtige activiteiten zoals opgenomen in de Bruidsschat of een Omgevingsplan kan door een toezichthouder B worden toegezien.
- 5) Op de overige vergunningplichtige activiteiten kan door een toezichthouder B worden toegezien, mits er supervisie door een toezichthouder A plaatsvindt.
- 6) Op meldingsplichtige activiteiten zoals opgenomen in de Bruidsschat of een Omgevingsplan kan door een toezichthouder c worden toegezien, mits er supervisie door een toezichthouder A of B plaatsvindt (functie: C_s).

In tabel 4 zijn de functies gekoppeld aan de afdelingen uit het Bal en Bruidsschat.

Tabel 4: koppeling functies aan afdelingen Bal en Bruidsschat

Afdeling Bal en Bruidsschat		vergunning	melding	informatie
3.2	Bedrijfstak overstijgende activiteiten	B	B / C _s	C
3.3	Complexe bedrijven	A	--	--
3.4	Nutssector en industrie	A	B / C _s	C
3.5	Afvalbeheer	A	B / C _s	C
3.6	Agrarische sector	B	B / C _s	C
3.7	Dienstverlening, onderwijs en zorg	A	B / C _s	C
3.8	Transport, logistiek en ondersteuning daarvan	A	B / C _s	C
3.9	Sport en recreatie	A	B / C _s	C
3.10	Mijnbouw	A	A	--
3.11	Defensie	A	A	--
	Bruidsschat	B	B / C _s	C

4 Instrumentarium

De bescherming van de fysieke leefomgeving voor de huidige en de toekomstige generatie(s) is de kerntaak van de ODA. Uitvoering van deze kerntaak geschiedt door gebruik te maken van de volgende beschikbare instrumenten: preventie, vergunningverlening, toezicht en handhaving. De keten die vergunningverlening vormt samen met preventie, toezicht en handhaving zorgt ervoor dat het gedrag van de initiatiefnemers wordt gemonitord en waar mogelijk positief wordt beïnvloed om het effect op de fysieke leefomgeving te minimaliseren. Dit gebeurt in samenspel met de overige kerntaken⁶ waar de ODA uitvoering aan geeft. Hieronder zijn de instrumenten kort beschreven. Hoe een instrument moet worden ingezet is verder uitgewerkt in de verschillende werkprocessen.

4.1 Preventie

Met dit beleidsplan gaan we preventie toevoegen aan ons instrumentarium, naast toezicht en handhaving. Door preventie heeft de ODA contact met burgers en initiatiefnemers voordat er een overtreding plaatsgevonden heeft. Graag zien we dat burgers en initiatiefnemers betrokken zijn bij de door de maatschappij geformuleerde doelen en zorgtaken op het gebied van de fysieke leefomgeving. Op deze wijze kan de ODA voorafgaand aan initiatieven vanuit onze deskundigheid informatie delen of advies geven.

Voorlichting

Met voorlichting wordt voorzien in de overdracht van kennis over de regelgeving, maar ook over motivaties om regels na te leven en gevolgen van het overtreden van de regels. Hierdoor ervaart de burger daadkracht van de ODA, wat het begaan van overtredingen ontmoedigt en het draagvlak voor handhaving vergroot.

⁶ Overige kerntaken betreffen o.a.; sociale veiligheid, economische stabiliteit, etc.

Publiciteit

Publiciteit is zowel een sanctie-instrument als een preventie-instrument. Er is voor gekozen publiciteit bij het instrument Preventie op te nemen omdat we publiciteit alleen gebruiken om iets te zeggen over naleving en pak- en sanctiekans. We gebruiken publiciteit nadrukkelijk niet voor *naming and shaming*.

Communicatie

Communicatiemiddelen die worden gebruikt zijn doelgerichte brieven, persberichten, bijeenkomsten, artikelen in de lokale krant, brochures, de website van de gemeente/ODA en sociale media.

Bibob-toets

De Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur (Bibob) is een (preventief) bestuursrechtelijk instrument. Als er een ernstig gevaar dreigt dat vergunningen, subsidies (Beleidslijn BIBOB bij bouw- en Mba-vergunningen en subsidies) en aanbestedingen (Beleidsregels toepassing Wet Bibob bij aanbestedingen en omgevingsvergunningen)⁷ worden misbruikt, kan het bevoegde bestuursorgaan de aanvraag weigeren of de vergunning intrekken. Indien er goed onderbouwde redenen zijn, kan hiervan afgeweken worden. In beide gevallen kan dit alleen toegepast worden met instemming van de gemeente en als het past binnen het gemeentelijk Bibob-beleid.

Zelftoetsing

Bedrijven die goed naleefgedrag vertonen kunnen de mogelijkheid krijgen om bepaalde aspecten van activiteiten zelf te controleren. Bij zelfcontrole voert de bedrijfseigenaar zelf een controle uit aan de hand van een door de ODA toegestuurde vragenlijst die het bedrijf invult en retourneert aan de

⁷ Het bevoegd gezag kan hier lokaal beleidsregels voor opnemen zie hiervoor: www.lokaleregelgeving.overheid.nl

ODA. Op basis van de antwoorden uit deze vragenlijst vindt een selectie plaats van bedrijven die door een toezichthouder voor controle bezocht worden. Voorbeelden waarbij dit wordt toegepast is het branchegerichte toezicht.

4.2 Vergunningverlening

Vergunningen, meldingen en algemene regels

Een Mba die op basis van de aanwijzingen uit het Besluit activiteiten leefomgeving (hierna: Bal) in combinatie met hoofdstuk 5 van de Omgevingswet verboden is mag alleen worden uitgevoerd als hiervoor een vergunning is afgegeven.

Is de activiteit op basis van het Bal meldingsplichtig, dan moet een melding worden ingediend. Het is verboden om te starten zonder dat op tijd⁸ een melding is ingediend. Als het te beschermen belang daar aanleiding toe geeft kunnen maatwerkvoorschriften worden opgesteld.

Aanvullend kan ook een informatieplicht gelden. Bij deze informatieplicht mogen de activiteiten gewoon doorgaan, wel moet de informatie binnen een bepaalde termijn zijn overgelegd anders mag handhavend worden opgetreden. Deze informatieplicht geldt voor activiteiten of gebeurtenissen zoals opgenomen in het Bal.

Maatwerkvoorschriften

Op basis van een verzoek en/of constatering kan de ODA maatwerkvoorschriften opstellen, bijvoorbeeld wanneer de algemene regels uit het Bal onvoldoende bescherming bieden of wanneer een bedrijf van algemene regels wil afwijken waarbij wel hetzelfde beschermingsniveau wordt bereikt (gelijkwaardigheid).

⁸ De termijn waarbinnen een melding moet worden ingediend voorafgaand aan de start van de activiteit is opgenomen in het Bal.

Advies

Vergunningverlening vraagt om een integrale aanpak. Er kan (intern en extern) gevraagd worden om een advies uit te brengen. Voorbeelden zijn: advies op een ruimtelijke onderbouwing, beoordeling van specialistische onderzoeksrapporten, et cetera.

Omgevingsplan en Bruidsschat

Bij aanvraag, melding of constatering van een nieuwe activiteit toetst de ODA of deze activiteit is toegestaan op basis van het Omgevingsplan. Zolang als deze regels niet zijn opgenomen in het Omgevingsplan is de zogenaamde Bruidsschat van toepassing. Deze Bruidsschat is opgenomen in het Invoeringsbesluit Omgevingswet

Ontheffing

Een ontheffing is een besluit waarbij in een individueel geval een uitzondering op een wettelijk verbod wordt gemaakt. Met de komst van de Omgevingswet is deze ontheffing omgezet naar een verbod om zonder omgevingsvergunning een activiteit te verrichten.

4.3 Toezicht

Het doel van toezicht is het controleren of de initiatiefnemers de betreffende wet- en regelgeving naleven bij het uitvoeren van activiteiten. De wet- en regelgeving waarop de ODA toeziet betreft o.a. milieubelastende activiteiten die zijn opgenomen in de Omgevingswet en bijbehorende besluiten én de milieuregels die zijn opgenomen in het Omgevingsplan of de Bruidsschat. Om te bepalen waar we toezicht moeten uitvoeren gaan we gebruik maken van de toekomstige risicoanalyse.

Cyclisch toezicht

Bij *Cyclisch toezicht* staat de activiteit die op een locatie wordt uitgevoerd centraal. Op basis van het risico en de toezichtstrategie wordt bepaald of, met welk instrument en met welke frequentie de activiteit op een locatie wordt gecontroleerd.

Branchegericht toezicht

Bij branchegericht toezicht staat het thema of het doel centraal. Met behulp van de toekomstige risicoanalyse wordt bepaald welke activiteiten een bijdrage leveren aan het thema of het doel. De activiteiten worden vervolgens door de toezichthouder gecontroleerd.

Vraaggestuurd toezicht

Naast deze twee vormen hanteren we ook vraaggestuurd toezicht. Vraaggestuurd toezicht vindt plaats vanuit een vraag of melding. Dit in tegenstelling tot cyclisch toezicht, waarbij de activiteit al bekend is en we periodiek toezien of de activiteit volgens regels wordt uitgevoerd. Vraaggestuurd toezicht betekent ook, toezicht naar aanleiding van een klacht of handhavingsverzoek.

Administratief toezicht

Bij administratief toezicht vindt een beoordeling van de verstrekte gegevens plaats. We beoordelen de betrouwbaarheid, juistheid, volledigheid en de actualiteit van de stukken. Tot dit instrument behoort ook het beoordelen van een rapportage als gevolg van een controle, bijvoorbeeld een energiebesparingsonderzoek, milieujaarverslag of geuronderzoek.

Vrijeveld toezicht (surveillance)

Met vrijeveld toezicht wordt gebiedsgericht gecontroleerd. Het doel van vrijeveld toezicht is veelal het opsporen van illegale activiteiten. Dit kan zijn het illegaal bouwen, illegaal storten van afval, strijdig gebruik van percelen

en/of gebouwen, et cetera. Het is mogelijk om op projectmatige wijze te controleren en hieraan bepaalde prioriteiten te verbinden.

Klachten, meldingen en (handhaving)verzoeken

Klachten, meldingen en handhavingsverzoeken zijn instrumenten voor burgers en bedrijven (en in sommige gevallen overheden) om de ODA te attenderen op (mogelijke) overtreding van wet- en regelgeving.

Advies

We kunnen (intern en extern) gevraagd worden een advies te geven. Voorbeelden zijn: advies op een handhavingsverzoek, handhavingstoets, etc.

4.4 Handhaving

Als ODA opereren we binnen de kaders van het Landelijke Handhavingsstrategie Omgevingswet (LHSO). Op basis van de LHSO wordt bepaald welke vorm van handhaving passend is, en wordt bepaald in hoeverre deze wordt opgevolgd en toegepast. Niet alleen de ernst van de overtreding wordt beoordeeld, maar ook het gedrag van de overtreder. Het naleefgedrag wordt opgenomen in de toekomstige risicoanalyse.

Waarschuwen

De ODA kan een waarschuwing geven. Deze waarschuwing kan bij (zeer) lichte en direct te verhelpen overtredingen mondeling gebeuren, maar wordt bij de overige overtredingen altijd opgevolgd door een schriftelijk verslag (e-mail, rapportage of brief). Hierin wordt opgenomen wat de constatering is, wordt uitgewerkt wat de overtreding is en welke maatregelen genomen moeten worden om de overtreding ongedaan te maken. Dit alles wordt met foto's en andere stukken onderbouwd.

Last onder dwangsom

Als ODA kunnen we bij een overtreding een last onder dwangsom (artikel 5:31d Awb) opleggen. Met deze last wordt de overtreder gedwongen de overtreding geheel of gedeeltelijk te herstellen en hij wordt verplicht tot de betaling van een geldsom als de last niet, of niet tijdig wordt uitgevoerd.

Last onder bestuursdwang

Als ODA kunnen we bij een overtreding een last onder bestuursdwang (Artikel 5:21 Awb) opleggen. Met deze last wordt de overtreder gedwongen de overtreding geheel of gedeeltelijk te herstellen. Als hij dit niet doet kan de ODA het feitelijk handelen ten uitvoer brengen, indien de last niet of niet tijdig wordt uitgevoerd waarbij de kosten worden verhaald op de overtreder.

Spoedeisende bestuursdwang

Naast normale bestuursdwang (artikel 5:25 Awb), kan de overheid spoedeisende bestuursdwang toepassen (artikel 5:31, lid 1, Awb). Spoedeisende bestuursdwang houdt in dat er wel een voorafgaand besluit is, maar geen begunstigingstermijn. Zeer spoedeisende bestuursdwang (artikel 5:31, lid 2, Awb) houdt in dat er ook geen besluit voorafgaat aan de bestuursdwang. Dan is er echt haast! Deze bevoegdheden zijn nuttig in crisissituaties. Daarbij is er vaak geen tijd om de overtreder zelf nog de kans te geven om de overtreding te beëindigen.

Tijdelijke stillegging

De ODA kan bij een overtreding als deze op basis van LHSO is ingeschaald op het midden (A4, B3, B4, C2, D1 of D2) of zware segment (C3, C4, D3 of D4) een activiteit (tijdelijk) stilleggen.

Sluiting

De ODA kan een bedrijf sluiten. Dit is een vorm van bestuursdwang als bedoeld in artikel 5.21 Awb. Op grond van artikel 5.28 Awb kan het bedrijf,

het betreffende gebouw, terrein of hetgeen daarop bevindt verzegeld worden.

Intrekkingen

De ODA kan ook een eerder genomen besluit of gedane uitspraak terugnemen. Dit kan zowel gebeuren om iets te corrigeren of als sanctie.

Bestuurlijke boete (Artikel 5:40 AWB)

Onder bestuurlijke boete wordt verstaan: de bestraffende sanctie van een onvoorwaardelijke verplichting tot betaling van een geldsom.

Bibob

De wet Bibob kan preventief ingezet worden maar ook repressief. In het geval van criminele activiteiten kan na onderzoek een beschikking ingetrokken worden mits de intrekking evenredig is met de mate van het gevaar (art. 3 lid 5 wet Bibob.).

Advies

Zie Advies toezicht.

Proces-verbaal

Een schriftelijke weergave waarin een BOA verslag uitbrengt van in zijn of haar aanwezigheid geconstateerde feiten en omstandigheden, de persoonsgegevens van betrokkenen en getuigen. Een proces-verbaal is daarmee een bewijs van wat die persoon heeft gezien en geconstateerd.

Gedogen

Het onder bepaalde omstandigheden (overmacht, onevenredigheid en overgangssituatie) toestaan wat formeel niet mag.

5 Strategieën

In overeenstemming met art. 13.5 van het Omgevingsbesluit wordt voor de uitvoering van taken door de ODA onderstaande uniforme uitvoerings- en handavingsstrategie toegepast. In hoofdstuk 2 zijn de ambities en doelen beschreven die worden nagestreefd. In hoofdstuk 4 is beschreven welke instrumenten kunnen worden ingezet om een bijdrage te leveren aan deze doelen en ambities. In dit hoofdstuk wordt beschreven wanneer welke instrumenten worden ingezet en welke uitgangspunten hierbij worden gehanteerd. Voor het bepalen welk instrument het beste kan worden ingezet wordt gebruik gemaakt van onze uitvoeringsstrategie.

Onze uitvoeringsstrategie is opgebouwd uit verschillende strategieën. De strategieën zijn gebaseerd op landelijke strategieën en zijn aangevuld met regionale afspraken en gemeentelijke werkwijzen. In figuur 2 zijn de strategieën en hun samenhang schematisch weergegeven.

Figuur 2: Strategieën

⁹ Wanneer wettelijk is vereist dat een Bibob-toets wordt uitgevoerd, wordt hier gehoor aan gegeven, ongeacht of er een indicatie is van crimineel naleefgedrag.

5.1 Preventiestrategie

De preventiestrategie richt zich op het vergroten van de bewustwording bij initiatiefnemers. Hierbij wordt nagestreefd de betrokkenheid en het draagvlak voor spontane naleving van wet- en regelgeving te vergroten. Hiermee wordt getracht toezicht en repressieve handhaving te verminderen, omdat er minder overtredingen worden gepleegd. Om dit te bereiken zetten we preventie instrumenten (zie paragraaf 4.1) in.

Inzet van deze instrumenten zal het meeste effect hebben bij “goedwillenden”, toch hebben preventieve maatregelen bij ander naleefgedrag ook een effect.

In onderstaande **Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.** 5 is opgenomen welk instrument het beste ingezet kan worden bij de verschillend type naleefgedrag.

Tabel 5: Inzet preventieve instrumenten

	Goedwillend	Moet kunnen	Calculerend	Crimineel
Instrumenten				
Voorlichting	X	X	X	
Publiciteit			X	X
Communicatie	X	X		
Bibob ⁹				X
Zelftoetsing	X			

5.2 Vergunningsstrategie

Uitgangspunt bij vergunningverlening is dat burgers en bedrijven verantwoordelijk zijn voor het indienen van goede en volledige informatie (o.a. aanvragen of meldingen). De informatie vormt immers de basis voor de beoordeling van de stukken. Voorbeelden zijn de aanvragen voor de te verlenen vergunning en na vergunningverlening de informatie voor adequaat toezicht en eventueel handhaving. De algemene beginselen van behoorlijk bestuur (zoals het zorgvuldigheidsbeginsel, het motiveringsbeginsel en het gelijkheidsbeginsel) zijn voor ons bepalend.

De ODA heeft de taak om de verschillende belangen vanuit de verschillende disciplines te coördineren. De ODA hanteert hierbij het principe “Ja, tenzij...”. Bij elke aanvraag wordt een zaakbehandelaar toegewezen. Dit principe wordt ook na de invoer van de Omgevingswet gehanteerd. De initiatiefnemer beschikt hierdoor over één vast aanspreekpunt na indiening. Het risico dat bij vergunningverlening tegenstrijdige voorschriften worden gesteld wordt hierdoor verminderd. De zaakbehandelaar krijgt vanuit de betrokken disciplines adviezen aangereikt en ziet toe op het integrale karakter van de omgevingsvergunning.

De verschillende vormen van vergunningen met de bijbehorende procedures zijn wettelijk vastgelegd en worden hier verder niet behandeld.

Samenwerking bij vergunningverlening

Vergunningaanvragen worden beoordeeld vanuit de benodigde disciplines en afhankelijk van de aangevraagde activiteit vindt samenwerking plaats met diverse interne en externe adviseurs

Instrument

Welk instrument (zie paragraaf 4.2) wordt ingezet wordt (wettelijk) bepaald door het initiatief dat wordt aangevraagd. De verschillende initiatieven en de daarbij behorende wettelijk bepaalde instrumenten

worden hier verder niet behandeld, maar kunnen worden gevonden in de van toepassing zijnde wet- en regelgeving.

5.3 Toezichtstrategie

Een toezichtstrategie geeft aan welke instrumenten worden ingezet om vast te stellen of wet- en regelgeving worden nageleefd en hoe deze worden georganiseerd.

Toezicht en Instrumenten

Om na te gaan of voorschriften ook gedurende langere tijd en in alle situaties worden nageleefd, is het noodzakelijk om toezicht uit te voeren. Met welk instrument toezicht wordt gehouden is in onderstaande **Fout!** **Verwijzingsbron niet gevonden.** toegelicht.

Tabel 6: Toezichtmatrix

Plicht	Vergunning-			Melding			Informatie-		
	Cyclisch	Vraaggestuurd	Project	Cyclisch	Vraaggestuurd	project	Cyclisch	Vraaggestuurd	project
Instrument									
Activiteitgericht toezicht	X	X		X	X			X	
Thema- en doeltoezicht	X			X	X	X		X	
Administratief toezicht	X				X			X	
Klachten en meldingen		X			X			X	
Vrije veld toezicht			X	X		X			X
Toezicht op ondermijning			X		X	X		X	
Advies		X			X			X	

Op basis van het effect van een activiteit en het naleefgedrag wordt bepaald met welke frequentie een activiteit wordt bezocht.

5.4 Handhavingsstrategie

Op basis van de LHSO kan onderscheid worden gemaakt tussen goedwillende overtreeders tot calculerende overtreeders. De output van de LHSO wordt gebruikt als input voor preventie in het geval het gedrag goedwillend is gebleken. Het gedrag van calculerende overtreeders wordt - vanuit het voordeel dat zij hier mee behalen – juist aangepakt door extra inzet op toezicht en (strafrechtelijke) handhaving. De invulling hiervan is dat handhavingsacties die in eerste plaats gericht zijn op het beëindigen van de overtreding en op herstel van de gevolgen. Hiervoor worden bestuursrechtelijke instrumenten ingezet. Bij moedwillige overtreeders willen we voorkomen dat soortgelijke overtredingen (nogmaals) worden begaan. Hiervoor zetten wij de bestraffende, strafrechtelijke instrumenten in.

Hoewel alle geconstateerde overtredingen worden aangepakt, betekent dit niet dat repressief optreden altijd vóór andere (toezichts-)activiteiten gaat. Er wordt gekeken naar de urgentie van de overtredingen. Heterdaad overtredingen en/of overtredingen waarvan directe beëindiging leidt tot het beperken van gevolgen, worden met voorrang opgepakt. Overige overtredingen waarbij de gevolgen voor de leefomgeving beperkt zijn, worden gepland.

Richtlijn handhaving bij overtreding door de eigen organisatie.

Het kan voorkomen dat de eigen organisatie of een van de partners een handeling verricht die in strijd is met de wettelijke regelgeving. Hierbij kan gedacht worden aan het wijzigen van een gemeentelijk eigendom terwijl er geen omgevingsvergunning is verleend. Indien dit geconstateerd wordt moet hiertegen opgetreden worden. Om te zorgen dat er in voorkomende gevallen gelijkloidend zal worden opgetreden is deze richtlijn opgesteld.

1. Collegiaal overleg;

In eerste instantie zal er bij het constateren van een overtreding een collegiaal overleg plaats vinden. De werknemer die de overtreding heeft geconstateerd zal mondeling contact opnemen met zijn collega die betrokken is bij de gemaakte overtreding. Hij zal trachten het probleem op te lossen. Van het contact zal een schriftelijke notitie gemaakt worden die in het handhavingsdossier gevoegd zal worden.

2. Overleg directieteam;

Indien het overleg niet leidt tot het opheffen van de overtreding na het collegiaal overleg zal de werknemer die de overtreding heeft geconstateerd de uitkomst van het gesprek terugkoppelen met het directielid. Het directielid zal de overtreding en het hieraan gekoppeld collegiaal overleg bespreken in het overleg directieteam-overleg.

3. Advies burgemeester en wethouders.

Indien er via het directieteam-overleg geen overeenstemming bereikt zal worden over de geconstateerde overtreding zal een advies worden voorgelegd aan het college van burgemeester en wethouders. De beslissing van het college is dan bindend. Het advies, inclusief het besluit van het college, zal in het handhavingsdossier gevoegd worden.

Richtlijn handhaving bij overtreding door andere overheden.

Het kan voorkomen dat andere overheden of ketenpartners een handeling verrichten die in strijd is met de wettelijke regelgeving. Hierbij kan gedacht worden aan overtreden van milieuregels of het wijzigen van een eigendom terwijl er geen omgevingsvergunning is verleend. Als dit geconstateerd wordt moet hiertegen opgetreden worden zoals bij alle overige zaken volgens de handhavingsstrategie die is vastgelegd in de LHSO. Het gemeentebestuur dient zo spoedig mogelijk in kennis te worden gesteld van een handhavingszaak.

5.5 Gedoogstrategie

De ODA die optreedt namens de gemeente, heeft een wettelijke plicht om handhavend op te treden tegen diverse soorten overtredingen van verschillende soorten wetgeving. Dit handhavend optreden is het uitgangspunt. Er zijn echter situaties denkbaar waarbij handhaving tijdelijk niet wenselijk of zelfs onmogelijk is. Dit noemt men ook wel gedogen: “De bevoegdheid om op basis van een algemene belangenafweging tijdelijk en doelbewust op grond van een schriftelijk verzoek van de overtreder onder voorwaarden via een besluit geheel of gedeeltelijk af te zien van handhavend optreden tegen een overtreding”.

Gedogen vindt plaats in overeenstemming met de gemeentelijke gedoogstrategie. Gedogen blijft echter altijd een uitzondering en kan alleen toegepast worden met instemming van de gemeente.

6 Kwaliteitsborging

PVTH maakt onderdeel uit van het beheersen van risico's voor de samenleving. De inwoners en ondernemers van het werkgebied van de ODA moeten gerust kunnen leven in de wetenschap dat de ODA de belangrijkste milieurisico's goed onder controle heeft. Om dit vertrouwen waar te kunnen maken, is het belangrijk dat de ODA de kwaliteit van de PVTH-taken kan garanderen. Dit is niet alleen van belang voor de ODA zelf. Ook externe instanties zoals de partnergemeenten en de provincie, als toezichthouder op de gemeenten, eisen een vorm van kwaliteitsbewaking waarmee de beheersing van de risico's kan worden geborgd.

Om kwaliteitsborging te realiseren heeft de overheid kwaliteitscriteria ontwikkeld die zich richten op de kwaliteit van de medewerkers en het borgen van de organisatorische processen, de Kwaliteitscriteria 3.0.

De Kwaliteitscriteria 3.0 deel B, behelzen op 28 deskundigheidsgebieden criteria voor de organisatie en haar medewerkers (kritieke massa) op het gebied van: aantal medewerkers, benodigde opleiding, ervaring, kennis en het onderhouden en borgen daarvan. Overheidsorganisaties en haar medewerkers die aan de criteria op basis van deze verordening voldoen, moeten in staat zijn producten af te leveren met de gewenste kwaliteit.

In paragraaf 3.6 van dit document zijn de uitgangspunten voor de toebedeling van de werkzaamheden voor zowel vergunningverleners als toezichthouders uitgewerkt. Deze zijn nu gebaseerd op de huidig geldende kwaliteitscriteria 3.0 en zullen zo nodig aangepast worden als een toekomstige herziening van de kwaliteitscriteria hiertoe aanleiding geeft.

7 Monitoring

Gedurende de uitvoering van het PVTH-uitvoeringsprogramma vindt monitoring plaats. Monitoring dient het volgende doel: achterhalen of een bijdrage is geleverd aan de ambities en doelen binnen de fysieke leefomgeving. Dit is belangrijk voor de verantwoording en effectiviteit van het beleid.

7.1 Monitoring

Met monitoring worden gegevens en informatie verzameld die belangrijk zijn voor het eventueel bijstellen van prioriteiten en de inzet van capaciteit. Om die reden zijn indicatoren bepaald waardoor het meten van de doelstellingen mogelijk wordt.

Bij de registratie van taken PVTH wordt gebruik gemaakt van Open Wave. Zowel de vergunningverleners als de toezichthouders registreren hierin alle relevante bij een bepaalde zaak behorende gegevens. De vergunningprocedure wordt hierin in zijn geheel doorlopen, compleet met alle documenten.

Om te kunnen beoordelen of de beleidsdoelstellingen en de geplande werkzaamheden uit het uitvoeringsprogramma gehaald en uitgevoerd zijn, is het belangrijk dat geregistreerd wordt welke instrumenten per activiteit zijn ingezet en wat het effect daarvan is op basis van een indicator.

Preventie

In tabel 7 is opgenomen welke indicatoren worden geregistreerd voor de ingezette instrumenten. Deze registratie vindt per Mba plaats.

Tabel 7: indicatoren preventie instrumenten

Indicator	Instrument				
	Voorlichting	Publiciteit	Communicatie	Bibob-toets	Zelftoetsing
Aantal keer ingezet	X	X	X		X
Bestede uren	X	X	X	X	X
Aantal aanvragen				X	
Positief beschikt				X	
Negatief beschikt				X	
Aantal bedrijven					X

Vergunningverlening

In tabel 8 is opgenomen welke indicatoren worden geregistreerd voor de ingezette instrumenten. Deze registratie vindt per Mba plaats.

Tabel 8: indicatoren vergunningverleningsinstrumenten

Indicator	Instrument						
	Vergunningen	Meldingen	Informatie	Maatwerk	Advies	Omgevingsplan en Bruidsschat	Ontheffingen
Aantal aanvragen	X	X	X	X		X	X
Aantal positief beschikt	X	X	X	X		X	X
Aantal negatief beschikt	X	X	X	X		X	X
Aantal vooroverleggen	X						
Aantal opgelegde maatwerkvoorschriften				X			
Bestede uren	X	X	X	X	X	X	X
Aantal adviezen					X		
Aantal bezwaren	X	X	X	X	X	X	X
Aantal gegronde bezwaren	X	X	X	X	X	X	X
Aantal beroepen	X	X	X	X	X	X	X
Aantal gegronde beroepen	X	X	X	X	X	X	X

Toezicht

In onderstaand overzicht is opgenomen welke indicatoren worden geregistreerd voor de ingezette instrumenten. Deze registratie vindt per Mba plaats.

De uitgevoerde toezichtcontroles fungeren als input voor verschillende onderdelen van onze taken en instrumenten. Met name het naleefpercentage en het naleefgedrag vormen input voor de wijze van beïnvloeding in de toekomst.

Tabel 9: indicatoren toezichtsinstrumenten

Indicator	Instrument						
	Cyclisch toezicht	Branchegericht toezicht	Vraaggestuurd toezicht	Administratief toezicht	Vrije veld toezicht	Klachten, meldingen en handhavingsverzoeken	Advies
Aantal controles	X	X	X	X			
Aantal hercontroles	X	X	X	X			
Aantal					X		X
Bestede uren	X	X	X	X	X	X	X
Aantal locaties					X		
Aantal Geconstateerde overtredingen	X	X	X	X	X	X	
Aard van de overtredingen	X	X	X	X	X	X	
Aard klachten/meldingen						X	
Reden van overtreding (naleefgedrag)	X	X	X	X	X	X	
Effect van een geconstateerde overtreding	X	X	X	X	X	X	

Tabel 10: indicatoren handhavingsinstrumenten

Indicator	Instrument									
	Waarschuwing	Voornemen LoD	Last onder Dwangsom	Last onder bestuursdwang	Intrekkingen	Bestuurlijke boete	Proces-verbaal	Gedogen	Bibob-toets	Advies
Aantal	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Aantal hercontroles	X	X	X	X	X					
Aantal verbeuringen			X	X	X	X				
Bestede uren	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Bedrag geint			X			X				
Aantal positief beschikt								X	X	
Aantal negatief beschikt								X	X	
Aard van de overtredingen	X	X	X	X	X	X	X			
Reden van overtreding (naleefgedrag)	X	X	X	X	X	X	X			
Aantal bezwaren			X	X	X	X	X	X	X	
Aantal gegronde bezwaren			X	X	X	X	X	X	X	
Aantal beroepen			X	X	X	X	X	X	X	
Aantal gegronde beroepen			X	X	X	X	X	X	X	
Effect van een geconstateerde overtreding	X	X	X	X	X	X	X			

Handhaving

In bijstaand overzicht is opgenomen welke indicatoren worden geregistreerd voor de ingezette instrumenten. Deze registratie vindt per Mba plaats.

7.2 Verantwoording

Monitoring vindt plaats om te verantwoorden of en in hoeverre het gevoerde beleid slaagt en of de gestelde doel- en taakstellingen behaald zijn of gaan worden.

Deze verantwoording vindt op verschillende niveaus plaats. Om verantwoording te kunnen afleggen over de inspanningen en resultaten zijn verschillende gegevens nodig, zie hiervoor hoofdstuk 7.1 monitoring.

Deze gegevens zijn realtime opvraagbaar door de toegewezen medewerkers van de ODA. Periodiek worden rapportages geproduceerd voor de verschillende partnergemeenten over de resultaten van de uitgevoerde taken.

In tabel 11 is opgenomen wanneer de rapportage plaatsvindt.

Tabel 11: overzicht rapportage en doelgroep

Soort rapportage	Realtime	Maandrapportage	Tertiaire rapportage	Jaarrapportage
Doelgroep				
Aangewezen medewerkers ODA	X			
Management ODA		X	X	X
Partnergemeente			X	X

7.3 Evaluatie

Evalueren is nodig om te kunnen beoordelen of het gevoerde beleid effectief is en of dat beleid uitvoering geeft aan de gestelde prioriteiten en doelen. Dit wordt gedaan door de monitoringsgegevens af te zetten tegen de vastgestelde doelen. Op grond daarvan wordt bepaald hoe effectief en efficiënt er uitvoering is gegeven aan de PVTH-taken.

Jaarlijks legt de ODA verantwoording af over de uitvoering van de PVTH-taken en het behalen van de doelstellingen door middel van het jaarverslag. Het jaarverslag wordt aan de externe partners aangeboden, waarbij de mogelijkheid wordt geboden om zienswijzen in te brengen. Het jaarverslag wordt tenslotte ook nog doorgestuurd naar de provincie Gelderland in het kader van het interbestuurlijk Toezicht.

De rapportering dient te gaan over de resultaten van het uitgevoerde beleid. Aan de opbouw van deze rapportage zijn geen wettelijke eisen gesteld. Een consistente en logische opbouw vanuit de probleemanalyse, strategie, programmering en uitvoering is essentieel. Daarnaast is het ook

van belang om onder andere ook de ontwikkelingen op het gebied van beleid, wet- en regelgeving mee te nemen in de evaluatie. Dit omdat dit het beleid alsmede het programma kan beïnvloeden.

In de verslaglegging staat op welke wijze de voorgenomen activiteiten zijn gerealiseerd. Hierna wordt als afsluiting van dit PVTH-beleidsstuk opgesomd over welke onderdelen in de evaluatie gerapporteerd dienen te worden:

- De monitoringsresultaten van de indicatoren en op basis daarvan een analyse op het leveren van een bijdrage of voldoen aan de geformuleerde doelen.
- Een analyse van de te verwachten vergunningen (prognose).
- Het inzicht in de verbetering dan wel verslechtering van het naleefgedrag van de initiatiefnemer of de kwaliteit van de fysieke leefomgeving.
- De voorstellen voor eventuele bijstellingen in het beleid, het takenpakket of het activiteitenbestand

Jaarverslag klachten tegen bestuurder en medewerkers Omgevingsdienst Achterhoek 2025

Inleiding

In de vergadering van 19 juni 2017 van het Algemeen bestuur van de Omgevingsdienst Achterhoek is de "Regeling voor klachten tegen het bestuur en medewerkers van de Omgevingsdienst Achterhoek 2017 vastgesteld. Jaarlijks brengt de klachtencoördinator aan het Dagelijks Bestuur verslag uit van alle klachten die in het voorafgaande jaar binnen de ODA zijn behandeld.

Algemeen

In artikel 6 lid 2 van de regeling staat dat het verslag informatie bevat over het aantal en de aard van de klachten dat in behandeling is genomen, een weergave van de wijze waarop alle klachten zijn behandeld en de getroffen maatregelen. Persoonlijke gegevens worden niet vermeld.

Jaarverslag

A. Aantal

In het jaar 2025 zijn geen klachten ingediend tegen bestuurders van de Omgevingsdienst Achterhoek en geen klachten tegen medewerkers van de Omgevingsdienst Achterhoek.

B. Procedure

Het managementteam is gevraagd om een toelichting. Uit navraag blijkt dat er evenals de voorgaande jaren uitingen van ongenoegen over procedures zijn besproken, maar formele klachten zijn uitgebleven.

C. Beoordeling klachten

Klachten zijn over het jaar 2025 uitgebleven.

D. Conclusie

Vanaf 2020 worden formele klagers geïnformeerd over de procedure van de klachtenregeling en actief gevraagd om in gesprek te gaan over de klacht en het onderliggende ongenoegen.

Vanaf 2021 merkt de organisatie dat een persoonlijk gesprek op grond van geuite ongenoegen er direct voor zorgt dat een klager gehoord wordt en geen behoefte heeft een formele klachtenprocedure te starten.

Ook voor 2025 blijkt dat dit persoonlijke gesprek als positief wordt ervaren.

Procedure

- Het jaarverslag wordt in de vergadering van 21 januari 2026, voorgelegd aan het Dagelijks Bestuur van de Omgevingsdienst Achterhoek.
- Het jaarverslag wordt vervolgens in de vergadering van 23 februari 2026, ter kennisgeving aangeboden aan het Algemeen Bestuur van de Omgevingsdienst Achterhoek.
- Het jaarverslag wordt, door de klachtencoördinator gepubliceerd op de website van de Omgevingsdienst Achterhoek.

Aldus vastgesteld in de vergadering van het Dagelijks Bestuur Omgevingsdienst Achterhoek d.d. 21 januari 2026.

De voorzitter,

De secretaris,

J.H.A. van Oostrum

J. Verstand

